

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**BİLGİSAYAR VE İNTERNET KULLANIMININ
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE BAŞARIYA VE
KALICILIĞA ETKİSİ**

Ertuğrul MALKOÇ

İZMİR

2018

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

BİLGİSAYAR VE İNTERNET KULLANIMININ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE BAŞARIYA VE KALICILIĞA ETKİSİ

Ertuğrul MALKOÇ

Danışman
Prof. Dr. Nevzat GÜMÜŞ

İZMİR

2018

YEMİN

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Bilgisayar Ve İnternet Kullanımının Sosyal Bilgiler Öğretiminde Akademik Başarıya Ve Kalıcılığa Etkisi” adlı çalışmamın bilimsel ahlak ilkelerine aykırı düşecek hiçbir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

27/04/2018

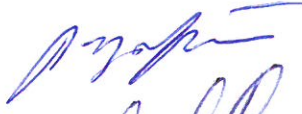

Ertuğrul MALKOÇ

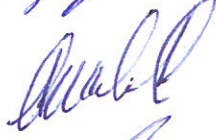
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

İşbu çalışma, jürimiz tarafından İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Programında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

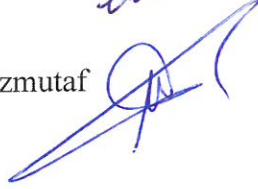
Başkan : Prof. Dr. Nevzat Gümüş

Üye : Dr. Öğr. Üy. Aslı Avcı Akçalı

Üye : Prof. Dr. Nezih Metin Özmutaf

Onay

Yukarıda imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

27.4.2018

Prof. Dr. Süha YILMAZ
Enstitü Müdürü V.

ÖNSÖZ

Günümüzde hayatın hemen her alanında teknoloji muazzam bir hızla gelişimini sürdürmektedir. İnsan hayatını kolaylaştırarak yaşam kalitesini arttırmayı hedefleyen teknoloji sağlık, spor, ekonomi, ulaşım, sanayi, haberleşme, güvenlik gibi alanlarda olduğu gibi eğitimde de artan oranda kullanılmaktadır.

Bu araştırmada bilgisayar ve internet kullanımının Sosyal Bilgiler öğretiminde akademik başarıya ve kalıcılığa etkisi incelenmiş, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin bilgisayar ve internet ile birlikte kullanılabilen Bilgi ve İletişim Teknolojilerine olan tutumları ve eğitim-öğretimde kullanımları araştırılmış, ayrıca öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine olan tutumları ölçülerek sonuçlara ulaşılmıştır. Ulaşılan sonuçlar değerlendirilmiş, buna binaen çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Gerek öğrenim hayatımda, gerek gündelik hayatta, özüyle sözüyle bana yol gösteren, ilkeli duruşuyla her daim örnek olan, candan yaklaşımı ve samimi yardımlarıyla desteklerini asla esirgemeyen saygıdeğer danışman hocam Prof. Dr. Nevzat GÜMÜŞ'e saygı, şükran ve teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmanın henüz başlangıcındayken görüşlerine başvurduğum, manevi yardımlarıyla çalışmama odaklanmamı sağlayan kıymetli arkadaşlarım Türkçe öğretmenleri Duygu YAMAN'a, Semra DİLEKÇİ'ye ve Hediye KARTAL'a teşekkür ederim. Ayrıca manevi destekleri için Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenleri Rumeysa İLKİN'e ve Mustafa ATEŞ'e teşekkür ederim.

Eğitimi ve Öğretmeni maddi manevi desteklemeyi vizyon bellemiş, bir ülkenin kalkınması için en önemli maharetin eğitimin geliştirilmesi olduğuna inanan, dürüstlüğü ve vatanperverliği ile çevresine ve bana her daim örnek olup, üzerimde

büyük emekleri olan saygıdeğer büyüğüm Baki ERDÖL'e, saygı, sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmanın bürokratik safhalarında yardımlarını gördüğüm Gebze İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü çalışanlarına ve deney safhasında katkılarını sunan Sosyal Bilgiler Öğretmeni Lale TAŞDEMİR ile öğrencilerine teşekkür ederim.

Hayatımın her döneminde, her anında bana maddi manevi destek olan, varlığıma yegâne sebep, beni yetiştirip bir birey olarak ülkeme hizmet etmemi sağlayan canım aileme tez çalışmamda da sabırla ve sevgiyle beni destekledikleri için sonsuzca teşekkürler ediyorum. Fedakârlığı ve azmiyle örnek aldığım, görüşlerine her zaman ihtiyaç duyduğum değerli babam Turgut MALKOÇ'a; sevgisiyle ve şefkatiyle örnek aldığım, varlığından güç aldığım canım annem Nurcan MALKOÇ'a; sıra dışı enerjisiyle bize neşe saçıran kıymetli kardeşim Cafer MALKOÇ'a; hırsıyla, dikkatiyle özverili çalışması ve merhametiyle çok iyi yerlere geleceğinden emin olduğum kıymetli kardeşim Erdoğan MALKOÇ'a; en ufağımız olan akıllı, edepi en yakışıklımız, neşe kaynağımız kıymetli kardeşim Ender MALKOÇ'a sonsuz sevgi, saygı, şükran, dua ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Doğrudan veya dolaylı olarak tez çalışmamda bana yardımcı olan, maddi manevi desteklerini esirgemeyen arkadaşlarım ve akrabalarım, Ayrıca benimle sürekli inatlaşan ve sık sık da küsen ancak manevi desteğiyle hayatıma artı katan, deneyimlerini dinlemekten büyük keyif aldığım, dürüst ve farklı bir insan olan kıymetli dedem Cafer MALKOÇ'a da tez çalışmamda ve hayatımda bana sağladığı katkılardan ötürü teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

İzmir, 2018

Ertuğrul MALKOÇ

ÖZET

Bilgisayar ve İnternet Kullanımının Sosyal Bilgiler Öğretiminde Başarıya ve Kalıcılığa Etkisi

Son yıllarda günlük yaşantımızda teknolojik gelişmelerin yenisi üzerine yenisi eklenmekte, birçok toplum teknolojinin gelişim hızına yetişmekte zorlanmaktadır. Hemen her alanda bilim ve teknolojiye kat edilen gelişmeler kullanıldığı gibi eğitim de bu alanlardan bir tanesidir.

Bu çalışmada, Bilgisayar ve İnternet teknolojilerinin (Akıllı tahta, akıllı telefon, tablet bilgisayar, dizüstü bilgisayar vs.) Sosyal Bilgiler öğrenme ortamlarında kullanılmasının öğrencilerin akademik başarı düzeylerine etkisi ve kalıcılığı araştırılmıştır.

Araştırma, ön test – son test deney/kontrol gruplu yarı-deneyssel desen modeline uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada veri toplama aracı olarak 5. Sınıflar için “Sosyal Bilgiler Başarı Testi”, “Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği”, “Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Bilgi Ve İletişim Teknolojilerine Yaklaşım Anketi” kullanılmıştır.

Araştırma Kocaeli ili Gebze ilçesi Osmangazi Ortaokulunda 2017-2018 eğitim öğretim yılının birinci döneminde öğrenim gören 5-A ve 5-C şubelerindeki 34’er öğrenci nezdinde deney yapılarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırmadan elde edilen bulgular SPSS paket programından yararlanılarak çözümlenmiş, grupların ortalama puanları hesaplanmıştır. Grup içi ve gruplar arası karşılaştırmalarda t testinden yararlanılmış ve anlamlılık düzeyi olarak maksimum 0.05 güven düzeyi benimsenmiştir.

Araştırmada ulaşılan sonuçlar şunlardır;

5. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde bilgisayar ve internet teknolojileri kullanılan deney grubunda bulunan öğrencilerin akademik başarıları ile kontrol grubunda bulunan öğrencilerin akademik başarıları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark vardır.

5. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde bilgisayar ve internet teknolojileri kullanılan deney grubunda bulunan öğrencilerin akademik başarılarındaki kalıcılık ile kontrol grubunda bulunan öğrencilerin akademik başarılarındaki kalıcılık arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark vardır.

5. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde bilgisayar ve internet teknolojileri kullanılan deney grubunda bulunan öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine ilişkin tutumları ile kontrol grubunda bulunan öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine ilişkin tutumları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark vardır.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin bilgisayar ve internet gibi teknolojik araçları yeterli derecede kullanmayı bildikleri, ders işlerken cep telefonu, akıllı tahta, bilgisayar gibi teknolojik araçlar kullanabildikleri sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin e-posta hesabı sahibi oldukları, çeşitli Ms Office yazılımlarını kullanmayı bildikleri, harici elektronik depolama aygıtına sahip oldukları ve evraklarını bu aygıtlarda sakladıkları ancak web 2.0 yazılımları hakkında bilgi sahibi olmadıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Web 2.0, ISTE (Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu), Bilgi Ve İletişim Teknolojileri, Eğitimde Akıllı Tahta Kullanımı, EBA İle Etkileşimli Öğrenim

ABSTRACT

Effect of Computer and Internet Use on Success and Permanency in Social Studies Teaching

In recent years, new technological developments have been added to our daily lives, many societies have difficulty in catching up to the speed of technological development. The developments in science and technology are used in almost every field and education is one of these areas.

In this study, the effect of usage of computer and internet technologies (smart board, smart phone, tablet computer, laptop etc.) on success and permanance of teaching in Social Studies learning environments were investigated.

The research was carried out in accordance with the semi – experimental pattern model with pretest-finaltest experimental/control group.

In this study, “Social Studies achievement test”, “Social Studies course attitude scale”, “Social Studies teachers' approach to information and Communication Technologies” was used as data collection tool for 5th grades.

The research was carried out in Osmangazi Secondary School in Kocaeli province Gebze district by conducting experiments with both 34 students in 5-A and 5-C classes in the first semester of 2017-2018 academic year.

Results obtained from the study were analyzed using the SPSS package program and the average scores of the groups were calculated. The t test was used

for intra-group and inter-group comparisons and the meaning level was taken as a maximum of 0.05 confidence level.

The results of the research are as follows:

In the 5th grade Social Studies course, there is a significant difference between the academic success of the students in the experimental group using computer and Internet technologies and the academic success of the students in the control group in favor of the experimental group.

In the 5th grade Social Studies course, there is a significant difference between the academic success permanence of the students in the experimental group using computer and Internet technologies and the academic success permanence of the students in the control group in favor of the experimental group.

In the 5th grade Social Studies course, there is a significant difference between the attitudes of the students in the experimental group using computer and Internet technologies and the attitudes of the students in the control group regarding Social Studies course, in favor of the experimental group.

Social Studies Teachers have been able to use technological tools such as computers and the internet at a satisfactory level, using the technological tools such as cell phones, smart boards and computers while they are teaching. In addition, It has been concluded that teachers have e-mail accounts, they know to use various MS Office software, they have an external electronic storage device and they keep their documents in these devices but they do not know about what web 2.0 software is.

Keywords: Web 2.0, ISTE (International Society For Technology In Education), Information and Communication Technologies, Usage of Smart Board In Education, Interactive Learning with EBA

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLO LİSTESİ	xiii
GİRİŞ.....	1
1.1. Sosyal Bilgiler Eğitimi Ve Sosyal Bilgiler Eğitiminde Teknoloji Kullanımı ...1	
1.1.1. Sosyal Bilgiler Dersinde Değerler Eğitiminin Önemi	3
1.1.2. Sosyal Bilgiler Dersinin Güncel Öğretim Programına Göre Kazanımları..5	
1.1.3. Sosyal Bilgiler Derslerinde Öğretim Yöntem ve Stratejilerinin Durumu...6	
1.1.4. Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar ve İnternet Tabanlı Teknolojik Araç Gereç Kullanımının Gerekliliği	11
1.1.4.1. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretiminde Web 2.0 Araçlarının Kullanımı ..17	
1.1.4.2. Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu (ISTE).....	20
1.1.4.2.1. Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu (ISTE) 2007 Öğrenci Standartları	21
1.1.4.2.1.1. Yaratıcılık ve Yenilik.....	21
1.1.4.2.1.2. İletişim ve İşbirliği.....	21
1.1.4.2.1.3. Araştırma ve Bilginin Akıcılığı	22
1.1.4.2.1.4. Eleştirel Düşünme, Problem Çözme ve Karar Verme	22
1.1.4.2.1.5. Dijital Vatandaşlık	23
1.1.4.2.1.6. Teknoloji İşlemleri ve Kavramları.....	23
1.1.4.2.2. Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu (ISTE) 2016 Öğrenci Standartları	24
1.1.4.2.2.1. Güçlendirilmiş Öğrenci.....	24
1.1.4.2.2.2. Dijital Vatandaş	24
1.1.4.2.2.3. Bilgi Oluşturucu.....	25

1.1.4.2.2.4. Yenilikçi Tasarımcı.....	26
1.1.4.2.2.5. Hesaplayıcı Düşünür.....	26
1.1.4.2.2.6. Yaratıcı İletişim Uzmanı.....	27
1.1.4.2.2.7. Küresel İşbirlikçiler	27
1.1.5. Fırsatları Artırma Ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi	28
1.1.6. Kocaeli İli Tablet-Bilgisayar Dağıtım Projesi	29
1.2. Problem Durumu	30
1.3. Araştırmanın Amacı	31
1.4. Araştırmanın Önemi	32
1.5. Varsayımlar	34
1.6. Sınırlılıklar.....	35
1.7. Tanımlar	35
1.8. Kısaltmalar	36
İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR.....	37
2.1. Araştırma Konusunu Kapsayan İlgili Çalışmalar.....	37
YÖNTEM.....	43
3.1. Araştırma Modeli.....	43
3.2. Çalışma Evreni	45
3.3. Verilerin Toplanması.....	45
3.3.1. Sosyal Bilgiler Başarı Testi	46
3.3.2. Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği.....	47
3.3.3. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Bilgi Ve İletişim Teknolojilerine Yaklaşım Anketi	48
3.4. Araştırma İşlemlerinin Uygulanması.....	49
3.4.1. Araştırma Kapsamında Uygulanan Bazı E-içerikler.....	52
3.4.1.1. Kullanılan EBA Video Linkleri	53
3.4.1.2. Kullanılan EBA Görsel Linkleri	54
3.4.1.3. Kullanılan EBA Döküman Linkleri	60
3.4.1.4. Kullanılan EBA Ders Sunumu Öğeleri	61
3.5. Veri Analizi	64
BULGULAR VE YORUM	65
4.1. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Öğretimde İnternet Ve Bilgisayar Kullanımı Öğrenci Akademik Başarısını Etkilemekte Midir?	65

4.1.1. Araştırma Sonuçlarına Göre Deney Ve Kontrol Grupları Arasındaki Sosyal Bilgiler Başarı Ön Testi Akademik Başarı Farkı Bulguları ve Yorum ...	65
4.1.2. Araştırma Sonuçlarına Göre Deney Ve Kontrol Grupları Arasındaki Sosyal Bilgiler Başarı Son Testi Akademik Başarı Farkı Bulguları ve Yorum..	66
4.1.3. Araştırma Sonuçlarına Göre Deney Ve Kontrol Grupları Arasındaki Sosyal Bilgiler Başarı Kalıcılık Testi Akademik Başarı Farkı Bulguları ve Yorum	68
4.1.4. Araştırma Sonuçlarına Göre Deney Ve Kontrol Grupları Arasındaki Sosyal Bilgiler Başarı Ön Test, Son Test, Kalıcılık Test Değerlerinin Karşılaştırılması	69
4.2. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Öğretimde İnternet Ve Bilgisayar Kullanımı Öğrenme Çıktılarındaki Kalıcılığı Etkilemekte Midir?	71
4.3. Sosyal Bilgiler Öğretiminde İnternet Ve Bilgisayar Kullanımı Akademik Başarı Puanlarında Cinsiyetler Arası Bir Fark Var Mıdır?	71
4.4. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Bilgi Ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Tutum Anketi Puanları Cinsiyet Üzerinde Anlamlı Bir Farklılık İçermekte Midir?	72
4.5. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Bilgi Ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Tutum Anketi Puanları Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Kıdemi Üzerinde Anlamlı Bir Farklılık İçermekte Midir?	79
4.6. Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Ve İnternet Kullanımı Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine Olan Tutumunu Nasıl Etkilemektedir?	88
4.7. Sosyal Bilgiler Derslerinde Bilgisayar Ve İnternet Kullanımı Konusunda Öğretmen Yeterlilikleri Nasıldır?	94
4.8. Bilgi Ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Tutum Ölçeği Puanları Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Derslerde Teknolojik Yöntem Teknik Kullanma Durumu Üzerinde Anlamlı Bir Farklılık İçermekte Midir?	102
4.9. Bilgi Ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Tutum Ölçeği Puanları Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Derslerde Teknolojik Araç Gereç Kullanma Durumu Üzerinde Anlamlı Bir Farklılık İçermekte Midir?	104
SONUÇLAR VE ÖNERİLER	108
5.1. Sonuçlar	108
5.2. Öneriler	115
İZİNLER	118
KAYNAKÇA	122
EKLER	128

EK-1: GRUPLARIN SOSYAL BİLGİLER DERSİ BAŞARI TESTİNDEN ALDIKLARI ÖN TEST PUANLARI.....	128
EK-2: GRUPLARIN SOSYAL BİLGİLER DERSİ BAŞARI TESTİNDEN ALDIKLARI SON TEST PUANLARI.....	130
EK-3: GRUPLARIN SOSYAL BİLGİLER DERSİ BAŞARI TESTİNDEN ALDIKLARI KALICILIK PUANLARI.....	131
EK-4: GRUPLARIN SOSYAL BİLGİLER DERSİ TUTUM ÖLÇEĞİNDEN ALDIKLARI PUANLAR	132
EK-5: SOSYAL BİLGİLER DERSİ TUTUM ÖLÇEĞİ GÜVENİRLİK (CRONBACH ALPHA) ANALİZİ.....	133
EK-6: TUTUM ÖLÇEĞİ GRUPLARA BAĞLI MADDE ORTALAMA PUANLARI.....	134
EK-7: SOSYAL BİLGİLER DERSİ TUTUM ÖLÇEĞİ	136
EK-8: SOSYAL BİLGİLER TUTUM ÖLÇEĞİ GÜVENİRLİK ANALİZİ	139
EK-9: SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNE YAKLAŞIM ANKETİ	140
EK-10: SOSYAL BİLGİLER DERSİ BAŞARI TESTİ.....	142
EK-11: SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNE YAKLAŞIM ANKETİ GENEL ORTALAMALAR	146
EK-12: SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNE YAKLAŞIM ANKETİ KIDEME DAYALI İSTATİSTİKLER	148
EK-13: SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNE YAKLAŞIM ANKETİ KIDEME DAYALI ORTALAMALAR	149
EK-14: SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNE YAKLAŞIM ANKETİ CİNSİYETE DAYALI İSTATİSTİKLER (ERKEK) FREKANS VE ORTALAMALARI	151
EK-15: SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNE YAKLAŞIM ANKETİ CİNSİYETE DAYALI İSTATİSTİKLER (KADIN) FREKANS VE ORTALAMALARI	153
EK-16: ÖĞRETMEN BİLGİ FORMU.....	155
EK-17: YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU	156

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Sınıf Düzeyine Göre Sosyal Bilgiler Dersi Öğrenme Alanına Bağlı Kazanım Süreleri.....	4
Tablo 2: Web 1.0 ve Web 2.0 Karşılaştırması.....	17
Tablo 3: Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kullanılarak Gerçekleştirilen Etkinlikler Ve Araçlar.....	18
Tablo 4: Fatih Projesi Hedefleri.....	21
Tablo 5: Sosyal Bilgiler Başarı Testi Madde Analizleri.....	47
Tablo 6: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Derslerinde Kullandıkları Yöntem-Teknikler.....	102
Tablo 7: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Derslerinde Kullandıkları Araç-Gereçler.....	105

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu araştırmada, Sosyal Bilgiler öğretiminde bilgisayar ve internet kullanımının Ortaokul 5. Sınıf öğrencilerinin akademik başarıları, kalıcılık düzeyleri ve derse ilişkin tutumları üzerindeki etkisi araştırılacaktır. Bu bölümde araştırmanın problem durumu, ilköğretimde Sosyal Bilgiler dersi ve öğretimi, bilgi iletişim teknolojileri ile araştırmanın amaçları, kapsam ve sınırlılıkları, önemi ve tanımları açıklanmıştır.

1.1. Sosyal Bilgiler Eğitimi Ve Sosyal Bilgiler Eğitiminde Teknoloji Kullanımı

Son yıllarda, günlük yaşantımızda teknolojik gelişmelerin yenisi üzerine yenisi eklenmekte, birçok toplum teknolojinin gelişim hızına yetişme konusunda zorlanmaktadır. Teknolojik araçlar ve faaliyetler ise, insan yaşantısını kolaylaştırıp insanın kendisine daha fazla zaman ayırabilmesini sağlamaktadır. Her alanda bilim ve teknolojiye kat edilen gelişmeler kullanıldığı gibi eğitim de bu alanlardan bir tanesidir. Eğitimde teknoloji kullanımı, öğretmen-yazı tahtası ilişkisinden çok daha fazlasını içerdiğinden yepyeni yöntem ve tekniklerin de ortaya çıkmasını sağlamış; öğretmen merkezli eğitim-öğretim yerini öğrenen merkezli, bilgiyi arayan, keşfeden öğrencilerin olduğu yöntemlere bırakmıştır. Sosyal Bilgiler dersi de eğitimde teknoloji kullanımına hem Tarih, Coğrafya, Antropoloji gibi disiplinleri barındırıp disiplinlerarası bir ders olduğu için hem de vatandaşlık kavramıyla temelden alakalı olduğundan gündelik hayata uygulanabilirliği yüksek bir derstir. Öğrencilerin her daim ilgili oldukları teknolojik materyallerle eğitim öğretim yapılması avantaj haline getirilebilir.

Sosyal Bilgiler teriminin kısa ve herkes tarafından kabul edilebilir bir tanımını yapmak oldukça güçtür. Bunun en önemli nedeni, sosyal bilgilerin sosyal bilimlerin içinde yer alan farklı tanımlara sahip birçok disiplinden oluşmasıdır. ABD’de Sosyal Bilgiler eğitimi alanında en etkin kurumlardan biri olan the National Council for the Social Studies [NCSS]’e göre;

“sosyal bilgiler terimi; sosyal bilim alanlarını, insan şeref ve haysiyetini korumak amacıyla oluşturulan demokratik bir toplumda bireyin rolünü inceleyen, sosyal olayları ve insan ilişkilerini irdeleyen faaliyet alanlarını kapsamaktadır.” (Evans ve Brueckner, 1990: 9).

Sosyal Bilgiler, vatandaşlık yeterlikleri kazandırmak için sanat, edebiyat ve sosyal bilimlerin disiplinler arası bir yaklaşımla birleştirilmesinden oluşan bir çalışma alanıdır. Okul programı içinde Sosyal Bilgiler, antropoloji, arkeoloji, ekonomi, coğrafya, tarih, hukuk, felsefe, siyasal bilimler, psikoloji, din, sosyoloji ve sanat, edebiyat, matematik ve doğa bilimlerinden uygun ve ilgili içeriklerden süzülen sistematik ve eşgüdümlü bir çalışma alanı sağlar. Sosyal Bilgilerin temel amacı, birbirlerine bağımlı, global bir dünyada, kültürel farklılıkları olan demokratik bir toplumun vatandaşları olarak kamu yararına bilgiye dayalı, mantıklı kararlar verebilme yeteneği geliştirmek için genç insanlara yardımcı olmaktır (NCSS, 1993, s.3, Akt: Doğanay, 2008).

Bir başka tanıma göre ise Sosyal Bilgiler: “Belli başlı sosyal konularda vatandaşlık becerilerinin kullanılması için sosyal ve beşerî bilimlere ait kavramların disiplinler arası entegrasyonu” olarak tanımlanır (Barth, 1991).

Bir öğretim alanı olarak, sosyal bilgilerin genel amacı, vatandaş yetiştirmektir. Her düzeyde içeriğin çok büyük bir bölümünü sosyal ve beşerî

bilimler oluşturur. Sosyal bilgiler, disiplinler arası bir yapıya sahiptir. Bu yapı içinde sosyal ve beşerî bilimler, bir sosyal bilgiler etkinliği olacak şekilde, öğretim programındaki konulara uygun olarak entegre edilmektedir. Burada vurgulanan entegrasyon, sosyal bilgilerin doğasındaki en belirleyici özelliktir. Çünkü sosyal bilgiler, tarih, psikoloji, edebiyat, coğrafya, folklor ve felsefeden çok farklı olarak, bulguları ve sosyal bilimlerden elde edilen içerikleri belli bir amaçla entegre etmeye çalışan tek derstir (Barth, 1991).

Öztürk (2006)'e göre Sosyal Bilgiler; “Hemen her bakımdan değişen ÷lke ve dünya koşullarında bilgiye dayalı karar alıp problem çözebilen etkin vatandaşlar yetiştirmek amacıyla, sosyal ve beşeri bilimlerden aldığı bilgi ve yöntemleri kaynaştırarak kullanan bir öğretim programıdır”.

1.1.1. Sosyal Bilgiler Dersinde Değerler Eğitiminin Önemi

Çocuğa demokratik toplumun gerektirdiği etkin ve özgür yurttaş kimliği kazandırmak için bireylerin kendisine, diğer bireylere, doğaya değer veren, kendisini yaşadığı toplumun ve dünyanın bir parçası olarak gören ve topluma katkıda bulunabilme bilince sahip bireyler olarak yetiştirilmesi gerekir. Bireyleri bu bilinçte yetiştirebilmek için okul çağının ilk yıllarından başlayarak toplumsal hayatın işleyişi, toplumsal değerler, toplumsal sorunları ve çözümleri hakkında bilgi ve beceri kazandırılmalıdır (MEB, 2006: 41).

Tüm toplumlar eğitim yoluyla hem ÷lkesi hem de dünya için mevcut toplumsal değerleri sorgulayarak yeni değerler üretebilen, eleştirel ve yaratıcı düşünebilen vatandaş yetiştirmeyi hedeflemektedir. Bunun yanı sıra bireyin duygularını içeren duyuşsal özellikler de eğitimde oldukça önemlidir. Bireylerin eğitiminde, bireylere bir takım nesne ve olaylara karşı olumlu veya olumsuz

duyguların kazandırılması ve toplum tarafından istenilen değer ve tutumların aktarılması duyuşsal hedeflerle ilgilidir. Bu hedeflere ulaşmak için yapılan eğitim ise duyuşsal eğitimidir. Duyuşsal eğitim genelde ahlak eğitimi, karakter eğitimi, değer eğitimi vb. anlamlarında kullanılmaktadır (Bacanlı, 2006: 13–14).

Bir toplum içinde değerler gruptan gruba veya bireylere göre değişebilir. Ancak bazı değerler vardır ki bunlar toplumun çoğunluğu tarafından benimsenmiştir. Bunlar milli ve kültürel değerlerdir. Toplum içindeki bireylerin davranış ve tutumlarını en çok bu değerler etkiler (Erden, 2004: 94). Toplumların bireyleri tarafından benimsenen ve paylaşılan değerlerin çokluğu ve bağlayıcılık gücünün fazla olması sonucunda güçlü toplum olma hedeflerine ulaşılabilir (Yeşil ve Aydın, 2007: 68). Bu değerlerin aktarımı ise ülkemizde Sosyal Bilgiler dersi aracılığıyla yapılmalıdır.

Toplumun sorumlu bir üyesi olan çocukların toplumsallaşmaları ve toplum içinde demokratik değerlere bağlı bir yaşam sürmeleri için Sosyal Bilgiler öğretim programı oldukça önemli bir yere sahiptir (Bağcı, 2007: 41). Kan (2010)'a göre Sosyal Bilgiler dersi bir değer eğitimi dersidir. Gerek içeriğinin tarihsel bir nitelik taşıması, gerekse değişik kültür ve yaşam hikâyelerini anlatması ve çok disiplinli bir yapıya sahip olması açısından değer öğretimi bakımından önemlidir.

Sosyal Bilgiler dersinde yer alan beceri ve değerlerden yaratıcılık eleştirel düşünme, karara katılım, empati, hoşgörü, ekip çalışmasına yatkınlık, iletişim ve öğrenme becerileri, demokratik olma gibi beceriler ile sorumluluk, özgüven, farklı düşüncelere saygı, çevre duyarlılığı gibi değerler arasında güçlü ilişkiler bulunmaktadır (Doğan ve Sezer, 2009).

1.1.2. Sosyal Bilgiler Dersinin Güncel Öğretim Programına Göre Kazanımları

Tablo 1: Sınıf Düzeyine Göre Sosyal Bilgiler Dersi Öğrenme Alanına Bağlı Kazanım Süreleri

SINIFLAR	4. SINIF			5. SINIF			6. SINIF			7. SINIF		
ÖĞRENME ALANI	Kazanım	Süre Oranı (%)	Ders Saati	Kazanım	Süre Oranı (%)	Ders Saati	Kazanım	Süre Oranı (%)	Ders Saati	Kazanım	Süre Oranı (%)	Ders Saati
BİREY VE TOPLUM	5	11,1	12	4	13	14	5	11,1	12	4	11,1	12
KÜLTÜR VE MİRAS	4	13	14	5	16,6	18	5	20,4	22	5	27,8	30
İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER	6	18,5	20	5	16,6	18	4	13	14	4	13,9	15
BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM	5	14,8	16	5	13	14	4	11,1	12	4	11,1	12
ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİ	5	16,6	18	6	16,6	18	6	16,6	18	6	13,9	15
ETKİN VATANDAŞLIK	4	13	14	4	11,1	12	6	14,8	16	4	11,1	12
KÜRESEL BAĞLANTILAR	4	13	14	4	13	14	4	13	14	4	11,1	12
TOPLAM	33	100	108	33	100	108	34	100	108	31	100	108

2018 yılında yayınlanan “Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı”na göre bu ders 7 öğrenme alanı çerçevesinde yapılandırılmıştır. Öğrenme alanı, birbiri ile ilişkili bilgi, beceri ve değerlerin bir bütün olarak görülebildiği, öğrenmeyi organize eden disiplinler arası bir yapıdır (MEB, 2018).

2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programına göre, 4. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi için 33 kazanıma 108 ders saati, 5. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi için 33 kazanıma 108 ders saati, 6. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi için 34 kazanıma 108 ders saati, 7. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi için 31 kazanıma 108 ders saati süre ayrılmıştır (MEB, 2018).

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar, öğrenme alanlarına göre numaralandırılmıştır. Aşağıda dersin kodu, sınıf düzeyi, öğrenme alanı numarası ve kazanım numarasına örnek verilmiştir. Kazanımlarla ilgili sınırlamalar ve açıklamalar kazanımı izleyen satırda ifade edilmiştir (MEB, 2018). Örneğin “SB.5.2.1.” ifadesinde dersin kodu “SB.” şeklinde ve sırasında, sınıf düzeyi “5.” şeklinde ve sırasında, öğrenme alanı numarası “2.” şeklinde ve sırasında, kazanım numarası ise “1.” şeklinde ve sırasında ifade edilmiştir. Buna göre “SB.5.2.1.” ifadesi, Sosyal Bilgiler dersinin 5. sınıf düzeyindeki 2. öğrenme alanının 1. kazanımını ifade etmektedir.

1.1.3 Sosyal Bilgiler Derslerinde Öğretim Yöntem ve Stratejilerinin Durumu

Hali hazırda uygulanmakta olan eğitim-öğretim programımızda öğrencilere kazandırılması hedeflenen istendik davranışların öğretiminde; sunuş, düz (ve/veya tahta üzerinde) anlatım ve sıradan okuma metinleri gibi öğretim yöntem ve stratejileri yoğun olarak kullanılmaya devam edilmektedir. Bu yöntem ve stratejilerin dışında buluş yoluyla öğretim, bilgisayar destekli öğretim, tam öğrenme, yapılandırmacı anlayış gibi birçok yöntem ve strateji de bulunmaktadır.

İlke, kavram ve genellemelerin öğretmen tarafından ilkesel olarak sıralanıp anlamlandırılarak öğrencilere aktarıldığı sunuş yolu ile öğretim, tek başına kullanıldığında, öğrencinin dikkatini sürekli derste tutmasına olanak tanımamaktadır. Zira görsel ve işitsel açıdan öğrencinin duyularına ulaşan bu anlatım yöntemi, sürekli aynı şekilde devam ettiğinde monotonlaşmakta, öğrencinin dersin sıradanlığından sıkılıp dikkatinin dağılmasına sebebiyet verebilmektedir.

İlke, kavram ve genellemelerin öğrenci tarafından araştırılıp kendi gözlem ve etkinlikleri neticesinde öğrenildiği buluş yolu ile öğretim, öğrencinin bilgiye

araştırma ve inceleme yoluyla ulaşmasını sağlamaktadır. Bruner, bütün çocukların içinde öğrenme isteğinin olduğu; fakat bu isteğin ortaya çıkması için öğretim ortamında, öğrencide merak ve başarıma isteği uyandıracak, onları birlikte çalışmaya teşvik edecek ve bilginin ‘keşfini’ sağlayacak etkinliklere yer verilmesi gerektiği görüşündedir (Bruner, 1962; Ersoy ve diğerleri, 1991). Buluş yolu ile öğretimin bu yönü ile öğrenci; bilişsel (kognitif) alanın kavrama, uygulama, analiz, sentez basamaklarındaki kazanımlara ulaşabilir. Ancak buluş yolu ile öğretimin de uygulamada çok çeşitli materyaller gerektirdiği, ayrıca çok fazla zaman gerektirdiği de bilinmektedir.

Nitelikli öğretim ve yeterli ek öğretim zamanı sağlanırsa okulda her öğrencinin öğrenebileceğini savunan tam öğrenme yaklaşımı ile öğretim, bir kazanım tüm öğrenciler tarafından öğrenilmeden yenisine geçilmemesini ve öğrenemeyen öğrenciler için ek öğretim sağlanmasını desteklemektedir. Hazırbulunuşluk ve (konu bitiminde) izleme testi yapılarak öğretimin sınıf genelindeki düzeyleri belirlenir ve bu sonuçlara göre öğretime aynı kazanım için ek zaman ayrılabilir. Bu yaklaşımın da programdaki bir disipline ait bütün kazanımlar için gereken süreler göz önüne alındığında, günümüz eğitim sisteminde tek başına uygulanmasının oldukça zor olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin ilgi duyacakları problemlere yönlendirildiği ve etkinlik merkezli uygulamaların gerçekleştirildiği, sürece dayalı değerlendirme ve öğrenci görüşlerine önem verilen yapılandırmacı eğitim anlayışı ise günümüz eğitim-öğretim programında uygulanması hedeflenen bir öğretim yaklaşımıdır. Öğrenci merkezli eğitimi savunan yapılandırıcı yaklaşımda öğretmen bilgiye ulaşılması sürecinde öğrencilerine gerekli yönlendirme, araç gereç ve çevresel düzen sağlar.

Yapılandırmacı eğitimde öğretmen, bilginin keşfi için, öğrenciye çeşitli öğrenme yolları sunmalı ve çeşitli yaklaşımlar sağlamalıdır (Chen, 2003). Bazı

öğrenciler kendi anlama süreçlerini oluşturmak ve kendi öğrenmelerini yönetme sorumluluğunu almak isteyebilirler. Hatta öğrencilerin gözüyle anlatmak gerekirse öğretim kavramlarını ve öğrenme sürecini yeterli bilgi verilmeden keşfetmeleri istenir. Öğretmen bu noktada, öğrenme süreçlerini öğrencilerle birlikte düzenleyerek gerektiğinde ders kitabını bırakıp öğrenme süreçlerini ve öğretim kavramlarını tartışabilmeleri, geliştirebilmeleri adına öğrencilerine ortam sağlar (Perkins, 1992, Akt. Chen, 2003).

Yapılandırmacı eğitimin en önemli özelliği, öğrenenin bilgiyi yapılandırmasına, oluşturmaya, yorumlamasına ve geliştirmesine fırsat vermesidir. Alışılmış yöntemde öğretmen bilgiyi verebilir ya da öğrenenler bilgiyi kitaplardan veya başka kaynaklardan edinebilirler. Ama bilgiyi algılamak, bilgiyi yapılandırmak ile eş anlamlı değildir. Öğrenen, yeni bir bilgi ile karşılaştığında, dünyayı tanımlama ve açıklama için önceden oluşturduğu kurallarını kullanır veya algıladığı bilgiyi açıklamak için yeni kurallar oluşturur (Brooks ve Brooks, 1993: 9, Akt: Şaşan, 2002).

Günümüzde Dünya’da ve Türkiye’de yapılandırmacı eğitim anlayışına uygun olarak uygulanmakta olan eğitim-öğretim programlarında bilginin öğrenci tarafından alınıp yorumlanıp geliştirilmesi çok önemlidir. Ayrıca bilgiye ulaşılacak kaynakların öğrenciler tarafından yeniden örgütlenip düzenlenmesi de gereklidir. Yapılandırmacı eğitim anlayışını tanımlayan akademisyenler, öğrencilerin bilgiyi yapılandırılıp geliştirilmesi gerektiğinden bahsetmektedirler. Günümüz bilgi çağı, 1900’lü yıllardan çok daha farklıdır ve bu bağlamda bazı noktaların altı çizilmelidir: Öğrenci-öğretmenin ders içi ve ders dışında, görev, sorumluluk ve anlayışları dijital yönde değişmiştir. Bilgiye ulaşmada yepyeni dijital yöntem, teknik ve kaynaklar mevcuttur. Bilgiye ulaşma çabalarında ise günümüz eğitim anlayışının içine mutlaka bilgisayar ve internet gibi teknolojik öğeler yerleştirilmelidir.

Türkiye’de uygulanacak Sosyal Bilgiler öğretim programlarında, bireyin içerisine doğduğu kültürel değerler başta olmak üzere; yetenek, beceri, tutum, estetik duyarlılık ve olumlu davranışlar kazanmasını da içeren bir süreç olarak tanımlanabilen eğitimde uluslararası geçerliliği olacak standartların uygulanabilmesi için Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ)’nin dikkate alınması gerekmektedir (MEB, 2017:4). 8 Anahtar yetkinliğin belirlendiği bu çerçevede her bireye kazandırılması beklenen yetkinliklerden özellikle “ Dijital Yetkinlik” ve “Matematiksel Yetkinlik ve Bilim/Teknolojide Temel Yetkinlikler” maddeleri bize gösteriyor ki Milli Eğitim Bakanlığının beklentisi de Sosyal Bilgiler dersi öğretiminde bilgisayar ve internet kaynaklı bilgi teknolojileri kullanımının artarak gelişmesidir.

Milli Eğitim Bakanlığının 2017 yılında yayımladığı taslak Sosyal Bilgiler Öğretim Programına göre belirlenen Dijital Yetkinlik Alanı; bilgiyi araştırma, toplama ve işleme yeteneğini ve bağlantıları tanımlarken sanal gerçekten ayırmayı, eleştirel ve sistematik yolda kullanmayı içerir. Bireyler karmaşık bilgiyi üretmek, sunmak ve anlamak için teknolojik araçları kullanma becerileriyle birlikte internet hizmetlerine erişebilme, araştırma ve faydalanma becerilerine de sahip olmalıdır. Bireyler aynı zamanda eleştirel düşünme, yenilenmeyi desteklemek için bilim ve teknolojiyi kullanabilme becerilerine sahip olmalıdır (MEB, 2017: 5).

Temel Eğitim Genel Müdürlüğünün yayınladığı Sosyal Bilgiler Öğretim Programı Taslağında (2017) belirtilmiş olan “dijital okuryazarlık, harita kullanma, iletişim, kanıt kullanma, konum belirleme, medya okuryazarlığı, mekânı algılama, tablo, grafik ve diyagram çizme ve yorumlama, yenilikçi düşünme, zaman ve kronolojiyi algılama gibi becerilerin öğrencilere kazandırılması ve bilim teknolojinin gelişim sürecini ve toplumsal yaşam üzerindeki etkilerini kavrayarak bilgi ve iletişim teknolojilerini bilinçli kullanmaları” gibi hedeflere öğrencilerin ulaştırılması için de, Sosyal Bilgiler derslerinde bilgisayar ve internet kullanımının yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Eğitimin amaçlarından biri de toplumun gereksinimleri doğrultusunda bireyler yetiştirmek olduğuna göre bilgi çağına uygun, bilgi toplumlarının özelliği göz önüne alınarak öğrencilerini yetiştirmek zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Çağdaş eğitim sistemleri, bilim ve teknolojideki hızlı gelişmeler ve toplumun ihtiyaç duyduğu insan gücüne olan ihtiyacı çerçevesinde yeniden şekillenmektedir. Öğretmen yetiştirme sistemleri de bu gelişmelerden doğrudan etkilenmekte ve programlar, eğitim-öğretim süreçleri ve altyapı bakımından alternatif yaklaşımlar gündeme gelmektedir (Aydın, 2003).

Son yıllarda, günlük yaşantımızda teknolojik gelişmelerin yenisi üzerine yenisi eklenmekte, birçok toplum teknolojinin gelişim hızına yetişme konusunda zorlanmaktadır. Teknolojik araçlar ve faaliyetler ise, insan yaşantısını kolaylaştırıp insanın kendisine daha fazla zaman ayırabilmesini sağlamaktadır. Her alanda bilim ve teknolojiye kat edilen gelişmeler kullanıldığı gibi eğitim de bu alanlardan bir tanesidir. Eğitimde teknoloji kullanımı, öğretmen-yazı tahtası ilişkisinden çok daha fazlasını içerdiğinden yepyeni yöntem ve tekniklerin de ortaya çıkmasını sağlamış; öğretmen merkezli eğitim-öğretim yerini öğrenen merkezli, bilgiyi arayan, keşfeden öğrencilerin olduğu yöntemlere bırakmıştır.

Eğitim-öğretimde kullanılan teknolojik araç gereçler bilim-teknolojide kat edilen gelişmelere de bağlı olarak günden güne çeşitlenmektedir. Bunlardan bazıları; Masaüstü Bilgisayar, Mobil - Akıllı Telefon, Tablet Bilgisayar, Dizüstü Bilgisayar, Tepegöz, Akıllı Tahta, Video Kamera, CD/DVD Oynatıcı, Yazıcı, Tarayıcı, Fotokopi Makinesi, İnternet, Fotoğraf Makinesi, Televizyon, Mikroskop vesairedir.

Sınıfta bilgisayarlı öğretim ise, öğrencilerin bilgisayar kullanarak öğrenme süreçleri ve kavramları ile etkileşimde bulunduğu, bilgisayar programları aracılığı ile öğrenmeyi gerçekleştirdiği ve kendi öğrenme çıktılarını izleyip değerlendirebildiği

bir öğretim biçimidir. Sınıf ortamında bilgisayar teknolojileri kullanımı ile bilgisayar teknolojisinin avantajlarından yararlanılarak öğrenme ortamı oluşturulur ve bu ortamda gerçekleştirilen öğretim etkinlikleri zengin içeriğe sahip olduğundan öğrenciyi dersin içine çekmekte daha geniş bir seçenek yelpazesi sunar. Bilgisayar teknolojileri kullanılarak yapılan öğretim; geçmiş konu tekrarları, öğrenme sürecinin hızlandırılması ve ders süresinin kullanılabilirliğini arttıracığından birçok yöntem ve tekniği de destekleyici niteliktedir.

Bilgisayar Destekli Öğretim; bilgisayarın Öğretimde Öğrenmenin meydana geldiği bir ortam olarak kullanıldığı, öğretim sürecini ve öğrenci motivasyonunu güçlendiren, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre yararlanabileceği, kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisi ile birleşmesinden oluşmuş bir öğretim yöntemidir (Uşun, 2000:52).

1.1.4. Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar ve İnternet Tabanlı Teknolojik Araç Gereç Kullanımının Gerekliliği

Bir öğretme (ve öğrenme) etkinliği ne kadar çok duyu organına hitap ederse öğrenme olayı da o kadar iyi ve kalıcı izli olmakta, unutma da o kadar geç olmaktadır. Başka bir ifadeyle, öğretimde görsel ve işitsel araçlar kullanıldığında öğrenmeler hem daha çabuk hem de daha kalıcı izli olmaktadır (Seferoğlu, 2006).

Eğitim-öğretimde kullanılan teknolojik araç gereçlerden internet ve bilgisayar dâhilinde ilişkili olanlar şunlardır: Masaüstü Bilgisayar, Mobil - Akıllı Telefon, Tablet Bilgisayar, Dizüstü Bilgisayar, Smart Televizyonlar, Akıllı Tahta, vs...

Eğitimde teknolojik araç gereçler uzun süredir kullanılıyor olsa da bunlar televizyon, radyo, tepegöz veya projeksiyon gibi işlevsel etkileşime açık olmayan materyallerdi. 2000’li yılların ikinci yarısından sonra internet kullanımının yaygınlaşmaya başlaması ve bilgisayarların donanımsal açıdan üst düzey performans sağlayan

niteliklere erişmesiyle insanlar internet ile birlikte kullanılabilen bilgisayarları daha fazla kullanmaya başladılar. Zamanla bilgisayarlar kullanıma bağlı olarak şekil değiştirmeye başladı. Sadece masaüstü olarak kullanabildiğimiz bilgisayarlar önce dizimize inerek laptop (dizüstü) adını aldı, daha sonra da avcumuza girerek pocket pc (avuçiçi bilgisayar) haline geldi.

Teknoloji sadece bilgisayarlar için değil telefonlar için de gelişmeye devam ediyordu. Önce cebimize girecek kadar portatif hale gelen telefonlar zamanla internete kavuştu ve haberleşme kültürü anlık olarak her yerde mümkün hale geldi. Akıllı telefonlar ile günümüzde sadece konuşma ve mesajlaşma faaliyetleri değil çeşitli araştırmalar, kelime işlemci programları ile doküman hazırlama, doküman görüntüleme, video izleme, sosyal medyada etkileşim, ajanda, mail gibi birçok hizmet gerçekleştirilebilmektedir. Akıllı telefonların hem bilgisayar hem de telefon özellikleriyle donatılmasının yanında interneti çok amaçlı olarak kullanabilmesi de bu özelliklerin aktifliğinde yetkinlik sağlamaktadır.

Tabletler ise donanım ve fiziksel olarak bilgisayar özelliği gösteren ancak kapasite ve performans olarak sadece istendik işlevleri gerçekleştirmeye yetecek kadar yetenekleri olan ve seçmeli olarak sim kart girişi bulundurabilen taşınabilir bilgisayar türüdür. Son dönemlerde eğitim-öğretim ortamlarında gördüğümüz Akıllı Tahtalar bilgisayara bağlı büyük etkileşimli ekranlara denmektedir. Büyük bir tablet gibi duran akıllı tahtalar eğitimde yeni bir boyut açmış, öğrencinin aynı anda birden fazla duyusuna hitap edebilen içeriklerle etkileşimli öğrenmeye destek olunmaktadır.

Mobil teknolojilerin kullanımı, eğitime yepyeni bir boyut ve potansiyel kazandırarak, yaşamın bir parçasıymış gibi farkında olmadan ihtiyaç anında her yerde öğrenme sağlamaktadır. Ayrıca, zaman ve mekândan bağımsız ve hareket

halinde öğrenmede kolaylık sağlayarak, eğitim - öğretim programlarına yenilik katmakta ve yeni açılımlar getirmektedir (Çakır, 2011).

Teknoloji, öğrencileri öğrenme sürecinin içine çekerek heveslendirir. Bu işin doğası gereği, süreç öğretmen merkezli iken öğrenci merkezli hale dönüşür. Teknoloji kullanımının sağladığı esneklikle uygulamalar çeşitlenir, etkinlikler ise öğrencilerin önceki bilgilerinin üzerine eklenmek suretiyle öğrenci ilgilerini hedefler (Heafner, 2004).

Teknoloji, ders esnasında kazanım öğretiminde ve ders ortamının haricinde kazanımların kalıcılığının sağlanmasında kullanılabilmektedir. Heafner (2004) bu konuda ‘teknoloji kullanımı, öğrencilerin teknolojiye olan aşinalıkları nedeniyle öğrencilerin derse olan ilgisini arttırır’ şeklinde görüş bildirmiştir.

Öğrenmenin daha eğlenceli hale gelmesi, öğrencilerin bilgisayar temelli öğretime doğal ilgileri olmasıyla ilgilidir. Bu nedenle, bilgisayar ve internet öğretme araçları olarak dâhil edildiğinde Sosyal Bilgiler çok daha çekici bir ders haline gelebilir (Cassutto, 2000).

Ames’e (1990) göre Teknoloji, öğrencinin kendi öz yeterliliğini artırarak öğrencinin motivasyonunu artırma potansiyeline sahiptir. Öğrenciler, öğrenme süreçlerinde teknolojik materyal kullanımı ile birlikte öğrenmeye karşı daha olumlu bir tutum geliştirmektedirler. Rochowicz, 1996’da lise öğrencileriyle yaptığı bir araştırmada, bilgisayarların öğrenmeyi daha konular arası bağlantılı, anlamlı ve keyifli hale getirdiği ve akademik başarısızlığın azaldığı sonucuna vardı. Buna göre öğrenciler, öğrenme içeriğinden daha büyük keyif alma deneyimi yaşarlar çünkü teknoloji kullanırken görevi yerine getirebilme yeteneklerinden emindirler (Akt. Heafner, 2004).

Teknoloji, öğrencilere bilgiye erişme imkânı ve algılanan yeteneklerinin çok ötesinde ürünler üretebilmeleri için kaynaklar sağlar. Buna ek olarak teknoloji, öğrencilerin teknoloji kullanımı olmadan yapabileceklerinden daha fazlasını yapmalarını sağlamaktadır. Rochowicz'in yaptığı (1996) araştırma sonuçlarına göre, teknolojik araç ve gereçlerle entegre ders işleniş; dersin teknik ve teorik yönlerinin kalitesini arttırmakta, öğrenciyi bilgiye ulaşmaya teşvik etmekte, öğrenmelerini olumlu şekilde etkilemekte ve üst düzey bilişsel beceri kazanmalarında yardımcı olmaktadır. Ayrıca öğrenciler kendi öğrenmelerinin gelişimiyle ve yarattıkları ürünlerle gurur duymakta, bu da onların öz-yeterliklerini arttırmaktadır. Bu öz-yeterlik ise öğrenci motivasyonunda olumlu bir etki oluşturabilmektedir (Akt. Heafner, 2004).

Araştırma sonuçlarına göre insanlar: Okuduklarının % 10'unu, işittiklerinin % 20'sini, gördüklerinin % 30'unu, söylediklerinin % 70'ini, görüp işittiklerinin % 50'sini, yapıp söylediklerinin % 90'ını hatırlamaktadırlar. Sınıf ortamında öğrencilerin öğrendiklerini daha iyi hatırlayabilmelerini sağlamak için de çoklu ortamların (çoklu ortam özelliklerini taşıyan öğrenme durumlarının) düzenlenmesi önem taşımaktadır (Seferoğlu, 2006).

Sosyal Bilgiler Dersi öğretiminde internet, bilgisayar ve teknolojik araç ve gereçlerin kullanımının öğrenci ilgi, dikkat ve motivasyonunu arttırdığı, dolayısıyla günümüz Eğitim-Öğretim yaklaşımlarını uygularken mutlaka teknoloji ile bütünleşmiş bir bağlam da içermesi gerektiği aşîkârdır. Ders içinde teknolojik materyal kullanımının öğrenciye aktarılmak istenen kazanımların kazandırılmasında çok büyük önemi olmasına ek olarak, gündelik hayatın neredeyse her noktasında var olan teknolojinin, ödev ve egzersiz çalışmalarında, öğrenci araştırmalarında kullanılması da kazanımların kalıcılığını arttıracaktır.

Internet ve kablosuz teknolojiler, mobil araçlara diğer programlama araçlarıyla bağlanmayı sağlarken; mobil araçlar, öğretmen ve öğrencilere her zaman ve her yerde programlama gücünden yararlanmayı sağlar. Son günlerdeki deneysel çalışmalar, öğrenme ortamlarında kablosuz teknolojilerin ve mobil araçların kullanımının, bilgi ağına ulaşımı ve kullanılabilirliğini arttırmak (Gay et al., 2001; Goldman & Kaufman, 2001), farklı fiziksel ortamlarda öğrencileri öğrenmeyle ilgili aktivitelerle meşgul etmek, projelerde grup çalışmasını desteklemek, sınıfta işbirlikçi öğrenmeyi ve iletişimi arttırmak (Gay et al., 2001) gibi avantajları olduğunu ortaya koymaktadır (Akt. Çakır, 2011).

Teknolojik gelişmelerin 2000'li yıllarda hız alması, ofis ve ev ortamlarında, sanayide, sağlık hizmetlerinde ve benzeri alanlarda insanların hayatını kolaylaştırmaktadır. Bu gelişmeler aynı zamanda eğitim alanında da görülmeye başlamıştır. Durağan olan teknolojik araçlar artık yavaş yavaş kullanım sahasını genişletmiş, sabit olmaktan da kurtulmaya başlamıştır (Çakır, 2011).

Bir mobil öğrenme, öğrenmenin önemli bir kısmının sınıfların ve amfilerin dışında, insanların aktivitelerini eğitimsel süreç ve sonuçları mümkün kılacak şekilde yapılandırmasıyla gerçekleştiği durumunu kapsamalıdır. Gündelik yetişkin öğrenmesi üzerine Vavoula tarafından yapılan bir çalışmada (Vavoula, 2005), aktarmayla öğrenme durumlarının %51'inin öğrenenin evinde veya işyerindeki ofisinde yani günlük ortamında gerçekleştiğini göstermektedir. Kalan kısmı işyerinde ofis dışında (%21), açık havada (%5), bir arkadaşın evinde (%2) veya boş zaman geçirilen yerlerde (%6) gerçekleşmektedir. Bildirilen diğer yerler (%14); ibadethaneler, doktor muayenehanesi, kafeler, hobi dükkânları ve arabalardır. İlginç şekilde öğrenme durumlarının sadece %1'i ulaşım sırasında olmaktadır, bu da mobil öğrenmenin hem mutlaka fiziksel hareketle bağlantılı olmak zorunda olmadığını ve aksine insanların giderek artan zaman harcadığı ulaşım sırasında öğrenmeyi sağlayacak teknolojilerin dizayn edilmesi hususunda yeni imkânlar olabileceğini akla getirmektedir (Sharples, Taylor, Vavoula, 2005, Akt. Çakır, 2011).

Mobil cihazların eğitimde kullanılmasının çeşitli yararlarının zamanla görüleceği düşünülmektedir. Bu yararlarının görülmesi ile kullanımı da her geçen yıl önemli oranda artacaktır. Örneğin; Wake Forest Üniversitesi Baptist Medical Centerde üçüncü sınıfta okuyan yaklaşık yüz kadar öğrenciye kablosuz erişimli el bilgisayarı verilmiş ve bu sayede hem gerektiği zaman referans bilgilere, hem de hasta ile ilgili bilgilere erişme imkânı sağlanmıştır. Bu sayede bilgiye gerektiği yerde ve zamanda erişme şansı bulan öğrencilerin öğrenmeleri de kolaylaşmış ve bu durumdan hem öğrenciler hem de öğretmenler memnun olmuştur. Sonuçta insan hayatını olumlu veya olumsuz etkileyecek bir konunun öğrenilmesinin önemi ortadadır. Bu öğrenmeye katkıda bulunacak her türlü teknolojinin yaptığı katkının değeri ise, gerçek değerinden çok daha yüksek olacaktır (Bulun, Gülnar, Güran, 2002, Akt. Çakır, 2011).

Kablosuz ağların yaygınlaşmasıyla internete kablosuz bağlanabilen dizüstü bilgisayarlar, akıllı telefonlar ve daha sonraları tablet bilgisayarlarla e-Öğrenme faaliyetlerinin belirli bir konum ve zamandan bağımsız olarak gerçekleştirilmesi olanaklı hale gelmiştir. Bu bağımsızlık ağırlıklı olarak internet ortamındaki hizmetlerle oluşturulan kişisel öğrenme ortamlarının yaygınlaşmasına da destek vermiştir (Chen vd., 2011).

Teknolojik cihazların eğitim-öğretimde okul dışında da kullanımı günümüzde, internete bağlı, akıllı telefon, tablet bilgisayar, dizüstü bilgisayar, pocket pc adı verilen kişisel cep bilgisayarları, e-book reader (e-kitap okuyucular) gibi materyallerle sağlanmaktadır. Bu araçlar, barındırdıkları harddiskler (kalıcı hafıza) sayesinde internet bağlantısı olmasa da kullanıcı tarafından önceden kaydedilmiş bilgilerin derlenip kullanılabilmesine olanak sağlamaktadır.

Birçok derste kullanılabileceği gibi Sosyal Bilgiler dersinde de öğrencilere evde kullanmaları için dijital ortamda ödevler, konu değerlendirme testleri, çalışma yaprakları, sunular, Sosyal Bilgiler dersi müfredatına uygun eğlenceli-öğretici oyunlar, Sosyal Bilgiler dersinde kullanılan haritalar sağlanabilir. Dijital ortama

aktarımı zor belgeler bir scanner (tarayıcı) yardımı ile taranarak dijital ortama aktarıldıktan sonra öğrencilere verilebilir.

Geliştirilebilecek yazılımlar sayesinde öğrenci ödevleri öğretmen tarafından tablet bilgisayarlar aracılığı ile takip edilebilir, yeni ödev ve çalışma metinleri öğrenci tabletlerine yüklenerek öğrenci kullanımına hazır hale getirilebilir. Bu öngörüler kâğıt defterleri tamamen öğretimden kaldıramaz belki ancak kâğıt kullanımını en aza indirgeyerek tasarruf ve daha çevre dostu bir öğretim hayatı sağlayabilir.

1.1.4.1. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretiminde Web 2.0 Araçlarının Kullanımı

Web 2.0 terimi ilk defa 2004 yılında O'Reilly Media ve MediaLive International şirketleri tarafından düzenlenen bir konferansta Dale Dougherty tarafından ortaya atılmıştır ancak evrensel tanımına ait belirsizlikler bulunmaktadır (O'Reilly, 2005).

Web 2.0; kişisel değerlendirmeye bağlı olarak genellikle çevrimiçi veya çevrimdışı kullanılabilen, kullanıcılar arasında bilgi aktarımı, karşılıklı etkileşim veya çok boyutlu hizmet sağlanabilen, internet kaynaklarının geliştirilebilir özelliklerini öne çıkararak hizmet sağladığı site ve kullanıcılarla web hizmetlerini geliştirmek için ortaklaşa çalışıp işbirliği yapılabilen, web bazlı temel birçok alanda faaliyet gösterebilen websitesi, yazılım, program ve tekniklerin olduğu sistemin genel adıdır. Web 2.0, Web 1.0'ın internet kullanım süreçleri bakımından insanlar arasındaki etkileşime dayalı gelişmiş hali olarak söylenebilir.

Tablo 2: Web 1.0 ve Web 2.0 Karşılaştırması. O'Reilly, 2005'den uyarlanmıştır.

Web 1.0	Web 2.0
DoubleClick	Google AdSense
Ofoto	Flickr
Akamai	Bittorrent
Mp3.com	Napster
Britannicaonline	Wikipedia
Kişisel Websiteleri	Sosyal Etkileşime Açık Bloglar
Evite	Upcoming.org and EVDB
Alan Adı Tahmini	Arama Motoru Optimizasyonu
Sayfa Görüntülemelerine Göre Maliyet	Tıklama Başına Maliyet
Web Sitelerinden Kullanıcı Verileri Edinme	Kullanıcı Verileri Sağlayan Çeşitli Web Servisleri
Standart Bilgi Yayınlama	Topluluk Katılımıyla Bilgi Oluşturma
İçerik Yönetim Sistemleri	Sosyal Kullanıma Açık İçeriğe dair Bilgi Yazımı İşbirlikleri
Dizin (Sınıflandırma)	Etiketleme (Sosyal Sınıflandırma)
Web Sitesindeki Bilgilere Sadece İlgili Site Adresinden Ulaşılabilirlik	Web Sitesindeki Bilgilere Birçok Alandan Ulaşılabilirlik

Kişisel öğrenme ortamları Web 2.0 ve sosyal ağ teknolojileri yardımıyla öğrenenlere geleneksel öğrenmede olduğundan daha farklı araçlar sunmakta ve daha farklı öğrenme etkinlikleri gerçekleştirmelerine olanak sağlamaktadır (Mutlu, 2014).

Kişisel öğrenme ortamları arama motoru, blog, wiki, rss, sosyal ağlar, dosya paylaşım siteleri, sosyal yer imleri gibi Web 2.0 araçlarının bir kaynaştırma ya da başlangıç sayfası ile gevşek bir biçimde bir araya getirilmesi ile oluşturulmaktadır (Lubensky, 2006, Akt: Mutlu, 2014). Kişisel öğrenme ortamları ile öğrenmede ağırlıklı olarak açık öğrenme kaynakları kullanılmakta, başkalarından öğrenme ve öğrencilerin sahip oldukları bilgileri başkalarına yansıtmaları önem kazanmaktadır. Kişisel öğrenme ortamları ile biçimsel (formal) eğitim gören öğrenciler her eğitim dönemi sonunda sahip oldukları deneyim, içerik, bağlantı ve araçlara ait birikimi sıfırlamak zorunda kalmadan dönemden döneme ve kurumdan kuruma öğrenme ortamlarını birikimli olarak kullanmaya devam edebilmektedirler (Mott ve Wiley, 2009, Akt: Mutlu, 2014).

Tablo 3: Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kullanılarak Gerçekleştirilen Etkinlikler Ve Araçlar

Etkinlik	Açıklama	Kullanılabilecek araçlar
İnternete erişim	Kişisel öğrenme sürecinin ağırlıklı olarak internette ve bulutta gerçekleştirilmesi	Internet Explorer, Mozilla Firefox, Google Chrome
Öğrenme sürecini planlama	Kişisel öğrenme amaçlarının belirlenmesi, çalışma takviminin hazırlanması, yapılacaklar ve yapılanların listelenmesi	Google Calendar, Google Goals, Tasks, ToDo List eklentileri
Günlük notlar ve fikirleri kaydetme	İnternet üzerinden ve mobil cihazlardan bütün notların ve fikirlerin kaydedilmesi ve bulut ortamında saklanması	Evernote, Springpad
Bilgiyi arama	Gereksinim duyulan bilginin bulunduğu kaynakların belirlenmesi	Google Search, Google Blog Search
Bilgi kaynaklarına erişme	Akademik bilgi, ansiklopedik bilgi ve ders içeriklerine erişilmesi	Wikipedia, Google Scholar, Google Books, Google News, TÜBA ADM, iTunesU, YouTube Edu, Flickr, SlideShare, Scribd, vs...
Bilgiden haberdar olma	Binlerce siteye dağılmış içerikte eklemegüncelleme yapıldığında otomatik haberdar olunması	Google Reader, Google Alerts
Belge oluşturma	Öğrenme sürecinde yeni belgelerin oluşturulması	Google Docs, Google Drive, Microsoft SkyDrive, Gliffy, Prezi
Belge saklama	Belgelerin her ortamdan erişilebilecek biçimde bulutta saklanması	Google Drive, Microsoft SkyDrive, Dropbox
Birlikte çalışma	Başkalarıyla birlikte çalışarak içerik oluşturma	WikiSpaces, pbWorks
Birebir ağ oluşturma	Başkalarından öğrenmek, başkalarıyla bilgiyi paylaşmak ve tartışmak amacıyla sosyal ağlara dahil olunması	Twitter, Facebook, Instagram, LinkedIn, Google+
İletişim kurma	Başkalarıyla bir konu üzerinde eşzamanlı ya da eşzamansız görüşme yapılması	Gmail, Google Talk, Microsoft Live Messenger, Skype
Bilgi kaynaklarını paylaşma	İnternette ihtiyaç duyulan bilginin bulunduğu yerlere ait yer imlerinin ve yorumların başkalarıyla paylaşılması	Delicious, Diigo
Bilgiyi yayınlama/paylaşma	Öğrenme sürecinde oluşturulan yeni bilginin başkalarıyla paylaşılması	Blogger, Facebook, Instagram, Google+, Twitter, Youtube, Flickr, Picassa, SlideShare, Scribd

Mutlu 2014'nun "Kişisel Öğrenme Ortamlarında Gerçekleştirilen Etkinlikler Ve Kullanılan Araçlar" çalışmasından faydalanılmış, tablo "Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kullanılarak Gerçekleştirilen Etkinlikler Ve Araçlar" adıyla kullanılmıştır.

Web 2.0'ın kullanım alanlarına örnek olarak Wikipedia, Blog siteleri, Flickr, RSS, Youtube, Çeşitli eğitim-öğretim uygulamaları, depolama ve dosya paylaşımı siteleri, etiket bulutları, sunum ve video siteleri, online haritalar, internet iletişim prokolleri, pazarlama siteleri, sosyal medya siteleri, içerik yönetim sistemleri verilebilir (Wikipedia, 2018).

Web 2.0'ın Eğitim-Öğretim uygulamalarına örnek olarak; Moodle, Sakai, Blackboard, Edmodo, Powerschool, Canvas gibi LMS'ler (Learning Management System-Öğrenme Yönetim Sistemi); Kahoot!, Answergarden, Padlet, Socrative, Scratch, ClassDojo, GoNoodle, BrainPop gibi uygulama içi öğrenci-öğretmen etkileşimli programlar örnek verilebilir. Bu uygulamaların Sosyal Bilgiler dersinde kullanımlarının öğrenci öğretmen ilişkilerini olumlu etkileyebileceği, akademik ders başarısını da arttırabileceği hedeflenmektedir.

Web 2.0 araçlarının kullanımı Eğitim Bilişim Ağı (EBA) tarafından da desteklenmektedir. Eba, çeşitli webinarlar aracılığı ile öğretmenlerin derslere Web 2.0 araçlarını entegre etmeleri için eğitim vermektedir (EBA, 2017). Webinar, Adobe Connect gibi yazılımlar vasıtasıyla oluşturulabilen, gruplar dâhilinde internet üzerinden karşılıklı etkileşimli olarak yapılan seminer, ders veya atölye çalışmalarının genel adıdır. Eba ve Meb, webinar ve seminer çalışmalarıyla öğretmenlerin, bilgi iletişim teknolojileri ve eğitim programları yazılımlarını daha iyi tanımlarını istemektedir.

1.1.4.2. Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu (ISTE)

Eski adıyla **National Educational Technology Standards** (Ulusal Eğitim Teknolojisi Standartları) (**NETS**) olarak bilinen ISTE, kelime anlamıyla “Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu” (International Society for Technology in Education) anlamına gelmektedir. Öğretimde ve Öğrenimde kullanılacak teknolojinin standartlarını belirleyen Amerika Birleşik Devletleri Washington eyaleti merkezli bir kuruluştur. Websitesi adresi “iste.org” olan kurum, öğrenciler, eğitimciler,

yöneticiler, antrenörler ve Bilgisayar Öğretmenleri için eğitimde teknoloji standartları yayınlamaktadır (Wikipedia, 2018).

1.1.4.2.1. Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu (ISTE) 2007 Öğrenci Standartları

Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu (ISTE) 2007’de öğrenciler için eğitimde teknoloji standartlarını yayınlamıştır. (ISTE, 2007)

1.1.4.2.1.1. Yaratıcılık ve Yenilik

Öğrenciler yaratıcı düşünceler ortaya koyar, bilgiyi inşa eder, teknolojiyi kullanarak yenilikçi ürün ve süreçleri geliştirir.

a) Yeni fikirler, ürünler veya süreçler oluşturmak için mevcut bilgileri uygular.

b) Öğrenciler, bireysel ya da toplumsal bir ifade aracı olarak özgün çalışmalar üretirler.

c) Öğrenciler karmaşık yapı ve meseleleri araştırmak için örnek ve benzetimleri (simülasyonları) kullanır.

d) Öğrenciler eğilimleri tanımlayarak olasılıkları tahmin edebilir. (ISTE, 2007)

1.1.4.2.1.2. İletişim ve İşbirliği

Öğrenciler (uzaktan eğitim de dâhil olmak) üzere iletişim kurarak işbirliği içinde çalışmak ve bireysel öğrenmeyi destekleyerek başkalarının öğrenmelerine de katkıda bulunmak için dijital medya ve ortamlar kullanırlar.

- a) Öğrenciler medya ve çeşitli dijital ortamlarda çalışan kimselerle, uzmanlarla veya akranlarıyla etkileşim kurar, işbirliği yapar ve yayına katılırlar.
- b) Öğrenciler bilgi ve fikirleri çeşitli medya ve başka türleri kullanarak etkili bir şekilde kitlelere aktarırlar.
- c) Öğrenciler, diğer kültürlerin öğrenenleriyle birlikte kültürel anlayışı ve küresel farkındalığı geliştirirler.
- d) Öğrenciler orijinal çalışmalar üretmek ve sorunları çözmek için gruplarına katkıda bulunurlar. (ISTE, 2007)

1.1.4.2.1.3. Araştırma ve Bilginin Akıcılığı

Öğrenciler bilgi toplamak, değerlendirmek ve kullanmak için dijital araçlara başvururlar.

- a) Öğrenciler araştırmaya rehberlik edecek stratejiler planlarlar.
- b) Öğrenciler medya ve farklı kaynaklardan bilgileri saptayıp organize eder, analizini yapar, değerlendirir, sentezler ve etik olarak kullanırlar.
- c) Öğrenciler bireysel görevlerin uygunluğuna göre dijital araç ve bilgi kaynaklarını seçer ve değerlendirir.
- d) Öğrenciler verileri işler ve sonuçları bildirirler. (ISTE, 2007)

1.1.4.2.1.4. Eleştirel Düşünme, Problem Çözme ve Karar Verme

Öğrenciler, araştırma planlamak ve yürütmek, projeleri yönetmek, sorunları çözmek ve uygun dijital araç ve kaynakları kullanarak bilinçli kararlar vermek için eleştirel düşünme becerilerini kullanırlar.

- a) Öğrenciler araştırma için esas sorunları ve kayda değer soruları belirleyip tanımlar.

b) Öğrenciler bir projeyi tamamlamak veya bir çözüm geliştirmek için etkinlikler planlar ve yönetirler.

c) Öğrenciler, çözümleri belirlemek ve/veya karar vermek için verileri toplar ve analiz ederler.

d) Öğrenciler, alternatif çözümleri keşfetmek için birçok süreç ve farklı bakış açıları kullanırlar. (ISTE, 2007)

1.1.4.2.1.5. Dijital Vatandaşlık

Öğrenciler teknoloji ile ilgili insani, kültürel ve toplumsal meseleleri anlar; yasal ve etik olan davranışları uygularlar.

a) Öğrenciler bilgi ve teknolojinin güvenli, yasal, sorumlu kullanımını savunur ve uygularlar.

b) Öğrenciler işbirliğini, öğrenmeyi ve üretkenliği destekleyen teknolojiyi kullanmaya yönelik olumlu bir tutum sergilerler.

c) Öğrenciler hayat boyu öğrenme için kişisel sorumluluk gösterirler.

d) Öğrenciler dijital vatandaşlık için önderlik ederler. (ISTE, 2007)

1.1.4.2.1.6. Teknoloji İşlemleri ve Kavramları

Öğrenciler teknoloji kavramları, sistemleri ve işlemleri hakkında etkili bir anlayış ortaya koyarlar.

a) Öğrenciler teknoloji sistemlerini anlar ve kullanırlar.

b) Öğrenciler etkili ve verimli bir şekilde uygulamaları seçer ve kullanır.

c) Öğrenciler sistem ve uygulama sorunlarıyla başa çıkabilir.

d) Öğrenciler yeni teknolojilerin öğrenilmesi için güncel bilgileri aktarırlar. (ISTE, 2007)

1.1.4.2.2. Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu (ISTE) 2016 Öğrenci Standartları

Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu (ISTE) 2016'da öğrenciler için eğitimde teknoloji standartlarını yayınlamıştır. (ISTE, 2016)

1.1.4.2.2.1. Güçlendirilmiş Öğrenci

Öğrenciler, eğitim aldıkları derslerindeki öğrenme hedeflerinde; seçme, bunlara ulaşma ve yetkinlik göstermede aktif bir rol almak için teknolojiden yararlanırlar. Öğrenciler;

a) kişisel öğrenme hedeflerini ifade eder ve belirler; bunlara ulaşmak için teknolojiden yararlanan stratejiler geliştirir ve öğrenme çıktılarını iyileştirmek için öğrenme sürecini yansıtır.

b) internet çalışma ağı kurar ve öğrenme ortamlarını öğrenme sürecini destekleyecek şekilde kişiselleştirir.

c) çalışmaları hakkında bilgi verip geliştiren bir dönüt almak ve farklı şekillerdeki öğrenme yollarını ortaya çıkarmak için teknoloji kullanırlar.

d) teknoloji uygulamalarının temel kavramlarını anlar; güncel teknolojileri seçme, kullanma ve sorun gidermede kabiliyetini gösterir, ayrıca edindiği bilgileri, gelişen teknolojileri keşfetmekte kullanabilir. (ISTE, 2016)

1.1.4.2.2.2. Dijital Vatandaş

Öğrenciler, birbirleriyle bağlantılı dijital dünyada yaşama, öğrenme ve çalışma haklarını, sorumlulukları ve fırsatları tanırlar. Ayrıca, güvenli, yasal, etik yollarla hareket eder ve çevrelerine örnek olurlar. Öğrenciler;

a) dijital dünyadaki eylemlerinin kalıcılığının farkındadırlar ve dijital kimlik ve itibarlarını geliştirip yönetirler.

b) çevrimiçi ortamda sosyal etkileşimler de dâhil olmak üzere, internet ağına bağlı teknolojileri kullanırken pozitif, güvenli, yasal ve ahlaki davranışlarda bulunurlar.

c) fikri mülkiyet kullanma ve paylaşma hak ile yükümlülükleri konusunda, anlayış ve saygı gösterirler.

d) çevrimiçi gezinmeyi takip etmekte kullanılan bilgi toplama araçlarının farkındadırlar ve dijital gizlilik ve güvenliklerini korumak için kişisel verilerini yönetirler. (ISTE, 2016)

1.1.4.2.2.3. Bilgi Oluşturucu

Öğrenciler, bilgi inşa etmek, yaratıcı eserler üretmek ve kendilerine ve diğerlerine anlamlı öğrenme deneyimleri sağlamak amacıyla dijital araçlar kullanarak çeşitli kaynakları organize ederler. Öğrenciler;

a) entelektüel veya yenilikçi araştırmalarında kullanacakları bilgi ve diğer kaynakları bulmak için etkili araştırma stratejileri planlar ve uygularlar.

b) bilgi, medya, veri veya diğer kaynakların doğruluğunu, bakış açısını, güvenilirliğini ve uygunluğunu değerlendirir.

c) anlamlı bağlantı veya sonuçlar gösteren eser koleksiyonları oluşturmak için dijital kaynaklardan çeşitli araç ve yöntemler kullanarak edindikleri bilgileri organize ederler.

d) gerçek yaşamdaki sorun ve meseleleri aktif bir şekilde keşfederek, fikir ve teoriler geliştirerek, yanıt ve çözümler üreterek bilgi birikimini geliştirir. (ISTE, 2016)

1.1.4.2.2.4. Yenilikçi Tasarımcı

Öğrenciler tasarım süreci içinde, problemleri tanımlayıp çözmek için yeni, kullanışlı ve yaratıcı çözümler üreterek farklı teknolojilerden yararlanırlar.

Öğrenciler;

a) fikir üretmek, teorileri test etmek, yenilikçi eserler oluşturmak ya da otantik sorunları çözmek için belirli bir tasarım süreci olduğunun farkındalar ve bunu kullanıyorlar.

b) tasarım kısıtlamalarını ve hesaplanmış risklerini göz önüne alan bir tasarım sürecini planlamak ve yönetmek için dijital araçlar seçip kullanırlar.

c) periyodik tasarım sürecinin bir parçası olarak örnek tasarımlar geliştirir, test eder ve eksiklerini giderirler.

d) açık uçlu problemlerle ilgili çalışırken belirsizlikleri gidermek için tahammül, azim ve kabiliyetlerini sergilerler. (ISTE, 2016)

1.1.4.2.2.5. Hesaplayıcı Düşünür

Öğrenciler çözümleri test edip geliştirecek teknolojik yöntemlerin gücünden yararlanarak problemleri anlama ve çözme stratejileri geliştirir ve bunları uygularlar.

Öğrenciler;

a) çözümleri araştırıp bulmak için veri analizi, soyut modeller, algoritmik düşünme gibi teknoloji destekli yöntemlere uygun problem tanımlarını formüleştirir.

b) problem çözmek için ilgili veri kümeleri belirler ve bilgi toplar, bu bilgileri analiz etmek için dijital araçlar kullanır ve karar vermeyi kolaylaştırmak bilgiyi farklı yollarla sunarlar.

c) problem çözmei kolaylaştırmak veya karmaşık sistemleri anlayabilmek için problemi bileşenlerine ayırır, anahtar bilgiyi bulur ve betimsel modeller geliştirir.

d) otomatik çözümler üretilip test edebilmek için bir dizi adım geliştirip algoritmik düşüncüyü kullanır ve otomasyonun nasıl çalıştığını anlarlar. (ISTE, 2016)

1.1.4.2.2.6. Yaratıcı İletişim Uzmanı

Öğrenciler, hedeflerine uygun dijital medya, platform, araç gereç, yöntem ve biçimleri kullanarak farklı amaçlarla açıkça iletişim kurar ve kendilerini yaratıcı bir şekilde ifade ederler. Öğrenciler;

a) kendilerinden istenen ürün veya iletişim amaçlarını gerçekleştirmek için uygun platform ve araçları seçer.

b) dijital kaynakları yeni ürünlere harmanlar veya sorumlulukla yeniden kullanır ya da özgün eserler üretir.

c) görselleştirme, örnek ya da benzetim (simülasyon) gibi çeşitli dijital nesneler kullanarak (veya oluşturarak) karmaşık fikirler arasında net ve etkili bir şekilde bağlantı kurarlar.

d) hedef kitleleri için ortam ve mesajı özelleştiren içerik yayınlar veya sunarlar. (ISTE, 2016)

1.1.4.2.2.7. Küresel İşbirlikçiler

Öğrenciler gruplarında yerel ve küresel çapta etkili bir şekilde çalışır, başkalarıyla işbirliği yaparak öğrenimlerini zenginleştirir ve bakış açılarını genişletmek için dijital araçları kullanırlar. Öğrenciler;

a) çeşitli köken ve kültürden öğrenenlerle iletişim kurmak için dijital araçlar kullanır, karşılıklı öğrenme ve anlayışı genişleten şekillerde etkileşime girerler.

b) farklı görüşlerden sorun ve konuları incelemek ve akranlar, uzmanlar veya grup üyeleri de dâhil olmak üzere başkalarıyla birlikte çalışmak için işbirlikçi teknolojiler kullanırlar.

c) ortak bir hedefe doğru etkili bir şekilde çalışmak için çeşitli rol ve sorumluluklar üstlenerek proje gruplarına yapıcı katkılarda bulunurlar.

d) yerel ve küresel meseleleri keşfeder ve çözümleri bulmak için başkalarıyla birlikte çalışarak işbirlikçi teknolojileri kullanırlar. (ISTE, 2016)

1.1.5. Fırsatları Artırma Ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi

Teknolojik gelişmelerin toplumun her alanını etkilemesiyle, bütün dünyada iletişim teknolojilerinin ilerlemesine paralel olarak, eğitim bilimlerinde de yeni arayışlar içine girilmiştir. Ülkemizde de gelişen teknolojinin sınıflarda etkin kullanımıyla, öğrenci akademik başarısını artırmak amaçlı çeşitli projeler hayata geçirilmektedir. Bunlardan sonuncusu, Kasım 2010’da kamuoyuna duyurulan ve Milli Eğitim Bakanlığı ile Ulaştırma Bakanlığı’nın işbirliği içinde yürüttüğü, Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi isimli ve kısaca FATİH olarak bilinen projedir. Türk Eğitim Sistemi için reform niteliğinde değişimler içerdiği iddia edilen FATİH projesiyle “her okula bilgisayar döneminden her sınıfa bilgisayar” dönemine geçiş amaçlanmıştır. Üç yıl içinde tamamlanması planlanan proje kapsamında sınıflara internete bağlı bilgisayar, akıllı tahta ve projeksiyon cihazının konulacağı belirtilmektedir (Kayaduman, Sırakaya ve Seferoğlu, 2011).

FATİH projesi için 5 yıl olarak belirtilen tamamlanma süresi geride kalmış, yapılan pilot uygulamaların ardından Milli Eğitim Bakanlığına 2013-2014-2015 yılları için yaklaşık 1 milyar lira, 2016 için ise 1 milyar 20 milyon lira tahsis edilmiştir (Milliyet, 2017). Cumhuriyet tarihinin en büyük bilişim projelerinden biri olan FATİH projesi tamamlandığında Türkiye genelinde 45 bin 653 okula 432 bin 288 sınıfa akıllı tahta kurulmuş olması bekleniyor (Sözcü, 2017).

Tablo 4: Fatih Projesi Hedefleri

Her Okul İçin	Her Derslik İçin	Her Öğretmen İçin	Her Öğrenci İçin
Bir adet çok fonksiyonlu yazıcı	Etkileşimli Tahta	Tablet Bilgisayar	Tablet Bilgisayar
Alt Yapı	Kablolu/Kablosuz İnternet Bağlantısı	EBA Portal	EBA Portal
Yüksek Hızlı Erişim	Sınıf Yönetimi	EBA Market	EBA Market
		E-posta Hesabı	Bulut Hesabı
		İçerik Geliştirme Stüdyosu	Dijital Kimlik
		Bulut Hesabı	Ödev Paylaşımı
		Öğrenim Yönetim Sistemi (LMS)	E-posta Hesabı
		Ders Notları Paylaşımı	Bireysel Öğrenim Materyalleri

2018 yılına gelindiğinde FATİH Projesinin halen istenen neticeye ulaşamadığı görülmektedir. İlkokulları, mesleki eğitim ve özel eğitim kurumlarının da FATİH Projesi kapsamına alınması planlanmaktadır. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı, 2018-2019 eğitim-öğretim yılından itibaren tablet bilgisayar yerine klavyeli bilgisayar dağıtacaklarını açıklamıştır (meb.gov.tr, 2018).

1.1.6. Kocaeli İli Tablet-Bilgisayar Dağıtım Projesi

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi 2009 yılında yürürlüğe koyduğu projeye ilköğretim 6. Sınıflara tablet veya dizüstü bilgisayar dağıtmaya başlamıştır. 2017 yılı öğretmenler gününde dağıtılan 40,761 dizüstü bilgisayar ile birlikte Kocaeli

Belediyesi 9 senede toplamda 259,994 tablet veya dizüstü bilgisayar dağıtmıştır (ozgurkocaeli.com.tr, 2017).

1.2. Problem Durumu

Bilgi çağı olarak adlandırılan günümüzde artık bilgiyi ezberleyen bireylere değil, bilgiye ulaşabilen, bilgiyi kullanabilen, eleştirel ve oluşturuıcı düşünen bireylere ihtiyaç duyulmaktadır. Çünkü artık her türlü bilgiye teknoloji sayesinde kolayca ulaşmak mümkündür; dolayısıyla asıl önemli olan zaten mevcut olan bu bilgilere ulaşabilmektir. Yaşamımızın artık bir parçası sayılan bilgisayarlar da bu amaçla kullandığımız araçlardan biri ve en önemlisidir (Yaman,E ve Hamedoğlu,M, 2001).

Müthiş bir hızla gelişen ve değişen eğitim-öğretim teknolojileri özellikle öğrencilerin ilgi, dikkat ve isteklerini artırmak ve kavranması zor olan soyut kavramları anlaşılabilir hale getirmek için kullanılmakta, bu da öğrenme ortamını öğrenciye uygun hale getirip, öğrencinin algı düzeyini yükseltmek için de iyi bir araç olabilmektedir.

Bilgisayar, İnternet, Akıllı Telefon gibi teknolojik araç gereçler doğru kullanıldığında öğretmen ve öğrencilere çok geniş imkânlar sunmaktadır. Bilgisayar, İnternet, Akıllı Telefon gibi teknolojik araç gereçler öğrencilerin etkin katılımını sağlamak ve geleneksel yöntemlerle öğretim yapılan ortamlara göre daha fazla etkileşim olan öğrenme ortamları oluşturmak için kullanılmalıdır.

Öğrencilerin öğrenme ortamında Bilgisayar, İnternet, Akıllı Telefon gibi teknolojik araç gereçler kullanabilmesi kendi akademik başarılarını arttırmasının yanında gündelik hayatta da teknoloji ürünlerini kullanabilen bireyler olmaları için önemli bir destek sağlamaktadır.

Öğrenme ortamlarında bilgisayar, internet, akıllı tahta, akıllı telefon gibi teknolojik araç gereçlerin kullanılması; dersin daha ilgi çekici hale gelmesinde, birden çok duyuya hitap edilerek öğrenciye daha iyi anlama imkânı sunulmasında, derste öğrenciyi aktif kılarak motivasyonunun artmasında, ders süresi bakımından zaman tasarrufu sağlanmasında, aktarılan bilginin kalıcılığının sağlanmasında etkili olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle, öğrencileri hayata hazırlamayı amaç edinen Sosyal Bilgiler dersinde bilgisayar, internet, akıllı tahta, akıllı telefon gibi teknolojik araç gereçlerin kullanılmasının öğrencilerin akademik başarılarına, derse ilişkin tutumlarına ve kalıcılık düzeylerine etkisini belirlemek, ayrıca öğretmenlerin bu teknolojik araç gereçlere olan yaklaşımını algılamak için daha sonra yapılacak araştırmalara temel olması açısından bu çalışma yapılmıştır.

1.3. Araştırmanın Amacı

Bilgisayar ve internet kullanımının Sosyal Bilgiler dersi öğrenci akademik başarısına ve kalıcılığa etkisini, öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine olan tutumlarını ve öğretmenlerin bilgi iletişim teknolojilerine yaklaşımlarını belirlemek bu araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır.

Bilgisayar ve İnternet teknolojilerinin (Akıllı tahta, akıllı telefon, tablet bilgisayar, dizüstü bilgisayar vs.) öğrenme ortamlarında kullanılmasının öğrencilerin akademik başarı düzeylerine etkisi bu araştırma sonuçlarıncı belirlenmektedir. Bu temel amaca bağlı olarak aşağıdaki problemlere cevap aranmaktadır:

- 1) Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğretimde internet ve bilgisayar kullanımı öğrenci akademik başarısını etkilemekte midir?
- 2) Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğretimde internet ve bilgisayar kullanımı öğrenme çıktılarındaki kalıcılığı etkilemekte midir?
- 3) Sosyal Bilgiler öğretiminde internet ve bilgisayar kullanımı akademik başarı puanlarında cinsiyetler arası bir fark var mıdır?

4) Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Bilgi ve İletişim Teknolojilerine yönelik tutum ölçeği puanları cinsiyet üzerinde anlamlı bir farklılık içermekte midir?

5) Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Bilgi ve İletişim Teknolojilerine yönelik tutum anketi puanları Sosyal Bilgiler Öğretmenlerin kıdemi üzerinde anlamlı bir farklılık içermekte midir?

6) Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Ve İnternet Kullanımı Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine Olan Tutumunu Nasıl Etkilemektedir?

7) Bilgi Ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Tutum Ölçeği Puanları Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Derslerde Teknolojik Yöntem Teknik Kullanma Durumu Üzerinde Anlamlı Bir Farklılık İçermekte Midir?

8) Bilgi ve İletişim Teknolojilerine yönelik tutum anketi puanları Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin derslerde teknolojik araç gereç kullanma durumu üzerinde anlamlı bir farklılık içermekte midir?

9) Sosyal Bilgiler Derslerinde Bilgisayar ve İnternet kullanımı konusunda öğretmen yeterlilikleri nasıldır?

1.4. Araştırmanın Önemi

Son yıllarda günlük yaşantımızda teknolojik gelişmelerin yenisi üzerine yenisi eklenmekte, birçok toplum teknolojinin gelişim hızına yetişmekte zorlanmaktadır. Teknolojik araçlar ve faaliyetler ise, insan yaşantısını kolaylaştırıp insanın kendisine daha fazla zaman ayırabilmesini sağlamaktadır. Her alanda bilim ve teknolojiye kat edilen gelişmeler kullanıldığı gibi eğitim de bu alanlardan bir tanesidir. Eğitimde teknoloji kullanımı, öğretmen-yazı tahtası ilişkisinden çok daha fazlasını içerdiğinden yepyeni yöntem ve tekniklerin de ortaya çıkmasını sağlamış, öğretmen merkezli eğitim-öğretim yerini öğrenen merkezli, bilgiyi arayan, keşfeden öğrencilerin olduğu yöntemlere bırakmıştır.

Sosyal Bilgiler Dersi öğretiminde internet, bilgisayar ve teknolojik araç ve gereçlerin kullanımının öğrenci ilgi, dikkat ve motivasyonunu arttırdığı, dolayısıyla günümüz Eğitim-Öğretim yaklaşımlarını uygularken mutlaka teknoloji ile bütünleşmiş bir bağlam da içermesi gerektiği aşîkârdır. Ders içinde teknolojik materyal kullanımının öğrenciye aktarılmak istenen kazanımların kazandırılmasında çok büyük önemi olmasına ek olarak, gündelik hayatın neredeyse her noktasında var olan teknolojinin, ödev ve egzersiz çalışmalarında, öğrenci araştırmalarında kullanılması da kazanımların kalıcılığını arttıracaktır.

Internet ve kablosuz teknolojiler, mobil araçlara diğer programlama araçlarıyla bağlanmayı sağlarken; mobil araçlar, öğretmen ve öğrencilere her zaman ve her yerde programlama gücünden yararlanmayı sağlar. Son günlerdeki deneysel çalışmalar, öğrenme ortamlarında kablosuz teknolojilerin ve mobil araçların kullanımının, bilgi ağına ulaşımı ve kullanılabilirliğini arttırmak (Gay et al., 2001; Goldman & Kaufman, 2001), farklı fiziksel ortamlarda öğrencileri öğrenmeyle ilgili aktivitelerle meşgul etmek, projelerde grup çalışmasını desteklemek, sınıfta işbirlikçi öğrenmeyi ve iletişimi arttırmak (Gay et al., 2001) gibi avantajları olduğunu ortaya koymaktadır (Akt. Çakır, 2011).

Öğretim programlarında ve programlara uygun olarak kazanımların aktarım yöntem ve tekniklerinde meydana gelen değişimler, Sosyal Bilgiler dersi ve içerdiği disiplinlerin ve kazanımların öğrencilere aktarımındaki yöntem ve teknikleri de etkilemektedir. Sosyal Bilgiler dersinde, (yapılandırma eğitimi anlayışı gözetilerek) öğrenciye çeşitli öğrenme yolları sunulmalı, bilgiye ulaşmasında rehberlik edilmeli, (teknoloji temelli anlayış gözetilerek) bilgisayar ve internet teknolojileri kullanarak çağa ayak uyduran bir öğretim anlayışı içinde olunmalıdır.

Bu çalışmada, Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilerin, geleneksel sunuş yoluyla veya buluş yoluyla öğretim yöntemlerinin aksine, yapılandırma eğitimi anlayışı ile

iç içe olarak bilgisayar ve internet araçlarının okul ve ev ortamında kullanımının öğrenci akademik başarısına ve öğrenilen kazanımlarda meydana getireceği kalıcılığa etkileri araştırılacaktır. Ayrıca bu araştırma ile Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin, bilgisayar ve internet kullanım alışkanlıklarının derse yansımalarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca bu çalışma, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin derslerinde bilgisayar tabanlı teknoloji teknolojiye kullanımlarının öğrenci akademik başarısına etkisini ele alması bakımından özgündür. Sosyal bilgiler dersinin gündelik hayatımızla her zaman iç içe ve fonksiyonel olması bakımından işlevseldir. İnternet öğretim materyalinin öğrencilere aktarıldığı önemli ve oldukça yetenekli bir yapı olarak kabul edilmektedir (Robinson ve Ikeda, 2002). Bu bakımdan bilgisayar ve internet gibi çağımız teknolojik olgularını kapsamaları bakımından da günceldir. Son olarak ise ülkemizdeki FATİH projesine ait güncel verileri içerip açıklamaya çalışması bakımından da önemlidir. Araştırmanın sonunda, Sosyal Bilgiler Dersi kazanımlarının geleneksel yöntemlerle mi yoksa yapılandırmacı eğitim anlayışına uygun olarak bireyselleştirilmiş bir vaziyette dijital materyallerden faydalanarak mı verilmesi gerektiği irdelenecektir. Bilgisayar ve İnternet teknolojilerinin (Akıllı tahta, akıllı telefon, tablet bilgisayar, dizüstü bilgisayar vs.) öğrenme ortamlarında kullanılmasının öğrencilerin akademik başarı düzeylerine etkisi belirlenecektir. Bu araştırmanın başta ülkemiz olmak üzere dünya literatürüne ve evrensel bilime katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.5. Varsayımlar

1- Araştırmaya katılan öğretmenlerin verilen problemleri samimiyetle yanıtlamış oldukları kabul edilmiştir.

2- Başarı testleriyle ve tutum ölçekleriyle öğrencilerin problemleri samimiyetle cevaplandıracakları varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1- Kocaeli ili Gebze ilçesinde devlet ortaokullarında görev yapmakta olan Sosyal Bilgiler öğretmenleri ile,

2- Kocaeli ili Gebze ilçesinde devlet ortaokullarında öğrenim görmekte olan ortaokul 5. sınıf öğrencileri ile,

3- Öğretmen ve öğrencilere sorulacak bilgisayar ve internet kullanımının öğrenci Sosyal Bilgiler dersi akademik başarısına etkisini ortaya çıkaran problemlerle sınırlıdır.

4- Bu çalışma, araştırmada kullanılan ölçme araçlarından elde edilen verilerle sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Araştırmada yer alan önemli kavramların tanımları aşağıda verilmektedir.

Bilgisayar: Bilgisayar, gerek sayısal gerekse alfabetik verileri belirli bir program mantığı içinde okuyarak, onları kendi anlayabileceği bir dile çeviren ve sonuçları kullanıcıya sunan, ayrıca verileri saklayabilen ve belleğinde tutabilen elektronik bir araçtır (Seferoğlu, 2006).

İnternet: İnternet, milyonlarca bilgisayarı birbirine bağlayarak iş dünyası, devlet kuruluşları ve eğitim kuruluşları arasında dünya çapında iletişim yapma olanağı sağlayan uluslararası bir bilgisayar ağıdır (Seferoğlu, 2006).

Web 2.0: Web 2.0; kişisel değerlendirmeye bağlı olarak genellikle çevrimiçi veya çevrimdışı kullanılabilen, kullanıcılar arasında bilgi aktarımı, karşılıklı etkileşim

veya çok boyutlu hizmet sağlanabilen, internet kaynaklarının geliştirilebilir özelliklerini öne çıkararak hizmet sağladığı site ve kullanıcılarla web hizmetlerini geliştirmek için ortaklaşa çalışıp işbirliği yapılabilen, web bazlı temel birçok alanda faaliyet gösterebilen websitesi, yazılım, program ve tekniklerin olduğu sistemin genel adıdır.

ISTE: Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu (International Society for Technology in Education). Websitesi adresi “iste.org” olan Amerika Birleşik Devletleri Washington eyaleti merkezli kurum; öğrenciler, eğitimciler, yöneticiler, antrenörler ve Bilgisayar Öğretmenleri için eğitimde teknoloji standartları yayınlamaktadır (Wikipedia, 2018).

Sosyal Bilgiler: Hemen her bakımdan değişen ülke ve dünya koşullarında bilgiye dayalı karar alıp problem çözebilen etkin vatandaşlar yetiştirmek amacıyla, sosyal ve beşeri bilimlerden aldığı bilgi ve yöntemleri kaynaştırarak kullanan bir öğretim programıdır (Öztürk, 2006).

Bilgi ve İletişim Teknolojileri: Bilgisayar ve iletişim teknolojilerinin birlikte kullanıldığı, bilgiyi oluşturan, düzenleyen, saklayan ve fiziki veya sanal ortamda aktarılmasını sağlayan görsel, işitsel, basılı, yazılı araçlardır.

1.8. Kısaltmalar

M.E.B: Milli Eğitim Bakanlığı

ISTE: Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu

BİT: Bilgi Ve İletişim Teknolojileri

SPSS: Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı)

BÖLÜM II

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

2.1. Araştırma Konusunu Kapsayan İlgili Çalışmalar

Sosyal Bilgiler dersinde dijital vatandaşlığa dayalı etkinliklerin öğrencilerin dijital ortamdaki tutumlarına etkisi ve öğrenme öğretme sürecine yansımalarını araştıran Karaduman (2011), toplamda 60 öğrenciyle 36 ders saati deneyini gerçekleştirmiştir. Araştırmanın verileri, kişisel bilgi formu, Dijital Vatandaşlık Tutum Ölçeği, yarı yapılandırılmış görüşme, öğrenci günlüğü, dijital vatandaşlığa dayalı olarak hazırlanan etkinlikler ve öğrencilerle gerçekleştirilen MSN Messenger yazışma kayıtları olmak üzere farklı veri toplama araçlarıyla toplanmıştır. Araştırma sonucunda dijital vatandaşlığa dayalı etkinliklerin öğrencilerin dijital vatandaşlığın etik ve sorumluluk, iletişim, gizlilik ve güvenlik, haklar ve erişim tutumları üzerinde istatistiksel bakımdan anlamlı bir etki yaptığı saptanmıştır. Ayrıca dijital vatandaşlığa dayalı etkinliklerin öğrencilerin dijital vatandaşlığın etik ve sorumluluk, gizlilik ve güvenlik, haklar ve erişim tutumlarının kalıcılığı üzerinde istatistiksel bakımdan anlamlı bir etki yaptığı görülürken, iletişim tutumunun kalıcılığı üzerinde istatistiksel bir etkisinin olmadığı görülmüştür.

Bilgisayar destekli öğretimin 6. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi öğrenci başarısına etkisini inceleyen Hücüptan (2006), araştırmasında deney grubuna bilgisayar destekli öğretim, kontrol grubuna ise klasik öğretim yöntemlerini uygulamıştır. Deney öncesi ön testlerini gerçekleştiren araştırmacı ön test sonuçlarında anlamsal farklılık bulgularına rastlamamıştır. Toplamda 165 öğrenci ile iki farklı okulda çalışmalarını

yapan araştırmacı 8 hafta süreyle deney grubuna bilgisayar destekli eğitim uygulamış, kontrol grubuna klasik öğretim yöntemleriyle ders anlatılmıştır. 8 haftanın sonunda uygulanan son test sonucunda deney ve kontrol guruplarının istatistiksel karşılaştırılmaları yapılmış, öğrenci akademik başarıları yorumlanmıştır. Sosyal Bilgiler dersinin Bilgisayar destekli öğretim yöntemi ile işlenmesinin öğrenci akademik başarısına olumlu katkı sağladığı görülmüştür. Elde edilen farklılıklara göre; bilgisayarın öğrenme ve öğretmedeki akademik başarıya ulaştırmada avantajlı olduğu bulunmuştur. Araştırmacı önerilerinde ise; Bilgisayar destekli öğretim yöntemi ile ilgili Sosyal Bilgiler alanında daha fazla araştırmanın yapılması gerektiğini belirtmiştir.

İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinde hoşgörü değerinin karma yaklaşıma dayalı bilgisayar destekli etkinliklerle öğretimi konusunda doktora çalışmasını yapan Yazar Kaptan (2015) 45 öğrenciyle yaptığı araştırmasında nicel ve nitel veri toplama araçlarını bir arada kullanmıştır. Öğrencilerin hoşgörü değerine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla bir “Hoşgörü Tutum Ölçeği”, öğrencileri tanımak amacıyla “Kişisel Bilgi Formu”, öğrencilerin ve öğretmenlerin görüşlerini belirleyebilmek için “Öğrenci ve Öğretmen Görüşme Formları”, uygulama esnasındaki gözlemler için bir “Gözlem Formu”, uygulama öncesi ve sonrasında öğrencilerin hoşgörü değeri ile ilgili yorumlarını belirleyebilmek için bir “Kompozisyon Formu” ve uygulama sonrasında öğrencilerin hoşgörü değerini ne kadar günlük hayatın içinde kullanabildiklerini tespit edebilmek için bir “Günlük Hayattaki Hoşgörü Formu” araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Araştırmada nicel verilerin analizinde aritmetik ortalama, yüzde, frekans, ilişkisiz örneklemeler için bağımsız t-testi ve tek faktörlü ANOVA testi kullanılmıştır. Nitel verilerin analizinde ise içerik analizi yaklaşımı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; hoşgörü değerinin karma yaklaşıma dayalı bilgisayar destekli etkinliklerle değer öğretiminin yapıldığı deney grubundaki öğrencilerin tutum puanlarının ölçeğin alt boyutları ile birlikte genelinde yükseldiği ve deney grubu öğrencilerinin lehine anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Karma yaklaşıma dayalı bilgisayar destekli etkinliklerle hoşgörü değerinin

öğretiminin, değer öğretim sürecini somutlaştırmakla beraber öğrencilere eğlenceli ve kalıcı bir öğretim süreci yaşattığı gözlenmiştir.

İlköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler dersinde bilgisayar destekli sınıf ortamında öğrenmenin öğrencilerin akademik başarısına, tutumuna ve öğrenmenin kalıcılığına etkisini yüksek lisans tezi araştırmasına konu edinen Ünlü (2009), 38 öğrenci üzerinde toplam 6 hafta süreyle deney çalışmalarını gerçekleştirmiştir. Bu araştırmada yarı deneysel model kullanılmıştır. Araştırma verilerini elde etmek için; öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarını tespit etmek amacıyla tutum ölçeği, öğrencilerin öğrenme alanı ile ilgili bilgilerini tespit etmek amacıyla başarı testi kullanılmıştır, elde edilen veriler t testi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda ise bilgisayar destekli sınıflarda durumlu öğrenme kuramı kullanılarak anlatılan derslere yönelik olarak, öğrencilerin tutumlarında anlamlı bir farklılık meydana gelmemiş ancak bilgisayar destekli sınıf ortamında durumlu öğrenme yaklaşımının uygulandığı deney grubu öğrencilerinin akademik başarılarının kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programında yer alan konuların öğretiminde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılmasının öğrenci akademik başarısına etkisinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesini araştıran yüksek lisans çalışmasıyla Afşin (2015), Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin bilgi iletişim teknolojilerine bakış açıları hakkında bilgi edinilmeye çalışmış, bilgi iletişim teknolojilerinin 6. sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programında yer alan konular nezdinde öğrenci akademik başarısına etkisini öğretmen görüşleriyle ölçmeyi amaçlamıştır. Araştırmaya 102 Sosyal Bilgiler öğretmeni katılmış, tarama modeli yöntem olarak seçilmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuç ise 6. sınıf sosyal bilgiler öğretim programında yer alan konuların öğretiminde, bilgi iletişim teknolojilerinin etkili olduğudur. Bilgi iletişim teknolojilerinin sosyal bilgiler dersinde kullanılmasının öğrenci akademik başarısını arttırıcı yönde etki edeceği tespiti yapılmıştır. Bu durum aynı zamanda sosyal bilgiler öğretmenlerinin; bilgi iletişim

teknolojilerini takip eden, uygun programlar geliştirebilen ve eğitim ortamında etkili kullanabilen bireyler haline gelmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

İlköğretim Sosyal Bilgiler öğretiminde 6 ve 7. sınıflarda internet kullanımı üzerine araştırma yapan Kaya (2010), 23 Sosyal Bilgiler öğretmeni ve 316 öğrenci örnekleminde tarama (survey) modeli kullanarak Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ve öğrencilerinin internetin Sosyal bilgiler dersindeki yeri, önemi ve internet ortamında yaşadıkları sorunlar gibi çeşitli boyutlarını incelemeye, öğretmenlerin ve öğrencilerin bu konudaki görüşlerini ortaya koymaya yönelik iki ayrı anket uygulamıştır. Bunlardan biri öğretmen anketi diğeri öğrenci görüşü değerlendirme formudur, verilerin analizinde ise frekans ve yüzdelere kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda sosyal bilgiler öğretiminde okullarda internet kullanımının yaygın olduğu ancak okullarında bilgisayar laboratuvarı olmayan ve evinde de interneti kullanma imkânı bulamayan öğrencilerin interneti bilinçli ve kontrollü olarak araştırma amaçlı kullanmayı öğrenemedikleri, internete bağlanma imkânı bulduğunda kontrolsüzce ve bilinçsizce oyun bağımlılığına sürüklendikleri ortaya çıkmıştır. Çalışmanın bir diğer sonucuna göre ise, araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu sosyal bilgiler öğretiminde internet kullanımının gerekli olduğunu, bunun yanında kitapların ve yeni programın internet ile uyumlu bir şekilde işlenebileceğine inandıklarını, alanla ilgili gelişmeleri internetten takip etmek istediklerini, sosyal bilgiler dersiyle ilgili materyalleri internet ortamında bulduklarını, internet kullanımını mesleki açıdan ve eğitim açısından yararlı bulduklarını belirtmişlerdir.

İlköğretim Sosyal Bilgiler öğretiminde internet tabanlı öğretimin ders başarısına etkisi konusu üzerinde yüksek lisans çalışmasını yapan Yaylak (2010), araştırmasında 2009-2010 öğretim yılında 7. sınıfta öğrenim gören 42 öğrenci çalışma grubunu oluşturmuştur. Araştırmada veriler, başarı testi ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. İlköğretim Sosyal Bilgiler dersi öğretiminde internet tabanlı öğretim yönteminin uygulandığı grupta, öğrencilerin ünite sürecine ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu ve uygulanan çalışmanın öğrenme

sürecini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmış ve öğrencilerin daha kalıcı ve anlamlı öğrenmeyi sağladığı görülmüştür.

İnternet tabanlı coğrafi bilgi sistemi (CBS) uygulamalarının Sosyal Bilgiler dersi ilgili kazanımlarında öğrenci akademik başarısına etkisini araştıran İneç (2012), çalışmasında yarı deneysel desen yöntemini benimsemiş toplamda üç ilköğretim okulundan 143 öğrenciyle araştırmasını gerçekleştirmiştir. Uygulama öncesinde ve sonrasında tüm öğrencilere araştırmacı tarafından geliştirilen çoktan seçmeli başarı testi (ön test ve son test) uygulanmıştır. Çalışmanın sonucunda “Seyyah” isimli kazanımların aktarımında kullanılan coğrafi bilgi sistemleri uygulaması ile öğretim yapılan deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Seyyah uygulaması üzerinde öğrenci başına yüksek oranlarda işlemler gerçekleştirilmiştir. Bu durum akademik başarı artışını da tetiklemiştir. Ayrıca öğrencilerin verileri incelendiğinde madenler konusu ile ilgili bilgi sahibi olma durumları üzerinde yakın çevreleri ile ders kitabı, gazete ve televizyon gibi iletişim araçlarının etkili olduğu görülmüştür.

İlköğretim okullarında interaktif bilgisayar destekli öğretimin Sosyal Bilgiler dersinde kullanımının akademik başarıya etkililiğini inceleyen tez çalışmasında Kaya (2008), 40 öğrenci ile yaptığı araştırmasında ön test, son test ve hatırlama testlerinden ve tutum ölçeğinden elde edilen verileri değerlendirilerek, deney ve kontrol grupları arasında karşılaştırmalar yapmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin akademik başarıları, interaktif bilgisayar destekli öğretimle işlenen bir ders ile bilgisayar destekli öğretim yöntemiyle işlenen ders arasındaki farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Konu ile ilgili yapılan çalışmalar gözden geçirilerek, interaktif bilgisayar destekli öğretimin öğrencinin akademik başarısını artırdığı tespit edilmiştir. Sosyal Bilgiler dersinde öğrenmede daha etkin, verimli ve kalıcılığı sağlamak amacıyla interaktif bilgisayar destekli öğretimin kullanılmasına önem verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ilkokullarında bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğrenme-öğretme sürecine entegrasyonu konusu üzerinde doktora çalışması yapan Güneş (2015), araştırmasının betimsel bölümünde KKTC’de 68 ilkokulda 432 ilkokul öğretmeni ve 120 okul yöneticisine (toplamda 552 kişilik çalışma grubu) Bilgi ve İletişim Teknolojileri Anket Formu uygulamıştır. Araştırmanın deneysel boyutunda ise 5. sınıfta öğrenim gören toplam 34 öğrenci yer almaktadır. Ayrıca, araştırmanın uygulama boyutu tamamlandıktan sonra 34 öğrenci velisine de açık uçlu sorulardan oluşan bir anket uygulanmıştır. Anket yoluyla elde edilen verilere göre çalışma grubunun %51,3’ünün bilgi ve iletişim teknolojileri ile ilgili hizmet öncesi veya hizmet içi herhangi bir eğitim almadıkları tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler bilgi ve iletişim teknolojilerini okullarda bilgisayar destekli eğitim için; çoğunlukla öğrencilerin öğrenmelerini eğitsel oyunlarla destekleme, alıştırmaya ve uygulamalarla destekleme amacıyla, temel uygulama programları için ise; öğrencilere kelime işlemci becerisini kazandırmak, internet kullanım becerisini kazandırmak, grafik uygulama becerisi kazandırmak ve sunu hazırlama becerisini kazandırmak amacıyla kullanmaktadır. BİT’in öğretme-öğrenme sürecine entegrasyonunda karşılaşılan en önemli sorunları donanım yetersizliği, donanımların eksik ya da yetersiz oluşu, teknolojik alt yapı yetersizliği ve eğitim eksikliğidir. Ayrıca BİT kullanılarak yapılan öğretimde, öğrenci velileri sürece ilişkin olumlu görüşler belirtmişlerdir, uygulanan yöntemin öğrenme sürecini olumlu yönde etkilediğini göstermektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Araştırmanın yöntemi ön test-son test-içeren deney/kontrol gruplu yarı-deneysel desendir. Araştırma deseninin araştırmanın sorularını cevaplamak ya da hipotezlerini test etmek amacıyla araştırmacı tarafından kasıtlı geliştirilen bir plan olduğu söylenebilir (Büyüköztürk, 2001;s.1). Yarı-deneysel araştırmalar, değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisini kesin olarak verdiği, sonuçların nicel olarak alınıp somut olarak aktarılabilirdiği için, birçok alanda rahatlıkla kullanılabilmektedir. Araştırmacı, ele aldığı herhangi bir değişkenin neleri, ne oranda etkilediğini ve hangi şartlar altında değiştiğini belirlemek amacını taşıdığında deneysel bir araştırmayı kurgulayarak uygulayabilir. Böyle bir araştırma ortamında araştırmacı, değişkenler üzerinde ya da araştırma ortamında çeşitli değişiklikler yaparak, araştırmayı istediği şekilde kontrol edebilme şansına sahiptir (Tanrıöğen, 2009).

Yarı-deneysel araştırmaların iki temel özelliğinden söz edilebilir. Bunlardan birincisi, bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerindeki etkisini doğrudan gösterebilmesidir. İkincisi ise değişkenler arasındaki ilişkiye yönelik olarak hipotezlerin test edilebilmesine olanak sağlamasıdır. Yarı-deneysel araştırmalar, değişkenler arasındaki ilişkileri açıklamaktan başka, ilişkileri yorumlamaya ve bağımsız değişkenlerdeki değişmeye bağlı olarak sonucun nasıl değişebileceğini de açıklayabilmektedir (Fraenkel ve Wallen, 1990'dan akt. Tanrıöğen, 2009).

Deneme, bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkeni etkilemesi, kontrollü koşullarda sistemli değişimlerin yapılması ve sonuçların izlenmesiyle olur (Karasar, 2005; s.88).

Yarı-deneysel araştırmada araştırmacı,

- Durumu (değişkenleri) değiştirebilmeli,
- İç geçerliği korumak için dışsal değişkenleri kontrol altına almalı,
- Araştırmacı, durumu değiştirmesini etkisini yani bağımlı değişkenleri gözleyebilmeli, ölçüm yapabilmeli (Karasar, 2005; Büyüköztürk,2001).

Bu tanımlamalardan hareketle deneysel araştırma modelinde;

- bağımlı değişken,
- bağımsız değişken,
- kontrol değişkenlerinden oluşan bir düzen vardır.

Bu araştırmada yarı-deneysel desen kullanılmıştır. Yarı deneysel desenlerde çalışma grubu amaçlı olarak belirli bir özelliğe göre seçilirken gerçek desenlerin kullanıldığı deneysel araştırmalarda örneklem yansız olarak seçilir (Shadish ve Luellen, 2006'dan akt. Tanrıöğür, 2009).

Araştırmanın modeli ön test-son test kontrol gruplu modeldir. Ön test – son test kontrol gruplu modelde, yansız atama ile oluşturulmuş iki grup bulunur. Bunlardan biri deney, öteki kontrol grubu olarak kullanılır. Her iki grupta da deney öncesi ve deney sonrası ölçmeler yapılır.

Modelde ön testlerin bulunması, grupların deney öncesi benzerlik derecelerinin bilinmesine son test sonuçlarının buna göre düzeltilmesine yardım eder.

Bu modelde “X”in ne ölçüde etkili olduğuna karar vermek için ön test ve son test ölçme sonuçları birlikte kullanılır. Bu amaçla:

- a. Her grup için ön test – son test puanlarındaki yüzde artışlar bulunarak ortalama artışlar karşılaştırılır, ya da
- b. Ön test puanlarını “birlikte değişen” (covariate) olarak kullanıp, son test puanlarıyla, birlikte değişkenlik (covariance) çözümlemesi ya da,
- c. Önce ön test puanları karşılaştırılır, arada önemli bir ayırım yoksa, yalnızca son test puanları kullanılarak ortalamalar arası farklar sınanır.

Deney öncesi ölçmenin anlamlı ölçüde birbirinden ayrı olması, yapılacak karşılaştırmaların yorumunu güçlendirir (Karasar, 2005).

3.2. Çalışma Evreni

Bu araştırmanın çalışma evreninde araştırmacının çalıştığı okula yakın bir Ortaokulda bulunan 5-A ve 5-C sınıfları temel alınmış, çalışma evrenine ilişkin üç öğrencide değişiklik yapılmıştır. Kocaeli ilinin Gebze ilçesinde 2017-2018 eğitim öğretim yılında Osmangazi Ortaokulunda bulunan 5-A ve 5-C sınıflarında öğrenim gören toplam 68 öğrenci çalışma evrenini oluşturmaktadır.

Osmangazi Ortaokulunda bulunan bütün 5. Sınıflar arasından kura çekilerek 5-A sınıfı kontrol, 5-C sınıfı ise deney grubu olarak belirlenmiştir. 36 kişilik 5-A sınıfından 2, 35 kişilik 5-C sınıfından da 1 öğrenci ön teste katılmadığı için araştırmadan çıkarılmış, sonuç olarak iki sınıf mevcutları da eşitlenmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verilerinin toplanmasında çoktan seçmeli başarı testi ve likert tipi tutum ölçekleri kullanılmıştır.

3.3.1. Sosyal Bilgiler Başarı Testi

Öğrenme ortamlarında bilgisayar ve internet kullanımının Sosyal Bilgiler öğretiminde öğrenci akademik başarısını etkileyip etkilemediğinin ortaya çıkarılması amacıyla Dr. Tuğba Durmuş tarafından 2009'da geliştirilen başarı testi bu çalışmada kullanılmıştır.

Durmuş,T. (2009) 'in uygulaması sonucunda teste ait aritmetik ortalama 47,89, standart sapma 12,94 ve güvenirlik katsayısı (KR-20) 0,85 bulunmuştur. Bu sonuçlar testin güvenirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir. Analiz tablosu verilen maddelerden ilk 29'u tez çalışmasında kullanılmıştır.

Başarı testleri Gebze Osmangazi Ortaokulu 5. sınıfta öğrenim gören 68 öğrenciye uygulanmıştır.

Tablo 5: Sosyal Bilgiler Başarı Testi Madde Analizleri**Tablo 2. Madde Analizleri**

Madde No	Güçlük İndeksi	Ayrıcılık İndeksi	Madde No	Güçlük İndeksi	Ayrıcılık İndeksi
M1	0.618	0.276	M41	0.876	0.480
M2	0.927	0.374	M42	0.801	0.530
M3	0.843	0.230	M43	0.473	0.332
M4	0.736	0.424	M44	0.594	0.335
M5	0.458	0.231	M45	0.625	0.402
M6	0.709	0.435	M46	0.504	0.456
M7	0.709	0.449	M47	0.367	0.375
M8	0.654	0.524	M48	0.630	0.473
M9	0.961	0.363	M49	0.514	0.477
M10	0.620	0.500	M50	0.481	0.280
M11	0.670	0.469	M51	0.537	0.536
M12	0.864	0.410	M52	0.791	0.483
M13	0.940	0.363	M53	0.584	0.412
M14	0.558	0.350	M54	0.563	0.473
M15	0.702	0.449	M55	0.656	0.549
M16	0.639	0.404	M56	0.938	0.449
M17	0.686	0.394	M57	0.525	0.500
M18	0.542	0.382	M58	0.344	0.036
M19	0.709	0.480	M59	0.742	0.521
M20	0.746	0.548	M60	0.292	0.299
M21	0.932	0.384	M61	0.664	0.407
M22	0.599	0.515	M62	0.840	0.514
M23	0.798	0.447	M63	0.920	0.504
M24	0.874	0.346	M64	0.607	0.407
M25	0.607	0.423	M65	0.819	0.637
M26	0.639	0.207	M66	0.796	0.502
M27	0.890	0.448	M67	0.589	0.410
M28	0.636	0.520	M68	0.716	0.438
M29	0.893	0.427	M69	0.656	0.495
M30	0.709	0.352	M70	0.638	0.403
M31	0.542	0.426	M71	0.579	0.446
M32	0.733	0.367	M72	0.755	0.493
M33	0.670	0.493	M73	0.762	0.595
M34	0.696	0.242	M74	0.385	0.525
M35	0.703	0.417	M75	0.576	0.559
M36	0.581	0.295	M76	0.494	0.563
M37	0.401	0.301	M77	0.416	0.537
M38	0.824	0.471	M78	0.625	0.583
M39	0.729	0.409	M79	0.674	0.571
M40	0.868	0.426	M80	0.434	0.327
Aritmetik Ortalama=47,89		Standart Sapma=12,94	KR-20= 0,85		

3.3.2. Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği

Demir, S. B.& Akengin H. (2010) tarafından etik kurallara uygun olarak geliştirilen “ Sosyal Bilgiler Tutum Ölçeği” öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine karşı tutumlarını ölçmek için bu çalışmada kullanılmıştır.

Tutum ölçeğindeki 26 maddeden 15’i olumsuz tutum cümleleridir. Kalan 11’i ise olumlu tutum cümleleridir. Ölçek maddeleri SPSS Paket 24 programına aktarılırken “Tamamen Katılıyorum” seçeneği 5, “Katılıyorum” seçeneği 4, “Kararsızım” seçeneği 3, “Katılmıyorum” seçeneği 2, “Tamamen Katılmıyorum” seçeneği ise 1

şeklinde puanlamaya dönüştürülmüştür. Tutumun olumlu sonuçla görülebilmesi için bir öğrencinin 15 olumsuz tutum cümlesinden azami 15 puan [Tamamen Katılmıyorum (1) x Soru Sayısı (15)], 11 olumlu tutum cümlesinden azami 55 puan [Tamamen Katılıyorum (5) x Soru Sayısı (11)] alabileceği öngörülmüştür.

Tutum ölçeği, Demir, S. B.& Akengin H. (2010) tarafından 0,932 güvenilirliğinde ölçülmüştür.

Tutum ölçeği Gebze Osmangazi Ortaokulu 5. Sınıfta öğrenim gören 68 öğrenciye uygulanmıştır.

3.3.3. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Bilgi Ve İletişim Teknolojilerine Yaklaşım Anketi

Geliştirilen Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin BİT'e (Bilgi ve İletişim Teknolojileri) Yaklaşım Anketi, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Teknolojiye karşı bilgi, kullanım düzeyi ve tutumlarını ölçmek için bu çalışmada kullanılmıştır.

SPSS Paket 24'te yapılan güvenirlik analizinde ulaşılan 'Cronbach Alpha 0,863 güvenirlik katsayısı ile Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin BİT'e (Bilgi ve İletişim Teknolojileri) Yaklaşım Anketi'ndeki maddelerin güvenirliğinin üst düzeyde olduğu görülmüştür.

Ankete 11'i kadın 11'i erkek toplamda 22 Sosyal Bilgiler Öğretmeni katılmıştır. Bunlardan 16'sı 10 yıl altında kıdeme sahip öğretmenlerden, 6'sı ise 10 yıl ve üstü kıdeme sahip öğretmenlerden oluşmaktadır. Öğretmenlere yöneltilen kullandığınız 'yöntem-teknikler' sorusu bir çoklu yanıt sorusu olduğu için verilen cevaplarda "N" sayısı örneklem hacmini geçmektedir.

3.4. Araştırma İşlemlerinin Uygulanması

Araştırmacı deney yapmak için öncelikle çalıştığı kurum olan Gebze Anadolu İmam Hatip Lisesi bünyesindeki Ortaokul öğrencilerini seçmiştir. Ancak ilgili kurumda öğrencilerin tamamı erkek olduğu için cinsiyete dayalı sonuç değerlendirmesi yapılamayacağından bu düşünceden vazgeçilmiştir.

Durmuş,T. (2009) tarafından geliştirilen “Sosyal Bilgiler Başarı Testi” , Kocaeli’nin Gebze ilçesinde bulunan Osmangazi Ortaokulunda öğrenim gören iki farklı 5. sınıf şubesinde 17 kız 17 erkek olmak üzere 34’er öğrenciye uygulanmıştır. İki grupta da cinsiyet ve sınıf mevcudunun eşit olması araştırmanın geçerliliğini arttıran bir unsurdur. Rastgele seçilen sınıflardan birisi deney grubu, diğer kontrol grubu olarak araştırmada yer almaktadır. Araştırmanın başında her iki gruba da ön test uygulanmış, ön test sonuçları Ms excel tablosu oluşturularak kaydedilmiştir.

Ön-test uygulamasının ardından “**İnsanlar, Yerler ve Çevreler**” öğrenme alanına ait kazanımların toplamda 15 ders saati süresince öğrencilere aktarımına geçilmiştir. Ayrıca “**Birey ve Toplum**” öğrenme alanına ait son iki kazanım da toplamda 3 ders saati süresince tekrar edilmiştir. Kazanımlar gruplara farklı yollarla aktarılmıştır. Deney grubunda ders işlenirken dizüstü bilgisayar, akıllı tahta, tablet, akıllı telefon gibi teknolojik materyaller kullanılmıştır. Kontrol grubunda ise düz anlatım, soru-cevap, problem çözme gibi sözel ağırlıklı yöntemlerle ders işlenmiştir. Kazanımların aktarımından hemen sonra deney ve kontrol gruplarına son-test olarak Durmuş,T. (2009) tarafından geliştirilen “Sosyal Bilgiler Başarı Testi” uygulanmıştır. Son test sonuçları Ms excel tablosu oluşturularak kaydedilmiştir.

Kontrol ve deney grupları nezdinde yapılan ön test sonuçlarına göre geleneksel yöntemlerle ders işlenecek kontrol grubunda ön test sonucu ortalama 55,07 puan olarak ölçülmüştür. Bilgisayar, laptop, akıllı tahta gibi materyal destekleriyle ders işlenecek deney grubunda ise ön test sonucu ortalama 60,95 olarak

ölçülmüştür. Ön test öncesi öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyeleri bakımından farklı olabilme ihtimali göz önüne alınarak ön test sonuçlarına dair SPSS 24 paket programında t testi analizi yapılmıştır. Bulunan 0,147 p değeri ile gruplar arası ön test ortalamalarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark görülmemiştir.

Son test uygulanmasından 6 hafta sonra deney ve kontrol gruplarına Durmuş,T. (2009) tarafından geliştirilen “Sosyal Bilgiler Başarı Testi” kalıcılık testi olarak uygulanmıştır. Kalıcılık testi sonuçları Ms excel tablosu oluşturularak kaydedilmiştir. Daha sonra ise, Ms Excel programına kaydedilen ön test, son test, kalıcılık testi sonuçları SPSS paket veri analizi programına aktarılmıştır.

5. Sınıf Sosyal Bilgiler “Birey ve Toplum” öğrenme alanı 4 alt kazanımdan oluşmaktadır (MEB, 2018):

SB.5.1.1. Sosyal Bilgiler dersinin, Türkiye Cumhuriyeti’nin etkin bir vatandaşı olarak kendi gelişimine katkısını fark eder.

SB.5.1.2. Yakın çevresinde yaşanan bir örnekten yola çıkarak bir olayın çok boyutluluğunu açıklar.

SB.5.1.3. Sahip olduğu haklarının farkında olan bir birey olarak katıldığı gruplarda aldığı rollerin gerektirdiği görev ve sorumluluklara uygun davranır.

SB.5.1.4. Çocuk olarak haklarından yararlanmaya ve bu hakların ihlal edildiği durumlara örnekler verir.

* “Birey ve Toplum” öğrenme alanındaki 5.1.3. ve 5.1.4. numaralı kazanımlar araştırma kapsamına dâhil edilmiştir. Kazanımlar tekrar mahiyetiyle araştırma kapsamına alındığından iki kazanım için 3 ders saati süre ayrılması öngörülmüştür. 2 kazanım için grup başına toplamda 3 ders saati uygulama yapılmıştır.

5. Sınıf Sosyal Bilgiler “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanı 5 alt kazanımdan oluşmaktadır (MEB, 2018):

SB.5.3.1. Haritalar üzerinde yaşadığı yer ve çevresinin yeryüzü şekillerini genel olarak açıklar.

SB.5.3.2. Yaşadığı çevrede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar.

SB.5.3.3. Yaşadığı yer ve çevresindeki doğal özellikler ile beşerî özelliklerin nüfus ve yerleşme üzerindeki etkilerine örnekler verir.

SB.5.3.4. Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular.

SB.5.3.5. Doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerle açıklar.

* “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanındaki 5.3.1., 5.3.2., 5.3.3., 5.3.4., 5.3.5. numaralı kazanımlar (öğrenme alanının tamamı) araştırma kapsamına dâhil edilmiştir. Kazanımların her biri için 3 ders saati süre ayrılması öngörülmüştür. 5 kazanım için grup başına toplamda 15 ders saati uygulama yapılmıştır.

Kontrol grubunda kazanımların aktarımında düz anlatım, soru-cevap, problem çözme, grup çalışmaları gibi klasik yöntem-teknikler kullanılmıştır. Öğrencilere ders işlenirken ve ödev verilirken ders kitabı tercih edilmiş, verilen araştırma ödevlerini A4 boyutunda beyaz kâğıda yapıp gelmeleri istenmiş, yine A4 boyutunda çalışma yaprakları dağıtılmış, ders esnasında not alma aracı olarak büyük boy defter kullanılmıştır.

Deney grubunda kazanımların aktarımında akıllı tahtayla uyumlu çeşitli program ve portallar kullanılmış, EBA’ya (Eğitim Bilişim Ağı) girilerek

kazanımlarla uyumlu etkinlikler yapılmış, konularla alakalı olarak internet üzerinden Haritalar (Maps) programı ziyaret edilmiş ve öğrenci konumsal yakınlaştırma özelliğiyle fiziki açıdan Türkiye'yi hem uzaktan hem de yakından tanıyabilmiştir. Ayrıca ders esnasında kullanılan büyük boy defterlerinin yanısıra öğrencilerin tabletlerini okula getirmeleri teşvik edilmiş, her sraya bir tablet düşecek şekilde öğrencilerin kazanımlarla alakalı olarak internet kaynaklı araştırma yapabilecekleri ortam sağlanmıştır. Ders esnasında öğretmen, gerek ve ihtiyaç duyduğunda akıllı telefonunu kullanarak kısa çaplı araştırmalar yapmış, gerektiğinde bu bilgileri öğrencileriyle paylaşmıştır. Ek olarak, öğrencilere ödevler verilirken flash belleklere aktarılan interaktif yaprak testler, kavranması istenen kazanımlara ait çevrimdışı çalışma sayfaları, kazanımlarla alakalı sunular, bilgisayar üzerinden görüntülenebilecek farklı türlerde haritalar, konularla alakalı videolar, slaytlar ve e-kitap uygulaması vb. kullanılmıştır.

Araştırmanın devamında Demir, S. B.& Akengin H. (2010) tarafından etik kurallara uygun olarak geliştirilen “ Sosyal Bilgiler Tutum Ölçeği” öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine karşı geliştirdikleri tutumun ortaya çıkarılması için kullanılmıştır. Araştırma esnasında Sosyal Bilgiler Başarı Testinin ön test, son test ve kalıcılık testi olarak uygulanmasından sonra kontrol ve deney grubu öğrencilerine Sosyal Bilgiler tutum ölçeği uygulanmıştır. Sonuçlar önce Ms Excel tablosuna kaydedilmiş, ardından da SPSS paket programına aktarılmıştır.

Araştırmada Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin derslerinde internet ve bilgisayar temelli teknolojik araç gereçlere olan tutumlarını ve kullanımlarını belirleyebilmek için bilgi ve iletişim teknolojilerine yaklaşım anketi uygulanmıştır. Bu uygulama Gebze İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 70568219-165.01-E.20467129 sayılı araştırma izni ile <http://goo.gl/forms/0c81XErCo7t6xJvW2> linki üzerinden online olarak yapılmıştır.

3.4.1. Araştırma Kapsamında Uygulanan Bazı E-içerikler

Araştırma kapsamındaki e-içeriklerin bir kısmı kazanımlara uygun olarak önceden incelenip derlenip sınıf ortamında öğrencilere aktarılmıştır.

3.4.1.1. Kullanılan EBA Video Linkleri

1. Doğa ve Yaparın Hikâyesi

<http://www.eba.gov.tr/video/izle/video4f4cda839e7ab>

2. Türkiye'de Nüfusun Eğitim ve Çalışma Durumu

<http://www.eba.gov.tr/video/izle/3544bc21fa8a1b45af167e2c153c5f8547fa301f62004>

3. Yaşadığımız Yerler- Nüfus Dağılışıını Etkileyen Doğal Faktörler

<http://www.eba.gov.tr/video/izle/62376084b2bde815ccc3e9640e5895bbe095031a22001>

4. Yaşadığımız Yerler - Nüfus Dağılışıını Etkileyen Beşeri Faktörler

<http://www.eba.gov.tr/video/izle/9367dde689d740bda35e615a595a258b38637d1d87002>

5. Türkiye'de Nüfus Dağılışı

<http://www.eba.gov.tr/video/izle/388216ef122b49fa4d4545ad78ca49aed91d29af72003>

6. Yedi Bölge

<http://www.eba.gov.tr/video/izle/32398936f0ead397d4b709434d5c32394cb623d778001>

7. Erozyon

<http://www.eba.gov.tr/video/izle/8407d51ba47fdd51349a1a8cb6d049611c3195051001>

8. Akdeniz'in Esintisi İbradı

<http://www.eba.gov.tr/video/izle/8010771a864d45f894fde8ae404d78f4a75b281ed6002>

9. Vatan Sevgisi ve Sorumluluk Bilinci

<http://www.eba.gov.tr/video/izle/36643403a3f08b9b441d4bac62ea76ea4bfbc99688001>

10. 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Yüzey Şekillerimiz

<http://www.eba.gov.tr/video/izle/39030bc9eedb1dbf746cfb3d205624c130d03e2af6001>

11. TEMA - İklim Değişikliği

<http://www.eba.gov.tr/video/izle/189162f3170b872a746f7ae6af97b9d3a720a96294002>

3.4.1.2. Kullanılan EBA Görsel Linkleri

1. Çay toplayan kadınlar

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=222384ba8494f0ceb4d2f9ded1d4e7789c1f5ba89e002>

2. Fındık

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=74388b822e13d230449628fd0c5cfab90e355ba89e001>

3. Küçükbaş Hayvancılık – Çoban

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=3278872f97c292aa843188ffaf64565709267ba89e018>

4. Sanayi – Fabrika

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=89308f8d1d2b2585f4c4b93887d9cad49ce51ba89e005>

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=94398f8d1d2b2585f4c4b93887d9cad49ce51ba89e003>

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=64108f8d1d2b2585f4c4b93887d9cad49ce51ba89e006>

5. Göçer Çadırları, Hakkari, 1974

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=899486b6a9864303842f08187b4bd5e1f72cdba89e021>

6. Denizde ağ çeken balıkçılar - Balıkçılık

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=86348f0068e37c6894e79858df63a00f24b38ba89e001>

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=12098a69bc44a332f409ab24542690f560f6bba89e022>

7. Arıcılık

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=223781a1700429ee5426fbfc2832ae3333a67ba89e037>

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=838581a1700429ee5426fbfc2832ae3333a67ba89e039>

8. Fındıkları çuvallayan işçiler

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=25228a69bc44a332f409ab24542690f560f6bba89e034>

9. At arabası

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=454180acb5d6969094ab7b48e71493e586e82ba89e009>

10. Kamyonet

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=683180acb5d6969094ab7b48e71493e586e82ba89e002>

11. Tren

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=18708632013c977da4d32b5c451a2672c8c2fba89e064>

12. İş Kazası

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=12128632013c977da4d32b5c451a2672c8c2fba89e060>

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=11488632013c977da4d32b5c451a2672c8c2fba89e039>

13. Uçak

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=60148632013c977da4d32b5c451a2672c8c2fba89e032>

14. Kamyon

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=41158632013c977da4d32b5c451a2672c8c2fba89e082>

15. Otobüs

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=55428632013c977da4d32b5c451a2672c8c2fba89e076>

16. Yaşlı Ağaçların Kesilip İşlenmesi

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=162985aba6f2a49cb48659782ddfb31acc2ebba89e011>

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=759585aba6f2a49cb48659782ddfb31acc2ebba89e017>

17. Ekmek Fabrikası

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=21228cf614285b96d406880cdafc9bc12fddaba89e085>

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=30478cf614285b96d406880cdafc9bc12fddaba89e057>

18. Matbaacılık

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=18228cf614285b96d406880cdafc9bc12fddaba89e030>

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=30048cf614285b96d406880cdafc9bc12fddaba89e028>

19. Köyde Çamaşır Yıkama

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=27988cf614285b96d406880cdafc9bc12fddaba89e029>

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=46818cf614285b96d406880cdafc9bc12fddaba89e031>

20. Süt Fabrikası

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=65808cf614285b96d406880cdafc9bc12fddaba89e014>

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=33948cf614285b96d406880cdafc9bc12fddaba89e007>

21. Büyükbaş Hayvancılık

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=40758cf614285b96d406880cdafc9bc12fddaba89e046>

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=0d9b88e1d8017159246edac5dae0cb3478e4cba89e198>

22. Petrol Arama Çalışmaları

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=41018cf614285b96d406880cdafc9bc12fddaba89e001>

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=41688cf614285b96d406880cdafc9bc12fddaba89e019>

23. Dondurma

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=33168cf614285b96d406880cdafc9bc12fddaba89e012>

24. Su Değirmeni

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=14718cf614285b96d406880cdafc9bc12fddaba89e015>

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=40678cf614285b96d406880cdafc9bc12fddaba89e008>

25. Yel Değirmeni

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=93608af86bb2ddbed4dbd8976e5aea566f3f2ba89e019>

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=23438af86bb2ddbed4dbd8976e5aea566f3f2ba89e020>

26. Minare İnşaatı

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=58258da077218abf24e20b1316e4c2d1a52fbba89e014>

27. Salça Yapımı

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=936589c06358a91b740259f55adc5a73f3701ba89e045>

28. Sepet Yapımı

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=0d9b8bb783dbdceba4f6fa014daaeca92fae6ba89e139>

29. Şekerpancarı Tarımı

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=0d9b81476fab2e90d429783e0e3fc573488c5ba89e062>

30. Kendir Tarımı

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=0d9b81476fab2e90d429783e0e3fc573488c5ba89e064>

31. Halı Tezgahı

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=0d9b867f85e2938c649a0b06c580f71c869cfba89e147>

32. Kağıt

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=0d9b88e1d8017159246edac5dae0cb3478e4cba89e168>

33. Taş Ocağı

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=0d9b88e1d8017159246edac5dae0cb3478e4cba89e107>

34. Seramik-Çini Boyama Tekniği

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=0d9b83f3aefa1e4584e22a39438c839a4fbebba89e129>

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=0d9b83f3aefa1e4584e22a39438c839a4fbebba89e107>

35. Meteoroloji Genel Müdürlüğü Çalışmaları

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=0d9b82a894394e14c4b6ea6c92e709dddbb84ba89e199>

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=0d9b82a894394e14c4b6ea6c92e709dddbb84ba89e227>

36. Zeytin Ağaçları

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=0d9b8dc196d99e61b4236972343bd13360adaba89e223>

37. Mandalina

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=0d9b8dc196d99e61b4236972343bd13360adaba89e234>

38. Ahşap İşlemeciliği

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=0d9b83849935a84d443fc9b608ec6fcbd2142ba89e001>

39. Türk Kuşu

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=0d9b8771ad74ffcf42e2b18533bc9f793d93ba89e0077>

40. Belediye Hizmetleri

<http://www.eba.gov.tr/gorsel?icerik-id=0d9b8f8b468ca784a40ec8c946707a0a522cfba89e326>

3.4.1.3. Kullanılan EBA Döküman Linkleri

1. Coğrafi Bölgelerimizin En'leri

<http://www.eba.gov.tr/dokuman?icerik-id=5479f2bf3e0b31572410387609b8c2d57ac521ead6008>

2. Türkiye'de Görülen İklimler ve Özellikleri

<http://www.eba.gov.tr/dokuman?icerik-id=3616f2bf3e0b31572410387609b8c2d57ac521ead6006>

3. 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Bölgemizi Tanıyalım Kavram Haritası

<http://www.eba.gov.tr/dokuman?icerik-id=1423073b98fde544446218d3f4dad3fda0dc76706001>

4. Bölgelerimizde Ekonomik Faaliyetler

<http://www.eba.gov.tr/dokuman?icerik-id=2591826e36b5f581b41f29e83fc6f9a8a9df5bc5e8002>

5. Yeryüzü Şekilleri

<http://www.eba.gov.tr/dokuman?icerik-id=321009fb58fd82d084ccb8f7012a2fa92a11554ea8001>

6. 5.sınıf Doğal Afetler ve Coğrafi Özellikler

<http://www.eba.gov.tr/dokuman?icerik-id=3394b25ada6b137a149719a8f8cace3e3d983e6f8a001>

3.4.1.4. Kullanılan EBA Ders Sunumu Öğeleri

1. “Birey ve Toplum” öğrenme alanı, SB.5.1.3. “Sahip olduğu haklarının farkında olan bir birey olarak katıldığı gruplarda aldığı rollerin gerektirdiği görev ve sorumluluklara uygun davranır.” kazanımı çerçevesinde “Haklarımı ve Sorumluluklarımı Biliyorum” sıralı anlatım öğeleri.
 - a) Sorumluluklarımız
 - b) Haklarımız
 - c) Hak ve Sorumluluklarımız
 - d) Görev ve Sorumluluklarımız
 - e) Özet - Haklarımız ve Sorumluluklarımız Var
 - f) Alıştırmalar - Haklarımız ve Sorumluluklarımız Var
 - g) Toplumsal Rollerimiz
 - h) Ailemdeki Bireylerin Roller
 - i) Özet – Rollerimiz

- j) Alıştırmalar – Rollerimiz
- k) Haklarımı ve Sorumluluklarımı Biliyorum - Konu Testi

<http://ders.eba.gov.tr>

2. “Birey ve Toplum” öğrenme alanı, SB.5.1.4. “Çocuk olarak haklarından yararlanmaya ve bu hakların ihlal edildiği durumlara örnekler verir.” kazanımı çerçevesinde “Çocuk Hakları Her Yerde” sıralı anlatım öğeleri.

- a) Çocuk Hakları
- b) Temel Haklarımız
- c) Özet - Çocuk Haklarına Yolculuk
- d) Alıştırmalar - Çocuk Haklarına Yolculuk
- e) Çocuk Hakları Her Yerde - Konu Testi

<http://ders.eba.gov.tr>

3. “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanı, SB.5.3.1. “Haritalar üzerinde yaşadığı yer ve çevresinin yeryüzü şekillerini genel olarak açıklar.” kazanımı çerçevesinde “Haritayı Tanıyorum” sıralı anlatım öğeleri.

- a) Kabartma Haritalar
- b) Yeryüzü Şekilleri
- c) Yeryüzü Şekillerini Bulma
- d) Özet - Haritaların Dili
- e) Alıştırmalar - Haritaların Dili
- f) Haritayı Tanıyorum - Konu Testi

<http://ders.eba.gov.tr>

4. “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanı, SB.5.3.2. “Yaşadığı çevrede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar.” kazanımı çerçevesinde “İklim ve Yaşamım” sıralı anlatım öğeleri.

- a) Hava Olaylarının Günlük Yaşantımıza Etkisi
- b) Türkiye’de Görülen İklimler
- c) Karasal İklim

- d) Akdeniz İklimi
- e) Karadeniz İklimi
- f) İklimlerin Yaşantımıza Etkisi
- g) Özet - İklim ve İnsan Faaliyetleri
- h) İklim ve Yaşamım - Konu Testi

<http://ders.eba.gov.tr>

5. “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanı, SB.5.3.3. “Yaşadığı yer ve çevresindeki doğal özellikler ile beşerî özelliklerin nüfus ve yerleşme üzerindeki etkilerine örnekler verir.” kazanımı çerçevesinde “Nerede Yaşanır?” sıralı anlatım öğeleri.

- a) Nüfus Yoğunluğunu Etkileyen Faktörler
- b) Nüfus Yoğunluğu
- c) Bölgemizdeki Nüfus Yoğunluğu
- d) Özet - Yaşanacak Yerler
- e) Alıştırmalar - Yaşanacak Yerler
- f) Nerede Yaşanır? - Konu Testi

<http://ders.eba.gov.tr>

6. “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanı, SB.5.3.4. “Yaşadığı yer ve çevresindeki doğal özellikler ile beşerî özelliklerin nüfus ve yerleşme üzerindeki etkilerine örnekler verir.” kazanımı çerçevesinde “Afetler ve Çevre Sorunları” sıralı anlatım öğeleri.

- a) Deprem
- b) Sel
- c) Heyelan
- d) Çığ
- e) Erozyon
- f) Orman Yangını
- g) Ülkemizde Gerçekleşen Afetler
- h) Afetler ve Gerçekleşme Koşulları
- i) Hava Kirliliği

- j) Su Kirliliği
- k) Ses Kirliliği
- l) Ses Kirliliğini Azaltmak İçin Yapılması Gerekenler
- m) Afetler ve Çevre Sorunları - Çalışma Soruları
- n) Özet - Afetler ve Çevre Sorunları
- o) Afetler ve Çevre Sorunları - Konu Testi

<http://ders.eba.gov.tr>

7. “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanı, SB.5.3.5. “Doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerle açıklar.” kazanımı çerçevesinde “Afetlerin İnsan Üzerinde Etkileri” sıralı anlatım öğeleri.

- a) Afetlerin İnsan Hayatına Etkileri
- b) Afetlerin Oluşumunda İnsan Etkileri
- c) Depreme Karşı Alınabilecek Önlemler
- d) Deprem Sırasında Nelere Dikkat Edilmeli
- e) Özet - Afetler ve İnsan
- f) Alıştırmalar - Afetler ve İnsan
- g) Afetlerin İnsan Üzerinde Etkileri - Konu Testi

<http://ders.eba.gov.tr>

3.5. Veri Analizi

Bu çalışmada elde edilen veriler, kullanılan veri toplama tekniklerine uygun olarak analiz edilmiştir. Nicel veriler, IBM SPSS 24.0 (Statistical Package for Social Sciences) programı kullanılarak analiz edilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde deney ve kontrol gruplarına uygulanan başarı testi bulguları, deney ve kontrol gruplarına uygulanan tutum ölçeği sonuçları ve sosyal bilgiler öğretmenlerine uygulanan bilgi ve iletişim teknolojileri tutum anketi sonuçlarına yer verilecektir.

4.1. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Öğretimde İnternet Ve Bilgisayar Kullanımı Öğrenci Akademik Başarısını Etkilemekte Midir?

Bu bölümde, araştırma sonuçlarına göre deney ve kontrol grupları arasındaki ön test, son test, kalıcılık test işlevlerindeki “Sosyal Bilgiler Başarı Testi” akademik başarı farkı bulgularına değinilecektir.

4.1.1. Araştırma Sonuçlarına Göre Deney Ve Kontrol Grupları Arasındaki Sosyal Bilgiler Başarı Ön Testi Akademik Başarı Farkı Bulguları ve Yorum

Kontrol grubuna yönelik yapılan ön test sonuçlarına göre grup ortalaması 55,07 puan olarak bulunmuştur. 100 puanlık testte kontrol grubunda en düşük puan 24,14 olarak görülmüştür. En yüksek puan ise 86,21’dir. Kontrol grubu içerisinde 17 kız öğrencinin ortalaması 58,01 puan, 17 erkek öğrencinin ortalaması ise 52,12’dir. Kontrol grubunda kız ve erkek öğrencilerin ön test ortalamaları arasında 5,89 puan fark vardır. Kontrol grubu ön test sonuçlarına göre kız öğrenciler biraz daha başarılı gözükmemektedirler.

Deney grubuna yönelik yapılan ön test sonuçlarına göre grup ortalaması 60,95 puan olarak bulunmuştur. 100 puanlık testte deney grubunda en düşük puan 27,59 olarak görülmüştür. En yüksek puan ise 82,76'dır. Deney grubu içerisinde 17 kız öğrencinin ortalaması 66,12 puan, 17 erkek öğrencinin ortalaması ise 55,78'dir. Deney grubunda kız ve erkek öğrencilerin ön test ortalamaları arasında 10,34 puan fark vardır. Deney grubu ön test sonuçlarına göre kız öğrenciler biraz daha başarılı gözükmemektedirler.

SPSS paket 24'te uygulanan T Test analizi sonuçlarına göre, kontrol grubuna yapılan ön testte kız öğrencilerin ortalamasının erkek öğrencilerin ortalamasından 5,88 puan fazla olduğu görülmüştür. Ön testte kız ve erkek öğrenciler arasındaki p değeri 0,333 çıktığından burada istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık gözükmemektedir. Kız ve erkek öğrencilerin ortalama puanları arasındaki fark rastlantıdan ileri gelmektedir. Kontrol grubuna yapılan ön testte cinsiyete göre puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık yoktur.

SPSS paket 24'te uygulanan T Test analizi sonuçlarına göre, deney grubuna yapılan ön testte kız öğrencilerin ortalamasının erkek öğrencilerin ortalamasından 10,34 puan fazla olduğu görülmüştür. Ön testte kız ve erkek öğrenciler arasındaki p değeri 0,051 çıktığından burada istatistiksel açıdan sınırda anlamlı bir farklılık gözükmemektedir. Deney grubunda kız ve erkek öğrencilerin ortalama puanları arasındaki fark rastlantıdan ileri gelmeyebileceği düşünülebilir. Deney grubuna yapılan ön testte cinsiyete göre puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır. Deney grubundaki kız öğrenciler erkek öğrencilerden daha başarılı gözükmemektedirler.

4.1.2. Araştırma Sonuçlarına Göre Deney Ve Kontrol Grupları Arasındaki Sosyal Bilgiler Başarı Son Testi Akademik Başarı Farkı Bulguları ve Yorum

Kontrol grubuna yönelik yapılan son test sonuçlarına göre grup ortalaması 70,28 puan olarak bulunmuştur. 100 puanlık testte kontrol grubunda en düşük puan 20,69 olarak görülmüştür. En yüksek puan ise 96,55'dir. Kontrol grubu içerisinde 17 kız öğrencinin ortalaması 71,60 puan, 17 erkek öğrencinin ortalaması ise 68,96'dır. Kontrol grubunda kız ve erkek öğrencilerin son test ortalamaları arasında 2,64 puan fark vardır. Kontrol grubu son test sonuçlarına göre kız öğrenciler ile erkek öğrenciler birbirlerine yakın puan almışlardır denilebilir.

Deney grubuna yönelik yapılan son test sonuçlarına göre grup ortalaması 82,15 puan olarak bulunmuştur. 100 puanlık testte deney grubunda en düşük puan 34,48 olarak görülmüştür. En yüksek puan ise 100,00'dür. Deney grubu içerisinde 17 kız öğrencinin ortalaması 88,43 puan, 17 erkek öğrencinin ortalaması ise 75,86'dır. Deney grubunda kız ve erkek öğrencilerin son test ortalamaları arasında 12,57 puan fark vardır. Deney grubu son test sonuçlarına göre kız öğrenciler çok daha başarılı gözükmektedirler.

SPSS paket 24'te uygulanan T Test analizi sonuçlarına göre, kontrol grubuna yapılan son testte kız öğrencilerin ortalamasının erkek öğrencilerin ortalamasından 2,63692 puan fazla olduğu görülmüştür. Son testte kız ve erkek öğrenciler arasındaki p değeri 0,698 çıktığından burada istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık gözükmemektedir. Kız ve erkek öğrencilerin ortalama puanları arasındaki fark rastlantıdan ileri gelmektedir. Kontrol grubuna yapılan son testte cinsiyete göre puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık yoktur.

SPSS paket 24'te uygulanan T Test analizi sonuçlarına göre, deney grubuna yapılan son testte kız öğrencilerin ortalamasının erkek öğrencilerin ortalamasından 12,57 puan fazla olduğu görülmüştür. Son testte kız ve erkek öğrenciler arasındaki p değeri 0,023 çıktığından burada istatistiksel açıdan yüksek düzeyde anlamlı bir farklılık gözükmemektedir.

4.1.3. Araştırma Sonuçlarına Göre Deney Ve Kontrol Grupları Arasındaki Sosyal Bilgiler Başarı Kalıcılık Testi Akademik Başarı Farkı Bulguları ve Yorum

Kontrol grubuna yönelik yapılan kalıcılık testi sonuçlarına göre grup ortalaması 66,43 puan olarak bulunmuştur. 100 puanlık testte kontrol grubunda en düşük puan 20,69 olarak görülmüştür. En yüksek puan ise 93,10'dur. Kontrol grubu içerisinde 17 kız öğrencinin ortalaması 66,12 puan, 17 erkek öğrencinin ortalaması ise 66,73'dür. Kontrol grubunda kız ve erkek öğrencilerin kalıcılık-test ortalamaları arasında -0,61 puan fark vardır. Kontrol grubu kalıcılık-test sonuçlarına göre kız öğrenciler ile erkek öğrenciler birbirlerine yakın puan almışlardır denilebilir.

Deney grubuna yönelik yapılan kalıcılık testi sonuçlarına göre grup ortalaması 80,93 puan olarak bulunmuştur. 100 puanlık testte deney grubunda en düşük puan 31,03 olarak görülmüştür. En yüksek puan ise 100,00'dür. Deney grubu içerisinde 17 kız öğrencinin ortalaması 86,81 puan, 17 erkek öğrencinin ortalaması ise 75,05'dir. Deney grubunda kız ve erkek öğrencilerin kalıcılık-test ortalamaları arasında 11,76 puan fark vardır. Deney grubu kalıcılık-test sonuçlarına göre kız öğrenciler çok daha başarılı gözükmemektedirler.

SPSS paket 24'te uygulanan T Test analizi sonuçlarına göre, kontrol grubuna yapılan kalıcılık testinde erkek öğrencilerin ortalamasının kız öğrencilerin ortalamasından 0,60 puan fazla olduğu görülmüştür. Kalıcılık-testte kız ve erkek öğrenciler arasındaki p değeri 0,926 çıktığından burada istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık gözükmemektedir. Kız ve erkek öğrencilerin ortalama puanları arasındaki fark rastlantıdan ileri gelmektedir. Kontrol grubuna yapılan kalıcılık-testte cinsiyete göre puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık yoktur.

SPSS paket 24'te uygulanan T Test analizi sonuçlarına göre, deney grubuna yapılan kalıcılık testinde kız öğrencilerin ortalamasının erkek öğrencilerin ortalamasından 11,76 puan fazla olduğu görülmüştür. Kalıcılık testinde kız ve erkek öğrenciler arasındaki p değeri 0,033 çıktığından burada istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık gözükmemektedir. Deney grubunda kız ve erkek öğrencilerin ortalama puanları arasındaki fark rastlantıdan ileri gelmemektedir. Deney grubuna yapılan kalıcılık-testte cinsiyete göre puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır. Deney grubundaki kız öğrenciler erkek öğrencilerden daha başarılı gözükmemektedirler.

4.1.4. Araştırma Sonuçlarına Göre Deney Ve Kontrol Grupları Arasındaki Sosyal Bilgiler Başarı Ön Test, Son Test, Kalıcılık Test Değerlerinin Karşılaştırılması

SPSS paket 24'te uygulanan T Test analizi sonuçlarına göre, kontrol grubu öntest ve son test ortalamaları arasında olumlu yönde 15,21 puanlık ortalama artışı vardır. P değeri 0,001 çıkmıştır. Ön test ve son test arasında yüksek düzeyde istatistiksel anlamlılık gözükmemektedir. Zira ön test uygulandığında kontrol grubundaki öğrencilere “**İnsanlar, Yerler ve Çevreler**” öğrenme alanına ait kazanımlar henüz anlatılmamış, “**Birey ve Toplum**” öğrenme alanına ait kazanımlar tekrar edilmemişti. 15+3 saatlik ders uygulamasından sonra öğrenciler konuları daha iyi öğrenmiş, nitekim yapılan son-testin ortalamasının daha yüksek çıkması ile de kontrol grubu ön test ve son test ortalamaları arasındaki p değeri yüksek düzeyde istatistiksel anlamlılık ifade etmiştir.

SPSS paket 24'te uygulanan T Test analizi sonuçlarına göre, deney grubu ön test ve son-test ortalamaları arasında olumlu yönde 21,20 puanlık ortalama artışı vardır. P değeri 0,001 çıkmıştır. Ön test ve son-test arasında yüksek düzeyde istatistiksel anlamlılık gözükmemektedir. Zira ön test uygulandığında deney grubundaki öğrencilere “**İnsanlar, Yerler ve Çevreler**” öğrenme alanına ait kazanımlar henüz anlatılmamış, “**Birey ve Toplum**” öğrenme alanına ait kazanımlar tekrar

edilmemişti. 15+3 saatlik ders uygulamasından sonra öğrenciler konuları daha iyi öğrenmiş, nitekim yapılan son-testin ortalamasının daha yüksek çıkması ile de deney grubu ön test ve son test ortalamaları arasındaki p değeri yüksek düzeyde istatistiksel anlamlılık ifade etmiştir. Deney grubunun ön teste nazaran son test puanlarında kaydettiği ortalamaadaki artış, kontrol grubunun iki test arasındaki ortalamaadaki artışından 5,99 puan daha fazladır.

SPSS paket 24'te uygulanan T Test analizi sonuçlarına göre, kontrol grubu son test ve kalıcılık testi ortalamaları arasında olumsuz yönde 3,85 puanlık ortalamaada azalma vardır. P değeri 0,059 çıkmıştır. Son test ve kalıcılık test arasında sınırda istatistiksel anlamlılık gözükmemektedir. Kontrol grubundaki öğrencilere **“İnsanlar, Yerler ve Çevreler”** öğrenme alanına ait kazanımlar 15 ders saati süresince anlatıldıktan ve **“Birey ve Toplum”** öğrenme alanına ait kazanımlar 3 ders saati süresince tekrar edildikten sonra uygulanan son test ve son testin ardından 6 hafta sonra uygulanan kalıcılık testi arasında sınır düzeyde istatistiksel anlamlılık bulunmaktadır.

SPSS paket 24'te uygulanan T Test analizi sonuçlarına göre, deney grubu son test ve kalıcılık-test ortalamaları arasında olumsuz yönde 1,21 puanlık ortalamaada azalma vardır. P değeri 0,292 çıkmıştır. Son test ve kalıcılık testi arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır. Deney grubundaki öğrencilere **“İnsanlar, Yerler ve Çevreler”** öğrenme alanına ait kazanımlar 15 ders saati süresince anlatıldıktan ve **“Birey ve Toplum”** öğrenme alanına ait kazanımlar 3 ders saati süresince tekrar edildikten sonra uygulanan son test ve son testin ardından 6 hafta sonra uygulanan kalıcılık testi arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Deney grubunun son teste nazaran kalıcılık test puanlarında kaydettiği kalıcılık ortalamasındaki azalma, kontrol grubunun iki test arasındaki kaydettiği kalıcılık ortalamasındaki azalmadan 2,64 puan daha azdır.

4.2. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Öğretimde İnternet Ve Bilgisayar Kullanımı Öğrenme Çıktılarındaki Kalıcılığı Etkilemekte Midir?

Sosyal Bilgiler dersinde öğretimde internet ve bilgisayar kullanımının öğrenme çıktılarındaki etkisini ortaya çıkarmayı amaç edinen araştırma sonuçlarına göre deney grubunun son teste nazaran kalıcılık testi puanlarında kaydettiği kalıcılık ortalamasındaki azalma, kontrol grubunun iki test arasında kaydettiği kalıcılık ortalamasındaki azalmadan 2,64 puan daha azdır. Yani uygulanan Sosyal Bilgiler başarı testi sonucuna göre, deney grubunda akademik başarıdaki kalıcılık düzeyi, kontrol grubunun akademik başarıdaki kalıcılığına göre daha iyi düzeydedir.

4.3. Sosyal Bilgiler Öğretiminde İnternet Ve Bilgisayar Kullanımı Akademik Başarı Puanlarında Cinsiyetler Arası Bir Fark Var Mıdır?

SPSS paket 24'te uygulanan T Test analizi sonuçlarına göre, kontrol grubuna yapılan ön testte kız öğrencilerin ortalamasının erkek öğrencilerin ortalamasından 5,88 puan fazla olduğu görülmüştür. Ön testte kız ve erkek öğrenciler arasındaki p değeri 0,333'dir. Kontrol grubuna yapılan ön testte cinsiyete göre puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık yoktur.

SPSS paket 24'te uygulanan T Test analizi sonuçlarına göre, kontrol grubuna yapılan son testte kız öğrencilerin ortalamasının erkek öğrencilerin ortalamasından 2,63692 puan fazla olduğu görülmüştür. Son testte kız ve erkek öğrenciler arasındaki p değeri 0,698'dir. Kontrol grubuna yapılan son testte cinsiyete göre puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık yoktur.

SPSS paket 24'te uygulanan T Test analizi sonuçlarına göre, kontrol grubuna yapılan kalıcılık testinde erkek öğrencilerin ortalamasının kız öğrencilerin ortalamasından 0,60 puan fazla olduğu görülmüştür. Kalıcılık testinde kız ve erkek

öğrenciler arasındaki p değeri 0,926'dır. Kontrol grubuna yapılan kalıcılık-testte cinsiyete göre puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık yoktur.

SPSS paket 24'te uygulanan T Test analizi sonuçlarına göre, deney grubuna yapılan ön testte kız öğrencilerin ortalamasının erkek öğrencilerin ortalamasından 10,34 puan fazla olduğu görülmüştür. Ön-testte kız ve erkek öğrenciler arasındaki p değeri 0,051'dir. Deney grubundaki kız öğrenciler erkek öğrencilerden daha başarılı gözükmemektedirler.

SPSS paket 24'te uygulanan T Test analizi sonuçlarına göre, deney grubuna yapılan son testte kız öğrencilerin ortalamasının erkek öğrencilerin ortalamasından 12,57 puan fazla olduğu görülmüştür. Son testte kız ve erkek öğrenciler arasındaki p değeri 0,023'dür. Deney grubundaki kız öğrenciler erkek öğrencilerden daha başarılı gözükmemektedirler.

SPSS paket 24'te uygulanan T Test analizi sonuçlarına göre, deney grubuna yapılan kalıcılık testinde kız öğrencilerin ortalamasının erkek öğrencilerin ortalamasından 11,76 puan fazla olduğu görülmüştür. Ön testte kız ve erkek öğrenciler arasındaki p değeri 0,033'dür. Deney grubundaki kız öğrenciler erkek öğrencilerden daha başarılı gözükmemektedirler.

4.4. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Bilgi Ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Tutum Anketi Puanları Cinsiyet Üzerinde Anlamlı Bir Farklılık İçermekte Midir?

- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin bilgisayar kullanımı ortalama değeri 4,91 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin de bilgisayar kullanımı ortalama değeri de 4,91'dir. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin bilgisayar kullanımı ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin internet kullanımı ortalama değeri 4,91 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin internet kullanımı ortalama değeri 5,00'dır. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin internet kullanımı ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders işlerken akıllı tahta kullanımı ortalama değeri 2,82 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders işlerken akıllı tahta kullanımı ortalama değeri 3,73'tür. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders işlerken akıllı tahta kullanımı ortalama değerleri arasında farklılık vardır. Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin sınıf ortamında ders işlerken akıllı tahta kullanımları Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazladır.
- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında tablet bilgisayar kullanımı ortalama değeri 2,82 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında tablet bilgisayar kullanımı ortalama değeri 3,73'tür. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında tablet bilgisayar kullanımı ortalama değerleri arasında farklılık vardır. Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin sınıf ortamında ders esnasında tablet bilgisayar kullanımları Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazladır.
- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders işlerken akıllı tahta kullanımı ortalama değeri 3,64 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders işlerken akıllı tahta kullanımı ortalama değeri 3,55'dir. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders işlerken akıllı tahta kullanımı ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında harita görselleri sunarken akıllı tahta kullanımı ortalama değeri 4,18 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında harita görselleri sunarken akıllı tahta kullanımı ortalama değeri 4,00'dır. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında harita görselleri sunarken akıllı tahta kullanımı ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin akıllı tahtalarda ders kitabından farklı uygulama yazılımları kullanımı ortalama değeri 4,18 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin akıllı tahtalarda ders kitabından farklı uygulama yazılımları kullanımı ortalama değeri 3,64'tür. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin akıllı tahtalarda ders kitabından farklı uygulama yazılımları kullanımı ortalama değerleri arasında farklılık vardır. Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin akıllı tahtalarda ders kitabından farklı uygulama yazılımı kullanımları Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazladır.
- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere eğitsel içerikli oyunlar oynatırken akıllı tahta kullanımı ortalama değeri 3,91 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere eğitsel içerikli oyunlar oynatırken akıllı tahta kullanımı ortalama değeri 3,82'dir. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere eğitsel içerikli oyunlar oynatırken akıllı tahta kullanımı ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında gereken bilgiye ulaşmak amacıyla cep telefonu kullanımı ortalama değeri 4,64 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında gereken bilgiye ulaşmak amacıyla cep telefonu kullanımı ortalama değeri 4,55'tir. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında gereken bilgiye ulaşmak

amacıyla cep telefonu kullanımı ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere elektronik ortamda çalışabilecekleri kazanımlara uygun materyal dağıtımı ortalama değeri 3,64 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere elektronik ortamda çalışabilecekleri kazanımlara uygun materyal dağıtımı ortalama değeri 3,82'dir. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere elektronik ortamda çalışabilecekleri kazanımlara uygun materyal dağıtımı ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin elektronik posta hesabı kullanımı ortalama değeri 5,00 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin elektronik posta hesabı kullanımı ortalama değeri de 5,00'dır. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin elektronik posta hesabı kullanımı ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 hakkında bilgi sahibi olmalarının ortalama değeri 3,09 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 hakkında bilgi sahibi olmalarının ortalama değeri 2,91'dir. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 hakkında bilgi sahibi olmaları ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilerini Web 2.0 yazılımlarını edinmeleri için yönlendirmeleri ortalama değeri 2,45 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilerini Web 2.0 yazılımlarını edinmeleri için yönlendirmeleri ortalama değeri 3,00'dır. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilerini Web 2.0 yazılımlarını edinmeleri için yönlendirmeleri ortalama değerleri arasında fark vardır. Kadın Sosyal

Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilerini Web 2.0 yazılımlarını edinmeleri için yönlendirmeleri Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazladır.

- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilerinin ödev ve çalışmalarında Web 2.0 yazılımlarını kullanmaları için rehberlik etmeleri ortalama değeri 2,45 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilerinin ödev ve çalışmalarında Web 2.0 yazılımlarını kullanmaları için rehberlik etmeleri ortalama değeri 3,00'dır. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilerinin ödev ve çalışmalarında Web 2.0 yazılımlarını kullanmaları için rehberlik etmeleri ortalama değerleri arasında fark vardır. Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilerinin ödev ve çalışmalarında Web 2.0 yazılımlarını kullanmaları için rehberlik etmeleri Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazladır.
- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin kazanım aktarımında kullanmak üzere görsel materyaller içeren sunumlar hazırlamaları ortalama değeri 4,45 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin kazanım aktarımında kullanmak üzere görsel materyaller içeren sunumlar hazırlamaları ortalama değeri 4,36'dır. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin kazanım aktarımında kullanmak üzere görsel materyaller içeren sunumlar hazırlamaları ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Office yazılımları hakkında bilgi sahibi olması ortalama değeri 4,64 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Office yazılımları hakkında bilgi sahibi olması ortalama değeri de 4,64'tür. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Office yazılımları hakkında bilgi sahibi olması ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Office yazılımlarını temel seviyede kullanabilmeleri ortalama değeri 4,73 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Office yazılımlarını temel seviyede kullanabilmeleri ortalama değeri 4,82'dir. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Office yazılımlarını temel seviyede kullanabilmeleri ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci sınavlarını hazırlarken Office yazılımları kullanması ortalama değeri 4,82 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci sınavlarını hazırlarken Office yazılımları kullanması ortalama değeri 4,91'dir. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci sınavlarını hazırlarken Office yazılımları kullanması ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci çalışma yapraklarını hazırlarken Office yazılımları kullanması ortalama değeri 4,82 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci çalışma yapraklarını hazırlarken Office yazılımları kullanması ortalama değeri 4,91'dir. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci çalışma yapraklarını hazırlarken Office yazılımları kullanması ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci değerlendirme sınavlarını hazırlarken internet sitelerindeki sınav örneklerinden yararlanmaları ortalama değeri 3,91 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci değerlendirme sınavlarını hazırlarken internet sitelerindeki sınav örneklerinden yararlanmaları ortalama değeri 3,64'tür. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci değerlendirme sınavlarını hazırlarken

internet sitelerindeki sınav örneklerinden yararlanmaları ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere basılı kitap ve çalışma kâğıdı ödevleri haricinde bilgisayar ve internet üzerinden yapabilecekleri ödevler de vermeleri ortalama değeri 4,18 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere basılı kitap ve çalışma kâğıdı ödevleri haricinde bilgisayar ve internet üzerinden yapabilecekleri ödevler de vermeleri ortalama değeri de 4,18'dir. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere basılı kitap ve çalışma kâğıdı ödevleri haricinde bilgisayar ve internet üzerinden yapabilecekleri ödevler de vermeleri ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin gündelik hayatta karşılaştıkları bilgiyi sonradan sınıfta kullanmak üzere düzenleyip dijital ortama aktarmaları ortalama değeri 3,73 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin gündelik hayatta karşılaştıkları bilgiyi sonradan sınıfta kullanmak üzere düzenleyip dijital ortama aktarmaları ortalama değeri 4,36'dır. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin gündelik hayatta karşılaştıkları bilgiyi sonradan sınıfta kullanmak üzere düzenleyip dijital ortama aktarmaları ortalama değerleri arasında fark vardır. Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenleri gündelik hayatta karşılaştıkları bilgiyi sonradan sınıfta kullanmak üzere düzenleyip Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazla dijital ortama aktarmaktadırlar.
- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin kendilerine ait bir harici elektronik depolama aygıtına sahip olmaları ortalama değeri 4,82 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin kendilerine ait bir harici elektronik depolama aygıtına sahip olmaları ortalama değeri 5,00'dır. Cinsiyete bağlı Sosyal

Bilgiler Öğretmenlerinin kendilerine ait bir harici elektronik depolama aygıtına sahip olmaları ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

- Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci ürün dosyaları, sınav örnekleri, çalışma kâğıtları gibi evrakları elektronik ortamda saklamaları ortalama değeri 4,82 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci ürün dosyaları, sınav örnekleri, çalışma kâğıtları gibi evrakları elektronik ortamda saklamaları ortalama değeri 3,36'dır. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci ürün dosyaları, sınav örnekleri, çalışma kâğıtları gibi evrakları elektronik ortamda saklamaları ortalama değerleri arasında fark vardır. Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci ürün dosyaları, sınav örnekleri, çalışma kâğıtları gibi evrakları elektronik ortamda saklamaları Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazladır.
- Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin okul ile ilgili karar evraklarını, resmi yazıları, tutanakları, formları ve dilekçeleri elektronik ortamda saklamaları ortalama değerleri arasında fark vardır. Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin okul ile ilgili karar evraklarını, resmi yazıları, tutanakları, formları ve dilekçeleri elektronik ortamda saklamaları Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazladır.

4.5. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Bilgi Ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Tutum Anketi Puanları Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Kıdemi Üzerinde Anlamlı Bir Farklılık İçermekte Midir?

- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin bilgisayar kullanımı ortalama değeri 4,94 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin bilgisayar kullanımı ortalama değeri 4,83'tür.

Kıdeme bağı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin bilgisayar kullanımı ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin internet kullanımı ortalama değeri 5,00 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin internet kullanımı ortalama değeri 4,83'tür. Kıdeme bağı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin internet kullanımı ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders işlerken akıllı tahta kullanımı ortalama değeri 4,31 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders işlerken akıllı tahta kullanımı ortalama değeri 3,50'dir. Kıdeme bağı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders işlerken akıllı tahta kullanımı ortalama değerleri arasında farklılık vardır. 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin sınıf ortamında ders işlerken akıllı tahta kullanımları kıdemi 10 yıl sonrası olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazladır.
- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında tablet bilgisayar kullanımı ortalama değeri 3,50 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında tablet bilgisayar kullanımı ortalama değeri 2,66'dır. Kıdeme bağı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında tablet bilgisayar kullanımı ortalama değerleri arasında farklılık vardır. 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin sınıf ortamında ders esnasında tablet bilgisayar kullanımları kıdemi 10 yıl sonrası olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazladır.

- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin okuma çalışması yaptırırken akıllı tahta kullanımı ortalama değeri 3,62 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders işlerken akıllı tahta kullanımı ortalama değeri 3,50'dir. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders işlerken akıllı tahta kullanımı ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında harita görselleri sunarken akıllı tahta kullanımı ortalama değeri 4,25 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında harita görselleri sunarken akıllı tahta kullanımı ortalama değeri 3,50'dir. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında harita görselleri sunarken akıllı tahta kullanımı ortalama değerleri arasında farklılık vardır. 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında harita görselleri sunarken akıllı tahta kullanımları 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazladır.
- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin akıllı tahtalarda ders kitabından farklı uygulama yazılımları kullanımı ortalama değeri 4,25 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin akıllı tahtalarda ders kitabından farklı uygulama yazılımları kullanımı ortalama değeri 3,00'dir. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin akıllı tahtalarda ders kitabından farklı uygulama yazılımları kullanımı ortalama değerleri arasında farklılık vardır. 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin akıllı tahtalarda ders kitabından farklı uygulama yazılımları kullanımları 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazladır.

- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere eğitsel içerikli oyunlar oynatırken akıllı tahta kullanımı ortalama değeri 4,00 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere eğitsel içerikli oyunlar oynatırken akıllı tahta kullanımı ortalama değeri 3,50'dir. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere eğitsel içerikli oyunlar oynatırken akıllı tahta kullanımı ortalama değerleri arasında farklılık vardır. 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere eğitsel içerikli oyunlar oynatırken akıllı tahta kullanımları 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazladır.
- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında gereken bilgiye ulaşmak amacıyla cep telefonu kullanımı ortalama değeri 4,75 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında gereken bilgiye ulaşmak amacıyla cep telefonu kullanımı ortalama değeri 4,33'tür.. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin ders esnasında gereken bilgiye ulaşmak amacıyla cep telefonu kullanımı ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere elektronik ortamda çalışabilecekleri kazanımlara uygun materyal dağıtımı ortalama değeri 3,94 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere elektronik ortamda çalışabilecekleri kazanımlara uygun materyal dağıtımı ortalama değeri 3,17'dir. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere elektronik ortamda çalışabilecekleri kazanımlara uygun materyal dağıtımı ortalama değerleri arasında farklılık vardır. 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere elektronik ortamda çalışabilecekleri kazanımlara uygun materyal dağıtımı 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazladır.

- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin elektronik posta hesabı kullanımı ortalama değeri 5,00 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin elektronik posta hesabı kullanımı ortalama değeri de 5,00'dır. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin elektronik posta hesabı kullanımı ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 yazılımları hakkında bilgi sahibi olmalarının ortalama değeri 3,19 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 yazılımları hakkında bilgi sahibi olmalarının ortalama değeri 2,17'dir. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 yazılımları hakkında bilgi sahibi olmaları ortalama değerleri arasında bir farklılık vardır. 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenleri Web 2.0 yazılımları hakkında 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlere göre daha fazla bilgi sahibidir.
- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenleri öğrencilerini Web 2.0 yazılımlarını edinmeleri için 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazla yönlendirmektedir. Cinsiyete göre değerlendirme yapıldığında ise; Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilerini Web 2.0 yazılımlarını edinmeleri için yönlendirmeleri ortalama değeri 2,45 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilerini Web 2.0 yazılımlarını edinmeleri için yönlendirmeleri ortalama değeri 3,00'dır. Cinsiyete bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilerini Web 2.0 yazılımlarını edinmeleri için yönlendirmeleri ortalama değerleri arasında fark vardır.
- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilerinin ödev ve çalışmalarında Web 2.0 yazılımlarını kullanmaları için rehberlik

etmeleri ortalama değeri 2,94 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilerinin ödev ve çalışmalarında Web 2.0 yazılımlarını kullanmaları için rehberlik etmelerinin ortalama değeri 2,17'dir. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilerinin ödev ve çalışmalarında Web 2.0 yazılımlarını kullanmaları için rehberlik etmeleri ortalama değerleri arasında bir farklılık vardır. 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenleri öğrencilerinin ödev ve çalışmalarında Web 2.0 yazılımlarını kullanmaları için 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazla rehberlik etmektedir.

- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin kazanım aktarımında kullanmak üzere görsel materyaller içeren sunumlar hazırlamalarının ortalama değeri 4,62 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin kazanım aktarımında kullanmak üzere görsel materyaller içeren sunumlar hazırlamalarının ortalama değeri 3,83'tür. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin kazanım aktarımında kullanmak üzere görsel materyaller içeren sunumlar hazırlamaları ortalama değerleri arasında bir farklılık vardır. 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenleri kazanım aktarımında kullanmak üzere 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinden daha fazla görsel materyaller içeren sunumlar hazırlamaktadırlar.
- . 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Office yazılımları hakkında bilgi sahibi olması ortalama değeri 4,75 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Office yazılımları hakkında bilgi sahibi olması ortalama değeri 4,33'tür. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Office yazılımları hakkında bilgi sahibi olması ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Office yazılımlarını temel seviyede kullanabilmeleri ortalama değeri 4,88 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Office yazılımlarını temel seviyede kullanabilmeleri ortalama değeri 4,50'dir. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Office yazılımlarını temel seviyede kullanabilmeleri ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci sınavlarını hazırlarken Office yazılımları kullanması ortalama değeri 4,94 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci sınavlarını hazırlarken Office yazılımları kullanması ortalama değeri 4,67'dir. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci sınavlarını hazırlarken Office yazılımları kullanması ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci çalışma yapraklarını hazırlarken Office yazılımları kullanması ortalama değeri 4,94 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci çalışma yapraklarını hazırlarken Office yazılımları kullanması ortalama değeri 4,67'dir. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci çalışma yapraklarını hazırlarken Office yazılımları kullanması ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Cinsiyete göre değerlendirme yapıldığında ise; Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci çalışma yapraklarını hazırlarken Office yazılımları kullanması ortalama değeri 4,82 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci çalışma yapraklarını hazırlarken Office yazılımları kullanması ortalama değeri 4,91'dir.
- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci değerlendirme sınavlarını hazırlarken internet sitelerindeki sınav

örneklerinden yararlanmaları ortalama değeri 3,50 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci değerlendirme sınavlarını hazırlarken internet sitelerindeki sınav örneklerinden yararlanmaları ortalama değeri 4,50'dir. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci değerlendirme sınavlarını hazırlarken internet sitelerindeki sınav örneklerinden yararlanmaları ortalama değerleri arasında fark vardır. 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenleri öğrenci değerlendirme sınavlarını hazırlarken internet sitelerindeki sınav örneklerinden kıdemi 10 yıl öncesi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazla yararlanmaktadırlar.

- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere basılı kitap ve çalışma kâğıdı ödevleri haricinde bilgisayar ve internet üzerinden yapabilecekleri ödevler de vermelerinin ortalama değeri 4,44 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere basılı kitap ve çalışma kâğıdı ödevleri haricinde bilgisayar ve internet üzerinden yapabilecekleri ödevler de vermeleri ortalama değeri 3,50'dir. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere basılı kitap ve çalışma kâğıdı ödevleri haricinde bilgisayar ve internet üzerinden yapabilecekleri ödevler de vermeleri ortalama değerleri arasında fark vardır. 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenleri öğrencilere basılı kitap ve çalışma kâğıdı ödevleri haricinde bilgisayar ve internet üzerinden yapabilecekleri ödevleri kıdemi 10 yıl sonrası olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazla vermektedirler
- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin gündelik hayatta karşılaştıkları bilgiyi sonradan sınıfta kullanmak üzere düzenleyip dijital ortama aktarmaları ortalama değeri 4,25 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin gündelik hayatta karşılaştıkları bilgiyi sonradan sınıfta kullanmak üzere düzenleyip dijital ortama aktarmaları

ortalama değeri 3,50'dir. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin gündelik hayatta karşılaştıkları bilgiyi sonradan sınıfta kullanmak üzere düzenleyip dijital ortama aktarmaları ortalama değerleri arasında fark vardır. 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenleri gündelik hayatta karşılaştıkları bilgiyi sonradan sınıfta kullanmak üzere düzenleyip dijital ortama aktarmaları kıdemi 10 yıl sonrası olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha fazladır.

- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin kendilerine ait bir harici elektronik depolama aygıtına sahip olmaları ortalama değeri 5,00 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin kendilerine ait bir harici elektronik depolama aygıtına sahip olmaları ortalama değeri 4,67'dir. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin kendilerine ait bir harici elektronik depolama aygıtına sahip olmaları ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci ürün dosyaları, sınav örnekleri, çalışma kâğıtları gibi evrakları elektronik ortamda saklamaları ortalama değeri 4,19 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci ürün dosyaları, sınav örnekleri, çalışma kâğıtları gibi evrakları elektronik ortamda saklamaları ortalama değeri 3,83'dür. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci ürün dosyaları, sınav örnekleri, çalışma kâğıtları gibi evrakları elektronik ortamda saklamaları ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Cinsiyete göre değerlendirme yapıldığında ise; Erkek Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci ürün dosyaları, sınav örnekleri, çalışma kâğıtları gibi evrakları elektronik ortamda saklamaları ortalama değeri 4,82 iken, Kadın Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrenci ürün dosyaları, sınav örnekleri, çalışma kâğıtları gibi evrakları elektronik ortamda saklamaları ortalama değeri 3,36'dır.

- 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin okul ile ilgili karar evraklarını, resmi yazıları, tutanakları, formları ve dilekçeleri elektronik ortamda saklamaları ortalama değeri 4,69 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin okul ile ilgili karar evraklarını, resmi yazıları, tutanakları, formları ve dilekçeleri elektronik ortamda saklamaları ortalama değeri 4,83'dür. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin okul ile ilgili karar evraklarını, resmi yazıları, tutanakları, formları ve dilekçeleri elektronik ortamda saklamaları ortalama değerleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

4.6. Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Ve İnternet Kullanımı Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine Olan Tutumunu Nasıl Etkilemektedir?

Demir, S. B.& Akengin H. (2010) tarafından geliştirilen “Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği” Kocaeli’nin Gebze ilçesinde bulunan Osmangazi Ortaokulunda öğrenim gören iki farklı 5. Sınıf şubesinde 17 kız 17 erkek olmak üzere 34’er öğrenciye uygulanmıştır. İki grupta da cinsiyet ve sınıf mevcudunun eşit olması araştırmanın geçerliliğini arttıran bir unsurdur. Rastgele seçilen sınıflardan birisi deney grubu, diğer kontrol grubu olarak araştırmada yer almaktadır. Öğrencilere “Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği” uygulanmadan önce, gruplara ön test uygulanmış, Araştırma kapsamındaki Sosyal Bilgiler ders kazanımları 15’er saatlik derslerle her iki gruba da aktarılmış, ardından Durmuş,T. (2009) tarafından geliştirilen “Sosyal Bilgiler Başarı Testi” son test olarak her iki gruba da uygulanmıştır. Son-test uygulamasının ardından öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine olan tutumlarını anlayabilmek için Demir, S. B.& Akengin H. (2010) tarafından geliştirilen “Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği” deney ve kontrol gruplarına uygulanmıştır.

“Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği”nde 4 boyut halinde toplamda 26 madde yer almaktadır. 1. boyut öğrencilerin öğrenme isteğini belirlemeye çalışan 7 maddeden oluşmaktadır. 2. boyut öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersinden hoşlanma

düzeylerini belirlemeye çalışan 8 maddeden oluşmaktadır. 3. boyut öğrencilerin ders öğretmeninden kaynaklı tutumlarını belirlemeye çalışan 6 maddeden oluşmaktadır. 4. boyut ise öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersi sevgisini belirlemeye çalışan 5 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte öğrencilerden her bir maddeye, “Tamamen Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Katılmıyorum”, “Tamamen Katılmıyorum” şeklinde tekli yanıtlar vermeleri istenmiştir. Elde edilen “Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği” sonuçları SPSS Paket 24 programına aktarılmıştır. SPSS Paket 24 programında “Tamamen Katılıyorum” seçeneği 5, “Katılıyorum” seçeneği 4, “Kararsızım” seçeneği 3, “Katılmıyorum” seçeneği 2, “Tamamen Katılmıyorum” seçeneği ise 1 olarak puanlamaya dönüştürülmüştür. Olumlu anlamlı tutum maddelerinde puan ortalamaları 1’den 5’e doğru olumlulaşmakta, 5’ten 1’e doğru ise olumsuzlaşmaktadır. Olumsuz anlamlı tutum maddelerinde puan ortalamaları 1’den 5’e doğru olumsuzlaşmakta, 5’ten 1’e doğru olumlulaşmaktadır.

Tutum Ölçeği sonuçlarına göre;

- “Sosyal Bilgiler dersinde zilin nasıl çaldığını anlamıyorum” maddesinde puan ortalaması 3,66’dır. Kontrol grubunda ortalama 3,21 iken deney grubunda 4,12’dir. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,91 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Sosyal Bilgiler dersinden nefret ediyorum” maddesinde puan ortalaması 1,38’dir. Kontrol grubunda ortalama 1,65 iken deney grubunda 1,12’dir. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,53 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Sosyal Bilgiler dersi yerine başka bir derse girmeyi tercih ederim” maddesinde puan ortalaması 1,85’tir. Kontrol grubunda ortalama 2,06 iken deney grubunda 1,65’tir. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,41 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.

- “Mecbur olmasam Sosyal Bilgiler dersine girmem” maddesinde puan ortalaması 1,60’tır. Kontrol grubunda ortalama 1,68 iken deney grubunda 1,53’tür. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,15 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Keşke her ders Sosyal Bilgiler olsa” maddesinde puan ortalaması 3,13’tür. Kontrol grubunda ortalama 2,88 iken deney grubunda 3,38’dir. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,50 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Bence Sosyal Bilgiler dersine ayrılan sürenin azaltılması gerekir” maddesinde puan ortalaması 2,04’tür. Kontrol grubunda ortalama 2,35 iken deney grubunda 1,74’tür. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,61 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Ah Ah keşke Soysa Bilgiler olmasa” maddesinde puan ortalaması 1,78’dir. Kontrol grubunda ortalama 2,03 iken deney grubunda 1,53’tür. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,50 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Sosyal Bilgiler dersinin konuları bana çok eğlenceli geliyor” maddesinde puan ortalaması 3,93’tür. Kontrol grubunda puan ortalaması 3,65 iken deney grubunda 4,21’dir. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,56 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.

- “Sosyal Bilgiler dersinde yeni konuları öğrenmek bana heyecan veriyor” maddesinde puan ortalaması 4,09’dur. Kontrol grubunda ortalama 3,97 iken deney grubunda 4,21’dir. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,24 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Sosyal Bilgiler dersi bende güzel duygular uyandırıyor” maddesinde puan ortalaması 4,04’dür. Kontrol grubunda ortalama 3,85 iken deney grubunda 4,24’tür. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,39 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Sosyal Bilgiler dersini ipe çekiyorum” maddesinde puan ortalaması 3,74’tür. Kontrol grubunda ortalama 3,62 iken deney grubunda 3,85’tir. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,23 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Sosyal Bilgiler sevdiğim dersler arasındadır” maddesinde puan ortalaması 4,03’tür. Kontrol grubunda ortalama 3,85 iken deney grubunda 4,21’dir. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,36 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Mümkün olsa boş derslerimde Sosyal Bilgiler dersine girmek isterim” maddesinde puan ortalaması 3,37’dir. Kontrol grubunda ortalama 3,06 iken deney grubunda 3,68’dir. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,62 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Tarihi hikâyeleri dinlemek bana zevk verir” maddesinde puan ortalaması 3,60’tır. Kontrol grubunda ortalama 3,38 iken deney grubunda 3,82’dir.

Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,44 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.

- “Boş zamanlarımda Sosyal Bilgiler dersiyle ilgili kitapları okurum” maddesinde puan ortalaması 3,53’tür. Kontrol grubunda ortalama 3,41 iken deney grubunda 3,65’tir. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,24 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Sosyal Bilgiler öğretmenimiz beni Sosyal Bilgiler dersinden soğuttu” maddesinde puan ortalaması 1,21’dir. Kontrol grubunda ortalama 1,26 iken deney grubunda 1,15’tir. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,11 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Sosyal Bilgiler öğretmeni yüzünden Sosyal Bilgiler kelimesini bile duymak istemiyorum” maddesinde puan ortalaması 1,18’dir. Kontrol grubunda ortalama 1,21 iken deney grubunda 1,15’tir. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,06 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Sosyal Bilgiler öğretmeninden nefret ediyorum” maddesinde puan ortalaması 1,21’dir. Kontrol grubunda ortalama 1,24 iken deney grubunda 1,18’dir. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,06 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Sosyal Bilgiler dersinde asla başarılı olamam” maddesinde puan ortalaması 1,53’tür. Kontrol grubunda ortalama 1,59 iken deney grubunda 1,47’dir. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,12 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.

- “Sosyal Bilgiler öğretmenim bana Sosyal Bilgiler dersini sevdirdi” maddesinde puan ortalaması 4,16’dır. Kontrol grubunda ortalama 4,09 iken deney grubunda 4,24’tür. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,15 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Sosyal Bilgiler dersine çalışmam gerektiği zaman kendimi yorgun hissediyorum” maddesinde puan ortalaması 1,46’dır. Kontrol grubunda ortalama 1,53 iken deney grubunda 1,38’dir. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,15 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Hata yapmaktan korktuğum için Sosyal Bilgiler dersinde konuşmam” maddesinde puan ortalaması 1,56’dır. Kontrol grubunda ortalama 1,74 iken deney grubunda 1,38’dir. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,36 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Sosyal Bilgiler dersinden asla iyi bir not alamam” maddesinde puan ortalaması 1,57’dir. Kontrol grubunda ortalama 1,53 iken deney grubunda 1,62’dir. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,09 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Sosyal Bilgiler dersi olmasaydı, okulu daha çok severdim” maddesinde puan ortalaması 1,31’dir. Kontrol grubunda ortalama 1,32 iken deney grubunda 1,29’dur. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,03 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.
- “Sosyal Bilgiler dersi zaman kaybıdır” maddesinde puan ortalaması 1,15’dir. Kontrol grubunda ortalama 1,24 iken deney grubunda 1,06’dır. Deney grubu

bu maddeye kontrol grubuna göre 0,18 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.

- “Sosyal Bilgiler dersinde canım çok sıkılıyor” maddesinde puan ortalaması 1,69’dur. Kontrol grubunun ortalama 1,79 iken deney grubunda 1,59’dur. Deney grubu bu maddeye kontrol grubuna göre 0,20 puanlık farkla olumlu tutum göstermiştir.

4.7. Sosyal Bilgiler Derslerinde Bilgisayar Ve İnternet Kullanımı Konusunda Öğretmen Yeterlilikleri Nasıldır?

SPSS Paket 24’te yapılan güvenirlik analizinde ulaşılan Cronbach Alpha 0,863 güvenirlik katsayısı ile ‘Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin BİT’ne (Bilgi ve İletişim Teknolojileri) Yaklaşım Anketi’ndeki maddelerin güvenirliğinin üst düzeyde olduğu görülmüştür.

Anket sonuçlarına göre Sosyal Bilgiler Öğretmenleri;

- Bilgisayar kullanabildiklerini (mean: 4,91) ifade etmişlerdir. Gündelik hayatta ve eğitim-öğretim yaşantıları esnasında bilgisayar, Sosyal Bilgiler Öğretmenleri tarafından aktif bir şekilde kullanılmaktadır. Bilgisayar denilince günümüzde sadece masaüstü bilgisayarlar değil; tablet bilgisayarlar, dizüstü bilgisayarlar, akıllı tahtalar, akıllı telefonlar, smart televizyonlar, e-kitap okuyucular vs.. da bilgisayar ve türevleri olarak görülmektedir.
- İnternet kullanabildiklerini (mean: 4,95) ifade etmişlerdir. Gündelik hayatta ve eğitim-öğretim yaşantıları esnasında internet (diğer bilgi ve iletişim teknolojileri ile birlikte) Sosyal Bilgiler Öğretmenleri tarafından aktif bir

şekilde kullanılmaktadır. İnternet ile akla; web sitelerinde gezinme, sosyal medyada çeşitli aktiviteler yapma, bilgi kaynaklı paylaşımlar görüntüleme, çeşitli web sitelerinde bilgi kaynaklı paylaşımlarda bulunma, iletişim ve haberleşme kaynaklarına ulaşma, internet kaynaklı mobil oyunlar oynama, çevrimiçi sınavlar ve testler görüntüleme, çevrimiçi müzik dinleme ve video izleme, devlete ait internet siteleri aracılığı ile hizmet alma, devlete ait internet siteleri aracılığı ile hizmet sunma gibi önermeler gelmektedir.

- Sınıf ortamında ders işlerken akıllı tahta kullandıklarını (mean: 4,09) belirtmişlerdir. Akıllı Tahtalar, öğrencilerin birden fazla duyusuna hitap ettiği ve etkileşime imkân verdiği için oldukça kullanışlı olan öğretim araçlarındandır.
- Sınıf ortamında ders esnasında tablet bilgisayarları öğrencileriyle birlikte “kısmen” kullandıklarını (mean: 3,27) belirtmişlerdir. Tablet Bilgisayarlar, diğer bilgisayar türlerinden daha hafif olduğu için taşınması kolay bilgi ve iletişim araçlarındandır.
- Sınıf ortamında okuma çalışması yaptırırken akıllı tahtaları “kısmen” kullandıklarını (mean: 3,59) belirtmişlerdir. Akıllı Tahtalar, öğrencilerin birden fazla duyusuna hitap ettiği ve etkileşime imkân verdiği için oldukça kullanışlı olan öğretim araçlarındandır. Günümüzde akıllı tahtalar vasıtasıyla ders kitaplarına gerek Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinden, gerekse önceden kaydedilmiş elektronik depolama aygıtları ile ulaşılabilir.
- Ders esnasında akıllı tahtalarda harita görselleri sunduklarını (mean: 4,05) belirtmişlerdir. Akıllı Tahtalar, öğrencilerin birden fazla duyusuna hitap ettiği ve etkileşime imkân verdiği için oldukça kullanışlı olan öğretim araçlarındandır. Günümüzde akıllı tahtalar vasıtasıyla çeşitli türlerdeki harita

görsellerine gerek Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinden, gerekse önceden kaydedilmiş elektronik depolama aygıtları ile ulaşılabilir.

- Akıllı tahtalarda ders kitabından farklı uygulama yazılımları da kullandıklarını (mean: 3,91) belirtmişlerdir. Akıllı tahtalarda çeşitli yayınevlerinin yayınlamış olduğu akıllı defter, akıllı kitap gibi uygulamalar görüntülenebilmektedir. Ayrıca Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinden ulaşılacak portallar vasıtasıyla da öğretim ortamları daha renkli ve çok boyutlu hale getirilebilmektedir.
- Akıllı tahtalarda öğrencilere eğitsel içerikli oyunlar oynattıklarını (mean: 3,86) belirtmişlerdir. Eğitsel oyunlar öğrencinin dikkatini kolaylıkla çeker, hem eğlendirir hem de öğrenme yaşantılarının daha iyi şekillenmesine destek olur. 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere eğitsel içerikli oyunlar oynatırken akıllı tahta kullanımı ortalama değeri 4,00 iken, 10 yıl sonrası kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere eğitsel içerikli oyunlar oynatırken akıllı tahta kullanımı ortalama değeri 3,50'dir. Kıdeme bağlı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğrencilere eğitsel içerikli oyunlar oynatırken akıllı tahta kullanımı ortalama değerleri arasında farklılık vardır.
- Ders esnasında kazanım ile ilgili bir konuda bilgi almak üzere cep telefonlarının internetini kullanarak kısa süreli araştırma yaptıklarını (mean: 4,64) belirtmişlerdir. Akıllı telefonlar mobil operatörlerin sağladığı interneti veya wi-fi adı verilen kablosuz interneti kullanarak hızlı bir şekilde bilgiye ulaşabilirler. Ders esnasında kazanımlarla alakalı bilgiye ihtiyaç duyulduğunda buna en hızlı cevap verebilecek çözümlerden birisi de akıllı telefonlardır. Amacına uygun kullanıldıklarında ders esnasında ihtiyacı duyulan bilgiyi edinmede öğretmen tarafından kısa süreli kullanılabilirler.

- Öğrencilerine elektronik ortamda, okul dışında mobil iken veya evde iken kullanabilecekleri çalışma notları, ders içerikleri ve kazanımlara uygun materyaller “kısmen” dağıttıklarını (mean: 3,73) belirtmişlerdir. Usb Bellek, Harici Hdd gibi elektronik aygıtlar bilginin dijital ortama aktarılmasında kullanılmaktadır. Öğrencilere elektronik ortamda çalışma notları, ders içeriklerine ait sunum, interaktif testler ve diğer materyallerin dağıtılması, kâğıt kullanımını ve dolayısıyla çevreye olan zararı azaltacak, ayrıca teknolojik araç gereçlerin kullanımı alışkanlıkları dâhilinde olabileceğinden elektronik ortamda ders çalışma fikri öğrenciye daha pratik gelebilmektedir.
- Kendilerine ait bir elektronik posta hesabının olduğunu (mean: 5,00) belirtmişlerdir. Elektronik Posta hesabı, hem sosyal manada haberleşme için, hem de yurtiçi ve yurtdışındaki web sitelerine üyelikte bir referans noktası olarak gerekli olan bir elektronik iletişim ürünüdür. Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemi (MEBBİS), her öğretmene ait bireysel kullanıcı adı ve şifre ile giriş yapılabilen, kullanıcıya ait hizmetiçi bilgiler, kişisel bilgiler, sınav işlemleri bilgileri gibi çeşitli bilgi-işlem hizmetleri sunan bilişim sistemi ağıdır. Öğretmenler, MEBBİS hesaplarında elektronik posta bilgilerini bulundurmamak durumundadırlar.
- Web 2.0 yazılımları hakkında yeterli bilgi sahibi olmadıkları (mean: 2,91) belirtmişlerdir. Web 2.0; kişisel değerlendirmeye bağlı olarak genellikle çevrimiçi veya çevrimdışı kullanılabilen, kullanıcılar arasında bilgi aktarımı, karşılıklı etkileşim veya çok boyutlu hizmet sağlanabilen, internet kaynaklarının geliştirilebilir özelliklerini öne çıkararak hizmet sağladığı site ve kullanıcılarla web hizmetlerini geliştirmek için ortaklaşa çalışıp işbirliği yapılabilen, web bazlı temel birçok alanda faaliyet gösterebilen websitesi, yazılım, program ve tekniklerin olduğu sistemin genel adıdır.

- Öğrencilerini Web 2.0 yazılımlarını edinmeleri için çoğu kez yönlendirmediklerini (mean: 2,73) belirtmişlerdir. Web 2.0'ın kullanım alanlarına örnek olarak Wikipedia, Blog siteleri, Flickr, RSS, Youtube, çeşitli eğitim-öğretim uygulamaları, depolama ve dosya paylaşımı siteleri, etiket bulutları, sunum ve video siteleri, online haritalar, internet iletişim prokolleri, pazarlama siteleri, sosyal medya siteleri, içerik yönetim sistemleri verilebilir.
- Öğrencilerinin ödev ve çalışmalarında Web 2.0 yazılımlarını kullanmaları için çoğu kez rehberlik etmediklerini (mean: 2,73) belirtmişlerdir. Web 2.0 Eğitim-Öğretim uygulamalarına örnek olarak; Moodle, Sakai, Blackboard, Edmodo, Powerschool, Canvas gibi LMS'ler (Learning Management System-Öğrenme Yönetim Sistemi), Kahoot!, Answergarden, Padlet, Socrative, Scratch, ClassDojo, GoNoodle, BrainPop gibi uygulama içi öğrenci-öğretmen etkileşimli yazılımlar örnek verilebilir.
- Kazanım aktarımında kullanmak üzere görsel materyaller içeren sunumlar hazırladıklarını (mean: 4,41) belirtmişlerdir. Etkili bir sunum hem kazanımdaki kavramlar arası bağlantı kurar, hem öğretmene zaman tasarrufu sağlar, hem de öğrencinin dikkat düzeyini arttırarak öğrenme yaşantılarının güçlenmesinde kullanılır. Öğrencilerin aklında kalacak, dikkat çekecek görsel materyallerin sunumlarda kullanılması sunumun etkililiğini arttırabilir.
- Office yazılımları hakkında bilgi sahibi olduklarını (mean: 4,64) belirtmişlerdir. Office yazılımları; bilgisayar (ve türevlerinde) kelime işlemci-metin düzenleme, elektronik tablo-hesaplama, sunum hazırlama, çizim yapma, web sitesi tasarlama, e-posta iletişimi, veri tabanı hazırlama gibi çokça işlevlerin yapılabildiği programlar bütünüdür.

- Office yazılımlarını temel seviyede kullanabildiklerini (mean: 4,77) belirtmişlerdir. Office yazılımları eğitim-öğretim faaliyetlerinde birçok amaçla kullanılabilir. Kelime işlemci-metin düzenleme yazılımıyla sınav hazırlanabilir, test veya çalışma kâğıdı hazırlanabilir, hazır olan evraklar ise düzenlenip bir yazıcı vasıtasıyla yazdırılabilir. Elektronik tablo-hesaplama yazılımıyla sınıfın sınav ortalaması gibi nicelikler hesaplanabilir, matematiksel işlemler gerçekleştirilebilir, formüle edilmiş içerikler ile fazla zaman gerektiren işlemler kısaltılabilir. Sunum hazırlama yazılımıyla ses ve görsel içerikleri bütünleştirerek etkili slaytlar ve sonucunda sunum hazırlanabilir, sunumu videoya dönüştürebilir veya farklı türlerde kullanılmak üzere kaydedilebilir. Çizim yapma yazılımıyla karikatür gibi, resim gibi, basit kroki, proje çizimi gibi işler gerçekleştirilebilir. Web sitesi tasarlama yazılımıyla yayına hazır hale getirmeden önce bir web sitesine dair paneller, dosyalar, görsel öğeler, kodlar, bağlantılar, menüler ve diğer seçenekler oluşturulabilir, düzenlenebilir ve yayınlanabilir. E-posta iletişimi yazılımıyla karşılıklı e-posta alışverişi yapılabilir, takvimsel planlama yapılabilir, hatırlatma gibi işlevler eklenebilir. Veri tabanı yazılımıyla ise bireysel veya kurumsal veri tabanı tabloları oluşturulabilir, bu tablolar arasında ilişki kurulabilir, kod yazılımıyla programlamaya dönük işler yapılabilir.
- Öğrenci sınavlarını hazırlarken Office yazılımları kullandıklarını (mean: 4,86) belirtmişlerdir. Kelime işlemci-metin düzenleme yazılımıyla sınav hazırlanabilir, test veya çalışma kâğıdı hazırlanabilir, hazır olan evraklar ise düzenlenip bir yazıcı vasıtasıyla yazdırılabilir. Öğretmenler günümüzde sınavları el yazısı yerine genellikle bilgisayar çıktısı şeklinde sunmayı tercih etmektedirler. Sorularda istendiği kadar değişiklik yapılabilmesi, soru yazımında pratiklik ve zaman tasarrufu, yazı karakteri ve boyutunun seçilebilir olması, zamanla tekrar kullanılabilmesi gibi özellikleriyle Office

Kelime işlemci-metin düzenleme yazılımları öğretmenler tarafından eğitim-öğretimde sıklıkla kullanılmaktadır.

- Öğrenci çalışma yapraklarını hazırlarken Office yazılımları kullandıklarını (mean: 4,86) belirtmişlerdir. Kelime işlemci-metin düzenleme yazılımıyla sınav hazırlanabilir, test veya çalışma kâğıdı hazırlanabilir, hazır olan evraklar ise düzenlenip bir yazıcı vasıtasıyla yazdırılabilir. Öğretmenler günümüzde sınavları el yazısı yerine genellikle bilgisayar çıktısı şeklinde sunmayı tercih etmektedirler. Sorularda istendiği kadar değişiklik yapılabilmesi, soru yazımında pratiklik ve zaman tasarrufu, yazı karakteri ve boyutunun seçilebilir olması, zamanla tekrar kullanılabilmesi gibi özellikleriyle Office Kelime işlemci-metin düzenleme yazılımları öğretmenler tarafından eğitim-öğretimde sıklıkla kullanılmaktadır.
- Öğrenci değerlendirme sınavlarını hazırlarken internet sitelerindeki sınav örneklerinden “kısmen” yararlandıklarını (mean: 3,64) belirtmişlerdir. Türkiye’de eğitim, merkezi faaliyetler ile birlikte tüm ülkeyi kapsayacak şekilde yürütülmektedir. Öğrenciler sınıf düzeyi ve okul türüne göre aynı kazanımlar ile eğitim-öğretim faaliyetleri görmektedirler. Bu da sınavların içeriğinin kazanımlar bazında benzer olabilmesi anlamına gelmektedir. Hazırlanan sınavları internet sitelerine yükleyen bir öğretmen, bu sınavları örnek olması amacıyla meslektaşlarının kullanımına sunabilmektedir.
- Öğrencilere basılı kitap ve çalışma kâğıdı ödevleri haricinde bilgisayar ve internet üzerinden yapabilecekleri ödevler de verdiklerini (mean: 4,18) belirtmişlerdir. Şehir kütüphaneleri benzeri çevrimiçi bilgi kaynaklı siteler yaygınlaşınca öğrenciler de bu internet sitelerini ödev ve araştırma yapmak için giderek daha fazla kullanmaya başlamıştır. Öğretmenler internet

kaynaklı araştırma ödevleri verirken artık bilgiye ulaşmanın yanında doğru bilgiye ulaşmanın da önemini gözetmelidirler.

- Gündelik hayatta BİT (Bilgi İletişim Teknolojileri) ile meşgul iken derste kullanabilecekleri bilgi veya soru olursa bunu sonradan kullanmak üzere dijital ortama aktardıklarını (mean: 4,05) belirtmişlerdir. Bilgisayar ve internette araştırmalar yaparken, sosyal medyada vakit geçirirken, web sitelerinde tek yönlü veya karşılıklı etkileşim halindeyken birçok farklı bilgi ile iç içe olunabilmektedir. Öğretmen, karşılaştığı yeni bilgileri eğitim-öğretim süzgeçlerinden geçirerek anlamlı hale getirip sınıfta kullanabileceği şekilde dijital ortama aktarabilir.
- Kendilerine ait bir harici elektronik depolama (Harici hdd, Usb bellek vs) aygıtına sahip olduklarını (mean: 4,91) belirtmişlerdir. İnternet kullanımı esnasında çevrimiçi bilgilerin çevrimdışı olarak da kullanılabilmesi için verilerin bir harici elektronik depolamaya yüklenmesi gerekmektedir. Harici elektronik depolama aygıtları portatif olarak bilgisayara takılıp çıkarılabileceği gibi sabit olarak bilgisayarın içinde de kullanılabilir. Taşınabilir harici elektronik depolama ürünleri bilginin kolayca yayılmasını sağlamakta, ayrıca her an her yerde kullanılabilmesiyle eğitim-öğretim faaliyetlerinde oldukça önemli bir yerdedir.
- Öğrenci ürün dosyalarını, sınav örneklerini, çalışma kâğıtlarını elektronik ortamda sakladıklarını (mean: 4,09) belirtmişlerdir. Office yazılımlarıyla oluşturulmuş veya internet sitelerinden eğitim-öğretim süzgecinden geçirilerek kaydedilmiş eğitim-öğretimde kullanılacak ürün dosyaları, sınav örnekleri, çalışma kâğıtları gibi evraklar tekrar kullanılabilmesi ve bilginin sürekli saklanabilmesi amacıyla bilgisayar veya harici elektronik depolama aygıtları gibi elektronik ortamlarda saklanabilmektedir.

- Okul ile ilgili karar evraklarını, resmi yazıları, tutanakları, formları ve dilekçeleri elektronik ortamda sakladıklarını (mean: 4,59) belirtmişlerdir. Office yazılımlarıyla oluşturulmuş veya makamlarca tebliğ yoluyla edinilmiş, daha sonra kullanılabilme ihtimaline karşın çoğaltılıp kopyalanmış resmi evrakların gerçek ortamda dosyalamanın yanında bilgisayar veya harici elektronik depolama aygıtları gibi elektronik ortamda da kaydedilebilmesi öğretmen için faydalı olabilmektedir.

4.8. Bilgi Ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Tutum Ölçeği Puanları Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Derslerde Teknolojik Yöntem Teknik Kullanma Durumu Üzerinde Anlamlı Bir Farklılık İçermekte Midir?

Tablo 6: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Derslerinde Kullandıkları Yöntem-Teknikler

TOPLAM	Problem Çözme	Beyin Fırtınası	Örnek Olay	Gösterip Yapıtırma	Tartışma	Rol Yapma	Eğitsel Oyun	Bilgisayar Destekli	Soru-Cevap	Grup Çalışması	Drama	Düz Anlatım	Yöntem-Teknik
150	11	15	14	9	15	3	10	10	21	13	10	19	Frekans (Toplam)
75	5	8	6	4	6	2	6	5	11	6	7	9	Frekans (Kadın)
75	6	7	8	5	9	1	4	5	10	7	3	10	Frekans (Erkek)
111	6	11	9	7	12	2	9	8	15	11	8	13	Kıdem(10 yıl altı)

Kıdem (10 yıl ve üstü)	6	2	2	6	2	1	1	3	2	5	4	5	39
------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Ankete 11’i kadın 11’i erkek toplamda 22 Sosyal Bilgiler Öğretmeni katılmıştır. Bunlardan 16’sı 10 yıl altında kıdeme sahip öğretmenlerden, 6’sı ise 10 yıl ve üstü kıdeme sahip öğretmenlerden oluşmaktadır. Öğretmenlere yöneltilen kullandığınız “yöntem-teknikler” sorusu bir çoklu yanıt sorusu olduğu için verilen cevaplarda “N” sayısı örneklem hacmini geçmektedir.

Kullanılan yöntem-teknikler sorusuna yanıt veren bayan öğretmenlerin hepsi soru-cevap tekniğini kullandıklarını belirtmişlerdir. %81,8’i Düz Anlatım, %72,7’si ise Beyin Fırtınası tekniğini kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bayan öğretmenlerce en az kullanılan yöntem-teknik olarak %18,2 ile “Rol Yapma” ve %36,4 ile “Gösterip Yaptırma” tekniği gözükmemektedir. Bilgisayar Destekli Öğretim tekniği ise %45,5 oranında gözükmemektedir.

Kullanılan yöntem-teknikler sorusuna yanıt veren erkek öğretmenlerin %90,9’u Düz Anlatım ve Soru-Cevap tekniklerini kullandıklarını belirtmişlerdir. %81,8 ile Tartışma tekniği en çok kullanılan teknik olarak belirtilmiştir. En az kullanılan teknik ise %9,1 ile Rol Yapma ve Drama teknikleridir. Bilgisayar Destekli Öğretim tekniğini seçen öğretmenler ise %45,5 oranındadır.

Kullanılan yöntem-teknikler sorusuna yanıt veren öğretmenlerin %86,4’ü Düz Anlatım tekniğini, %95,5’inin Soru-Cevap tekniğini, %68,2’sinin Beyin Fırtınası ve Tartışma tekniğini, %63,6’sının da Örnek Olay tekniğini kullandıkları görülmüştür. Öğretmenlerin en az kullandıkları teknikler olarak %13,6 ile Rol Yapmanın oldukça az tercih edildiği; Gösterip Yaptırma, Drama, Bilgisayar Destekli

Öğretim ve Eğitsel Oyun, Problem Çözme gibi tekniklerin de yarıya yakın oranlarla tercih edilmediği gözlemlenmiştir.

10 yıldan az süredir görev yapmakta olan öğretmenlerin %81,2'si Düz Anlatım yöntemini, %75'i Tartışma yöntemini, %56,2'si Eğitsel Oyun tekniği ve Örnek Olay yöntemini, %50'si Drama ve Bilgisayar Destekli Öğretim tekniklerini, %43,7'si; Gösterip Yaptırma yöntemini, %12,5'i Rol Yapma tekniğini, %37,5'i Problem Çözme yöntemini, %93,7'si Soru-Cevap tekniğini, %68,7'si (çeşitli)Grup Çalışması ve Beyin Fırtınası teknikleri kullandıklarını çoklu cevaplarla belirtmişlerdir.

Kıdem yılı 10'dan fazla olan öğretmenler ise genellikle Düz Anlatım yöntemi, Soru Cevap tekniği, Örnek Olay yöntemi, Problem Çözme yöntemleri, Beyin Fırtınası tekniğini kullandıklarını belirtmişlerdir. Buradan hareketle söylenebilir ki kıdem yılı 10'dan az olan öğretmenler yapılandırmacı eğitim anlayışına uygun ve aktif öğrenmeyi destekleyen Bilgisayar Destekli Öğretim tekniğini daha fazla kullanmaktadır. Aynı sonuçlara göre kıdem yılı 10'dan fazla olan öğretmenlerde Bilgisayar Destekli Öğretim tekniğinin kullanımı %33,3 olarak gözlemlenmiştir.

4.9. Bilgi Ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Tutum Ölçeği Puanları Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Derslerde Teknolojik Araç Gereç Kullanma Durumu Üzerinde Anlamlı Bir Farklılık İçermekte Midir?

Tablo 7: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Derslerinde Kullandıkları Araç Gereçler

Araç- Gereçler	Diğer Araçlar	Video Oynatıcı	Beyaz Tahta	Kara Tahta	Kaynak Kitaplar	Radio- Teyp	Projektör	Tablet	Bilgisayar- Laptop	Akıllı Tahta	TOPLAM
Frekans (Toplam)	1	6	19	4	12	2	4	1	9	13	71
Frekans (Kadın)	-	4	9	1	6	2	3	1	4	7	37
Frekans (Erkek)	1	2	10	3	6	-	1	-	5	6	34
Kıdem(10 yıl altı)	-	4	15	4	9	2	4	1	8	10	57
Kıdem (10 yıl ve üstü)	1	2	4	-	3	-	-	-	1	3	14

Ankete 11’i kadın 11’i erkek toplamda 22 Sosyal Bilgiler Öğretmeni katılmıştır. Bunlardan 16’sı 10 yıl altında kıdeme sahip öğretmenlerden, 6’sı ise 10 yıl ve üstü kıdeme sahip öğretmenlerden oluşmaktadır. Öğretmenlere yöneltilen kullandığınız “yöntem-teknikler” sorusu bir çoklu yanıt sorusu olduğu için verilen cevaplarda “N” sayısı örneklem hacmini geçmektedir.

Kullanılan araç gereçler sorusuna yanıt veren bayan öğretmenler %81,8 ile derslerinde kullandıkları araç gereç olarak en çok Beyaz Tahtayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. %63,6 ile Akıllı Tahta ve %54,5 ile Kaynak Kitaplar bayan öğretmenlerin beyaz tahtadan sonra derslerinde en çok kullandıkları araç gereçlerdir.

Bayan Öğretmenler, derslerinde tablet ve kara tahta araçlarını %9,1 ile çok fazla kullanmadıklarını belirtmişlerdir.

Kullanılan araç gereçler sorusuna yanıt veren erkek öğretmenler %90,9 ile derslerinde kullandıkları araç gereç olarak en çok Beyaz Tahtayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. %54,5 oranı ile Akıllı Tahta ve Kaynak Kitaplar, erkek öğretmenlerin beyaz tahtadan sonra derslerinde en çok kullandıkları araç gereç gözükmeaktadır. Erkek Öğretmenler, derslerinde tablet ve Radyo-Teyp araçlarını %0,0 ile pek kullanmadıklarını belirtmişlerdir.

Kullanılan araç gereçler sorusuna yanıt veren öğretmenlerin %86,4'ü derslerinde araç gereç olarak en fazla Beyaz Tahta kullandıklarını ifade etmişlerdir. Akıllı Tahta kullanımı %59,1 ile Beyaz Tahta kullanımından sonra en fazla kullanılan araç gereç olarak gözükmeaktadır. Tablet ve diğer araç gereçlerin kullanımı ise %4,5 ile öğretmenler arasında araç-gereç kullanımını belirten en küçük değerleri almıştır.

10 yıldan az süredir görev yapmakta olan öğretmenlerin %93,8'i Beyaz Tahta, 62,5'i Akıllı Tahta, % 56,2'si Kaynak Kitaplar, %50'si Bilgisayar-Laptop, %50'si Projektör, Video Oynatıcı ve Kara Tahta, % 12,5'i Radyo-Teyp ve %6,2'si Tablet araçlarını kullandıklarını çoklu cevaplarla ifade etmişlerdir.

10 yıldan fazla süredir görev yapmakta olan öğretmenler ise derslerinde kullandıkları araç gereçler olarak genellikle Beyaz Tahta, Akıllı Tahta ve Kaynak Kitapları tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Buradan hareketle söylenebilir ki kıdem yılı 10'dan az olan öğretmenler yapılandırmacı eğitim anlayışına uygun ve aktif öğrenmeyi destekleyen Bilgi İletişim Teknolojilerini daha fazla kullanmaktadır. Aynı sonuçlara göre kıdem yılı 10'dan fazla olan öğretmenlerin derslerinde

kullandıkları araç gereçler arasında bilgi iletişim teknolojilerinin çok fazla yer almadığı görülmektedir. Akıllı Tahta aracını kullanan ve 10 yıldan fazla kıdem süresi olan öğretmenlerin ise azımsanmayacak kadar olduğu göze çarpmaktadır. Bunda EBA projesi ve hizmet içi eğitim faaliyetlerinin olumlu etkisinin olabileceği söylenebilir.

BÖLÜM V

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Bilgisayar ve internet kullanımının Sosyal Bilgiler dersi öğrenci akademik başarısına ve kalıcılığa etkisini, öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine olan tutumlarını ve öğretmenlerin bilgi iletişim teknolojilerine yaklaşımlarını belirlemek bu araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır.

Bilgisayar ve İnternet teknolojilerinin (Akıllı tahta, akıllı telefon, tablet bilgisayar, dizüstü bilgisayar vs.) öğrenme ortamlarında kullanılmasının öğrencilerin akademik başarı düzeylerine etkisi belirlenecektir.

Bilgisayar ve internet kullanımının Sosyal Bilgiler dersi öğrenci akademik başarısına ve kalıcılığa etkisini, öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine olan tutumlarını ve öğretmenlerin bilgi iletişim teknolojilerine yaklaşımlarını belirlemeyi amaçlayan bu araştırma deneme modellerinden “ön test – son test deney/kontrol gruplu yarı-deneysel model”e uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma, 2017 – 2018 öğretim yılının birinci döneminde Gebze Osmangazi Ortaokulu 5-A ve 5-C şubelerinde uygulanmıştır.

Durmuş,T. (2009) tarafından geliştirilen “Sosyal Bilgiler Başarı Testi” , Kocaeli’nin Gebze ilçesinde bulunan Osmangazi Ortaokulunda öğrenim gören iki farklı 5. Sınıf şubesinde 17 kız 17 erkek olmak üzere 34’er öğrenciye uygulanmıştır.

Rastgele seçilen sınıflardan birisi deney grubu, diğer kontrol grubu olarak araştırmada yer almaktadır. Araştırmanın başında her iki gruba da ön test uygulanmış, ön test sonuçları Ms excel tablosu oluşturularak kaydedilmiştir.

Ön test uygulamasının ardından **“İnsanlar, Yerler ve Çevreler”** öğrenme alanına ait kazanımların toplamda 15 ders saati süresince öğrencilere aktarımına geçilmiştir. Ayrıca **“Birey ve Toplum”** öğrenme alanına ait son iki kazanım da toplamda 3 ders saati süresince tekrar edilmiştir.

Kazanımlar gruplara farklı yollarla aktarılmıştır. Deney grubunda ders işlenirken dizüstü bilgisayar, akıllı tahta, tablet, akıllı telefon gibi teknolojik materyaller kullanılmıştır. Kontrol grubunda ise düz anlatım, soru-cevap, problem çözme gibi sözel ağırlıklı yöntemlerle ders işlenmiştir. Kazanımların aktarımından hemen sonra deney ve kontrol gruplarına son test olarak Durmuş,T. (2009) tarafından geliştirilen “Sosyal Bilgiler Başarı Testi” uygulanmıştır. Son test sonuçları Ms excel tablosu oluşturularak kaydedilmiştir.

Son test uygulanmasından 6 hafta sonra deney ve kontrol gruplarına Durmuş,T. (2009) tarafından geliştirilen “Sosyal Bilgiler Başarı Testi” kalıcılık testi olarak uygulanmıştır. Kalıcılık testi sonuçları Ms excel tablosu oluşturularak kaydedilmiştir. Daha sonra ise, Ms Excel programına kaydedilen ön test, son test, kalıcılık testi sonuçları SPSS paket veri analizi programına aktarılmıştır.

Kontrol grubunda kazanımların aktarımında düz anlatım, soru-cevap, problem çözme, grup çalışmaları gibi klasik yöntem-teknikler kullanılmıştır. Öğrencilere ders işlenirken ve ödev verilirken ders kitabı tercih edilmiş, verilen araştırma ödevlerini A4 boyutunda beyaz kâğıda yapıp gelmeleri istenmiş, yine A4

boyutunda çalışma yaprakları dağıtılmış, ders esnasında not alma aracı olarak büyük boy defter kullanılmıştır.

Deney grubunda kazanımların aktarımında akıllı tahtayla uyumlu çeşitli program ve portallar kullanılmış, EBA'ya (Eğitim Bilişim Ağı) girilerek kazanımlarla uyumlu etkinlikler yapılmış, konularla alakalı olarak internet üzerinden Haritalar (Maps) programı ziyaret edilmiş ve öğrenci konumsal yakınlaştırma özelliğiyle fiziki açıdan Türkiye'yi hem uzaktan hem de yakından tanıyabilmiştir. Ayrıca ders esnasında kullanılan büyük boy defterlerinin yanısıra öğrencilerin tabletlerini okula getirmeleri teşvik edilmiş, her sıraya bir tablet düşecek şekilde öğrencilerin kazanımlarla alakalı olarak internet kaynaklı araştırma yapabilecekleri ortam sağlanmıştır.

Ders esnasında öğretmen, gerek ve ihtiyaç duyduğunda akıllı telefonunu kullanarak kısa çaplı araştırmalar yapmış, gerektiğinde bu bilgileri öğrencileriyle paylaşmıştır. Ek olarak, öğrencilere ödevler verilirken flash belleklere aktarılan interaktif yaprak testler, kavranması istenen kazanımlara ait çevrimdışı çalışma sayfaları, kazanımlarla alakalı sunular, bilgisayar üzerinden görüntülenebilecek farklı türlerde haritalar, konularla alakalı videolar, slaytlar ve e-kitap uygulaması vb. kullanılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin öğretimde internet ve bilgisayar teknolojik araç gereçleri kullanımı ders akademik başarısını olumlu yönde etkilemektedir. Aşına olduğu dijital materyallerin öğretimde kullanılması öğrencilerin dikkat düzeyini, ilgi ve isteklerini arttırmakta, kalıcılık oranlarını da yükseltmektedir. Birden fazla duyusu ile derse odaklanan öğrenci yapılandırmacı eğitim anlayışına da uygun olarak kendisini dersin içinde aktif bir şekilde katmaktadır. Bütün bunlar da öğrenci akademik başarısını olumlu yönde etkilemektedir.

Sosyal Bilgiler öğretiminde internet ve bilgisayar kullanımı akademik başarı puanlarında cinsiyetler arası fark gözükmemektedir. Ön test, Son test ve Kalıcılık testinde kız öğrenciler genelde daha yüksek ortalamalar almıştır. Bunun muhtemel sebebi ise kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre ergenliğe daha erken giriyor olmaları olabilir. Zihinsel olarak gelişiminin çocukluk evresinde olan öğrenciler, henüz 5. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinin bazı kazanımlarına hazır olmayabilir. Bu da gelişim dönemleri temelinde değerlendirildiğinde kız öğrenciler lehine geçici bir fark oluşturmaktadır.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Bilgi ve İletişim Teknolojilerine yönelik tutum ölçeği puanları cinsiyet üzerinde anlamlı bir farklılık içermemektedir.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Bilgi ve İletişim Teknolojilerine yönelik tutum ölçeği puanları öğretmenlerin kıdemi üzerinde anlamlı bir farklılık içermektedir. 10 yıl öncesi kıdemi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenler, kıdemi 10 yıl sonrası olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre Bilgi ve İletişim Teknolojilerine Tutum Ölçeğinden daha yüksek ortalamalar elde etmişlerdir. Kıdemi 10 yıl ve öncesi olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin derslerinde bilgisayar ve internet tabanlı teknolojik araç gereç kullanımı, öğrencileriyle ders arasında teknolojik ilişki kurmaları kapsamında kıdemi 10 yıl sonrası olan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine göre daha yüksektir.

Kontrol ve Deney gruplarının Sosyal Bilgiler Dersine olan tutumlarını araştırabilmek için “Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği” uygulanmıştır. “Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği”nde 4 boyut halinde toplamda 26 madde yer almaktadır. 1. boyut öğrencilerin öğrenme isteğini belirlemeye çalışan 7 maddeden oluşmaktadır. 2. boyut öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersinden hoşlanma düzeylerini belirlemeye çalışan 8 maddeden oluşmaktadır. 3. boyut öğrencilerin ders öğretmeninden kaynaklı

tutumlarını belirlemeye çalışan 6 maddeden oluşmaktadır. 4. boyut ise öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersi sevgisini belirlemeye çalışan 5 maddeden oluşmaktadır.

“Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği” ölçeği sonucunda deney grubu öğrencilerinin aldığı tutum ortalama puanları kontrol grubu öğrencilerine göre bariz daha fazla çıkmıştır. Bu da gösteriyor ki, Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin derslerinde bilgisayar ve internet tabanlı teknolojik araç gereçler kullanması, öğrencilerin derse olan ilgi ve sempatisini arttırmaktadır. Sürekli aynı geleneksel yöntemlerle ders işlenmemeli, öğrenciler gündelik hayatta kullandıkları bilgisayar ve internet tabanlı dijital bilgi iletişim araçlarıyla derste de buluşturulmalı, evde araştırma ödevleri, elektronik ortamda çalışma dosyaları gibi mobil destekleyici öğretim elemanları da sağlanarak öğrenciye özel öğrenme ortamları oluşturulmalıdır.

Öğrencilere uygulanan Sosyal Bilgiler dersi tutum ölçeğinden elde edilen sonuçlara ifade etmektedir ki dersin işlenişi esnasında bilgisayar ve internet altyapısı olan çeşitli teknolojik araç gereçlerin kullanılması öğrencinin derse olan ilgisini arttırmaktadır. Öğrenci ailesinde ve sosyal çevresinde gördüğü akıllı telefon, tablet gibi internet bağlantısına sahip olabilen bilgisayar türevi cihazların derste kullanılmasını dikkat çekici, derse olan ilgiyi arttıracak cinsten faydalı görmektedir. Günümüz dünyasında çocukların dahi kullanabildiği akıllı telefon, tablet, bilgisayar, akıllı tahta gibi bilginin sonsuz dünyasına ulaşılmasında önemli yere sahip teknolojik araçların eğitime adapte edilmesi gerekmektedir. Nitekim araştırma bulgularına göre klasik yöntemlerle ders işlenen kontrol grubunda öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersini sıkıcı bulduğu, bu derse ayrılan sürenin azaltılması gerektiği hatta Sosyal Bilgiler dersinin olmasını istemediği sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu veriler dahi Sosyal Bilgiler dersinin sevilmesinde eğitimde teknolojik araç gereç ve internet kullanımının önemini açıkça ortaya koymaktadır. Aynı açıdan bakıldığında öğrenme faaliyetlerinin bilgisayar ve internet tabanlı teknolojik araç gereçler ve süreçle desteklendiği deney grubunda öğrenciler boş derslerinde dahi Sosyal Bilgiler dersine

girmek istediklerini ifade etmişlerdir. Bir dersin sevilmesi ile akademik başarı oranlarının artmasında eşdeğerlik olduğu göz ardı edilmemelidir.

Bilgi ve iletişim teknolojilerine yaklaşım anketi sonuçlarına göre öğretmenler derslerinde halen en çok (%86,4) beyaz tahtayı kullanmakta, daha sonra ise akıllı tahta ve kaynak kitap (%59,1) kullanmaktadırlar. Kıdemi 10 yıldan fazla olan öğretmenler derslerinde kullandıkları araç gereçler olarak genellikle Beyaz Tahta, Akıllı Tahta ve Kaynak Kitapları tercih ettiklerini belirtmişlerdir. 10 yıldan az süredir görev yapmakta olan öğretmenlerin %93,8'i Beyaz Tahta, 62,5'i Akıllı Tahta, % 56,2'si Kaynak Kitapları derslerinde araç gereç olarak kullandıklarını belirtmişlerdir. Kıdem yılı 10'dan az olan öğretmenler yapılandırmacı eğitim anlayışına uygun ve aktif öğrenmeyi destekleyen Bilgi İletişim Teknolojilerini daha fazla kullanmaktadır. Aynı sonuçlara göre kıdem yılı 10'dan fazla olan öğretmenlerin derslerinde kullandıkları araç gereçler arasında bilgi iletişim teknolojilerinin çok fazla yer almadığı görülmektedir.

Öğretmenlerin derslerinde tableti öğretim araç gereci olarak kullanımları FATİH projesine rağmen oldukça düşüktür. Buna sebep olarak öğrencilere dağıtılan tabletler ile akıllı tahtalar arasındaki etkileşimi sağlayan yazılımların yetersiz olması gösterilebilir. Öğretmenler tabletlerin sınıflarda nasıl etkili biçimde kullanılabileceğine ilişkin bilgi ve veriler hakkında yeterli bilgi sahibi değildirler. Akıllı Tahta aracını kullanan ve 10 yıldan fazla kıdem süresi olan öğretmenlerin ise azımsanmayacak kadar olduğu göze çarpmaktadır. Bunda FATİH (EBA ile birlikte) projesi ve hizmet içi eğitim faaliyetlerinin olumlu etkisinin olabileceği söylenebilir. Öğretmenlerin %40,9'u derslerinde bilgisayar veya laptop kullandıklarını bildirmişlerdir. Bu oran düşük gözükse de bilgisayarın genellikle projeksiyon vasıtasıyla sunum gösterimlerini iletmek için kullanıldığı göz önüne alındığında, akıllı tahtaların ders öğretiminde bilgisayar-laptopların yerini almaya başladıkları görülmektedir, zira bilgisayar ve projeksiyonun yaptığı işleri akıllı tahtalar tek başına gerçekleştirebilmektedir. Öğretmenlerin derslerinde araç gereç kullanımlarında cinsiyete dayalı anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Öğretmenlerin %86,4'ü düz anlatım yöntemini, 95,5'i soru-cevap tekniğini, %68,2'si beyin fırtınası tekniği ve tartışma yöntemini derslerinde kullandıklarını belirtmiştir. Görülüyor ki öğretmenlerin çoğu derslerinde sözel yöntem teknikleri tercih etmekte, bilgisayar destekli öğretim yöntemi ise öğretmenlerin yarıya yakınına tercih edilmemektedir. Buna sebep olarak hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yetersizliği gösterilebilir. Öğretmenlerin birçoğu mezun oldukları dönemden sonra alanlarına dair öğretim yöntem ve teknikleriyle ilgili çalışmalara katılmamaktadırlar. Oysaki günden güne gelişen teknolojiyle birlikte eğitim öğretim ortamlarında da buna paralel olarak yenilenme gerekmektedir.

Öğretmenlerin derslerinde kullandıkları yöntem-teknikler arasında cinsiyete dayalı olarak anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Kıdeme dayalı değerlendirmelere bakıldığında ise on yıldan fazla çalışmakta olan öğretmenlerde Bilgisayar Destekli Öğretim tekniğinin kullanımı %33,3 olarak gözlemlenmiştir, bu oran on yıldan az kıdemi olan öğretmenlerde ise %43,7 oranındadır. Kıdemi on yıldan az olan öğretmenler yapılandırmacı eğitim anlayışına uygun ve aktif öğrenmeyi destekleyen Bilgisayar Destekli Öğretim tekniğini kıdemi on yıldan fazla olan öğretmenlere göre daha fazla kullanmaktadır.

Öğretmenler temel manada bilgisayar, internet kullanabildiklerini ve sunum hazırlayabildiklerini ifade etseler de bu yeterlilik derslerde bilgisayar ve internet kullanımını göz önüne alınca giderek azalmaktadır. Öğretmenlerin derslerinde akıllı tahta kullanımına göre tablet kullanımı oldukça düşük gözükmetedir. Akıllı tahtalar ise çoğunlukla görsel materyaller sunulmasında, çeşitli e-kitap yazılımları açılmasında, eğitsel içerikli oyunlar oynatmada ve kısmen de okuma çalışması yaptırılmasında kullanılmaktadır. Öğrencilerine e-içerik dağıtıp öğrenmeyi dijital ortamda da devam ettirmek isteyen öğretmenlerin oranı çok yüksek değildir. Ders esnasında kazanım ile ilgili gerekli bir bilgi edinmek için akıllı telefonlarına başvurabilen öğretmenler gündelik hayatta daha fazla kullandıkları teknolojik bir

aletin eğitimde de daha yüksek oranda kullanılmasına örnek teşkil etmektedirler. Buradan hareketle söylenebilir ki öğrenci bilgiye ihtiyaç duyduğu anda bilgiye ulaşabilmelidir, mobil teknolojiler eğitimde desteklenmeli ve kullanımı yaygınlaştırılacak (web 2.0 araçları gibi) çeşitli yazılımlar öğrencinin hizmetine sunulmalıdır.

Web 2.0 araçları hakkında öğretmenlerin yeterince bilgisi bulunmamaktadır. Oysa ki öğrenci-öğretmen etkileşimli web 2.0 araçlarının kullanımı günden güne artmaktadır. Öğretmenlere bu konuda bilgi edinebilecekleri hizmetiçi eğitim faaliyetleri düzenlenmeli, öğretmenlerin Moodle, Sakai, Kahoot!, Socrative gibi öğrenci-öğretmen etkileşimli web 2.0 eğitim öğretim uygulamalarına erişimleri artırılmalıdır.

5.2. Öneriler

Araştırma sonuçlarına göre bilgisayar ve İnternet teknolojilerinin (Akıllı tahta, akıllı telefon, tablet bilgisayar, dizüstü bilgisayar vs.) öğrenme ortamlarında kullanılmasının öğrencilerin akademik başarı düzeylerine ve kalıcılığına olumlu etki ettiği görülmektedir. Eğitim öğretimde internet ve bilgisayar kaynaklı eğitim teknolojilerinin kullanılması gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında FATİH Projesinin ivedilikle tamamlanması gerektiği değerlendirilebilir.

Öğrenme ortamlarının teknolojik materyallerle desteklenmesinin öğrencinin derse olan ilgisini arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenme ortamları, öğrenme süreçleri öğrencilerin seviyesine uygun olarak bilgiye ulaşmada pratik bir kaynak

olan internet altyapısını da içeren bilgisayar türevi teknolojik materyallerle desteklenmelidir.

Öğrenciler gündelik hayatta akıllı telefon, tablet gibi teknolojik araç gereçlerle gerek oyun oynamaktadır, gerekse sosyal medya bazlı iletişim faaliyetleri içerisinde olabilmektedirler. Öğrencinin devamlı kullandığı bu teknolojik araç gereçlerin eğitim öğretime odak malzemesi haline getirilmesi gerektiği görüşü savunulabilir. Öğrencinin aşına olduğu akıllı telefonundan ödev ve araştırma yapabilecek şekilde öğrenci-öğretmen etkileşimli uygulama yazılımlarının oluşturulması gerekmektedir.

Öğrenciler için ilgi çekebileceği düşünülen tablet veya akıllı telefonlarda kullanılabilecek araştırma ve ödev içerikli puanlama usulü oyun içi ödülleri olan uygulamalar geliştirilmelidir. Öğrenciler gündelik hayatta akıllı telefon, tablet veya bilgisayardan oyun oynamaya fazla vakit harcamaktadırlar, velilerin de bu yönde olumsuz eleştirileri görülmektedir. Öğrencinin hem oyun oynayabileceği, hem de ödev yapabileceği uygulama platformları oluşturulmalı, öğrencilerin bu içerikleri ve ödevleri gerçekleştirdiğinde puan kazanabileceği bir sistem hazırlanmalıdır. Öğrencinin eğlenirken öğreneceği platformların gündelik hayatta kullandıkları teknolojik araç gereçlerle ilintili hale getirilmesi kuşkusuz ki öğrenci akademik başarısını her anlamda arttıracaktır.

Öğretmenlerin öğrenci-öğretmen etkileşimini üst düzeye çıkaran web 2.0 araçları hakkında bilgilendirilmesi gerekmektedir. Zira birçok web 2.0 uygulaması eğitimde öğrencinin eğlenirken öğrenmesini destekleyen altyapıya sahip bulunmaktadır ve öğretmen-öğrenci etkileşimini çevrimiçi hale getirerek eğitim öğretimin evde veya sokakta da devam edebilmesine olanak tanımaktadır.

Öğretmenlere bilgisayar ve akıllı tahta kullanımı, güvenli internet eğitimi, teknolojik araç gereçlerde kullanılabilen uygulamalar hazırlayabilmeleri için yazılım temelli, aynı zamanda meslek hayatında uzun süreleri geride bırakan öğretmenler için de kendi alanlarına dair hizmet içi eğitimler verilmelidir. Bu hizmet içi eğitimler kişisel olarak verilmelidir, yılda bir kez ve devamlı bir süreci kapsamı tavsiye edilir.

Öğretmenlerin öğrencilerine e-ödevler, e-araştırmalar, e-sunumlar veya öğrenmelerini destekleyecek nitelikte çeşitli e-içerikler sağlamalıdır. Öğretimin her an her yerde devam etmesi bilginin güncelliğinde, kalıcılığında ve etkililiğinde önem arz etmektedir.

İZİNLER

Demir, S. B.& Akengin H. (2010) tarafından etik kurallara uygun olarak geliştirilen “ Sosyal Bilgiler Tutum Ölçeği” ni tez çalışmamda kullanabilmem maksadı ile Prof. Dr. Hamza Akengin’e attığım mail ve izin cevabı ektedir.

Ertuğrul Malkoç <ertugrulkoc@gmail.com>

Tutum Ölçeği Üzerinde Çalışma İzni
2 ileti

Ertuğrul Malkoç <ertugrulkoc@gmail.com>
Alıcı: sbesdem@hotmail.com, hakengin@marmara.edu.tr
26 Şubat 2017 12:26

Merhabalar, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde Sosyal Bilgiler Eğitimi alanında yüksek lisans yapıyorum. Çalışmamda kullanmak üzere, 2010 yılında yayımladığınız 'Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği'ni kullanabilmek için izin istiyorum. Sizin için de uygunsa ayrıca bir tutum ölçeği geliştirmeyip hazırladığınız bu ölçeği alıntı ve kaynak göstererek kullanmak istiyorum. Cevabınız için teşekkürler.

Ertuğrul Malkoç

Hamza Akengin <hakengin@marmara.edu.tr>
Alıcı: Ertuğrul Malkoç <ertugrulkoc@gmail.com>
26 Şubat 2017 12:48

Ertuğrul,

Etik kurallara uyarak geliştirmiş olduğumuz "sosyal bilgiler tutum ölçeğini" çalışman da kullanabilirsin. Kolaylıklar dilediği ve selamlarımla.

Prof. Dr. Hamza AKENGİN

2017-02-26 12:26, Ertuğrul Malkoç yazmış:

Merhabalar, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde Sosyal Bilgiler Eğitimi alanında yüksek lisans yapıyorum. Çalışmamda kullanmak üzere, 2010 yılında yayımladığınız 'Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği'ni kullanabilmek için izin istiyorum. Sizin için de uygunsa ayrıca bir tutum ölçeği geliştirmeyip hazırladığınız bu ölçeği alıntı ve kaynak göstererek kullanmak istiyorum. Cevabınız için teşekkürler.

Ertuğrul Malkoç

--

Prof. Dr. Hamza AKENGİN,
Marmara Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü,
Göztepe, Kadıköy/İstanbul,
TLF: (0216) 345 11 86
hamzaakengin@yahoo.com

Durmuş,T. (2009) tarafından etik kurallara uygun olarak geliştirilen “ Sosyal Bilgiler Başarı Testi” ni tez çalışmamda kullanabilmem maksadı ile Dr. Tuğba Durmuş’a attığım mail ve izin cevabı ektedir.

Ölçek izni

Gelen Kutusu x

tugba duztaslar durmus <tugbatugba80@hotmail.com>

12:25 (25 dakika önce) ☆

Alıcı: bana ▾

Alıntı ve kaynak belirterek kullandığınız sürece hiçbir sıkıntı olmaz. 2009 yılında yüksek lisans çalışmam için hazırladığım 'Sosyal Bilgiler Başarı Testi'ni etik kurallara uygun şekilde kullanabilirsiniz. Çalışmanızda başarılar dilerim.

Dr. Tuğba Durmuş

Ertuğrul Malkoç <ertugrulmalkoc@gmail.com> şunları yazdı (30 Mar 2017 22:34):

Merhabalar. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde Sosyal Bilgiler Eğitimi alanında yüksek lisans yapıyorum. Çalışmamda kullanmak üzere, 2009 yılında yayımladığınız yüksek lisans çalışmasındaki 'Sosyal Bilgiler Başarı Testi'ni kullanabilmek için izin istiyorum. Sizin için de uygunsa ayrıca bir ölçek geliştirmeyip hazırladığınız bu ölçeği alıntı ve kaynak göstererek kullanmak istiyorum. Cevabınız için teşekkürler.

70568219-165.01-E.15670075 sayılı araştırma izni

T.C.
GEBZE KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 70568219-165.01-E.15670075
Konu : Ertuğrul Malkoç'un Araştırma İzni

03.10.2017

.....MÜDÜRLÜĞÜNE
GEBZE

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Yüksek Lisans öğrencisi Ertuğrul MALKOÇ' un " Bilgisayar ve İnternet Kullanımının Sosyal Bilgiler Öğretiminde Başarıya ve Kalıcılığa Etkisi" konulu araştırma çalışmasını İlçemiz Ortaokullarında uygulama talebinin uygun görüldüğüne ilişkin, 29/09/2017 tarih ve 7186240 sayılı Valilik Onayı ekte gönderilmiş olup, söz konusu anket çalışmasının Müdürlüğünüz sorumluluğunda yapılması hususunda gereğini rica ederim.

Mahmut AŞIKOĞLU
Müdür a.

70568219-165.01-E.20467129 sayılı araştırma izni

T.C.
GEBZE KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 70568219-165.01-E.20467129
Konu : Ertuğrul Malkoç'un Araştırma İzni

30.11.2017

.....MÜDÜRLÜĞÜNE
GEBZE

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Yüksek Lisans öğrencisi Ertuğrul MALKOÇ' un " Bilgisayar ve İnternet Kullanımının Sosyal Bilgiler Öğretiminde Başarıya ve Kalıcılığa Etkisi" konulu araştırma çalışmasını, İlçemiz Ortaokullarında uygulama talebinin uygun görüldüğüne ilişkin yazı, 03.10.2017 tarih ve 15670075 sayılı yazımız ile Müdürlüğümüze bağlı tüm Ortaokullara bildirilmiştir.

Söz konusu araştırma izni ile ilgili, <http://goo.gl/forms/0c81XErCo7t6xJvW2> linkinden anketin doldurulması hususunda; gereğini rica ederim.

99332089/605.01/15583905 sayılı araştırma izni

T.C.
KOCAELİ VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 99332089/605.01/15583905
Konu: Araştırma İzni
(Ertuğrul MALKOÇ)

03.10.2017

.....İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE
KOCAELİ

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Yüksek Lisans öğrencisi Ertuğrul MALKOÇ'un "Bilgisayar ve İnternet Kullanımının Sosyal Bilgiler Öğretiminde Başarıya ve Kalıcılığa Etkisi" konulu araştırma çalışmasını İlimiz Ortaokullarında uygulama talebinin uygun görüldüğüne ilişkin, 29/09/2017 tarih ve 15423055 sayılı Valilik Onayı ekte gönderilmiştir.

Söz konusu anket çalışmasının İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin denetim ve sorumluluğunda yapılması hususunda;
Gereğini rica ederim.

İrfan Zeki ER
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

Ek: Valilik Onayı

Dağıtım:
Tüm İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerine

Körfez Mah. Ankara Karayolu cad. Valilik Binası B Blok Kat:3 KOCAELİ
Elektronik Ağ: <http://kocaeli.meb.gov.tr>
e-posta: stratejigelistirme41@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi: E.SAĞLAM YAVUZ
Tel: (0 262)300587

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evrakorgu.meb.gov.tr> adresinden e831-6b26-3593-9b19-b011 kodu ile teyit edilebilir.

KAYNAKÇA

- Afşin, F. (2015). İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Yer Alan Konuların Öğretiminde Bilgi-İletişim Teknolojilerinin Kullanılmasının Öğrenci Başarısına Etkisinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aydın, B. (2003). Bilgi toplumu oluşumunda bireylerin yetiştirilmesi ve matematik öğretimi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 14.
- Bacanlı, H. (2006). Duyuşsal Davranış Eğitimi. Nobel Yayın Dağıtım. Ankara.
- Bağcı, İ. (2007). J. J. Rousseau, Emile ve Çocuğun Sosyal Eğitimi. Eğitim Klasikleri İncelemeleri (Edt. Bahri Ata ve İkrâm Bağcı), 31–41. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Barth, J. L. (1991). Beliefs That Discipline the Social Studies. *International Journal of Social Education*, 6(2), 19-24.
- Bruner, Jerome S. (1962). On knowing essays for the left hand. Cambridge: The Belknap Press of Harvard University Press.
- Büyüköztürk. Şener. (2001). Deneysel Desenler, Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Cassutto, G. (2000). *International Journal of Social Education*, v15 n1 p94-101 Spr-Sum.
- Chen, C. (2003). A Constructivist Approach to Teaching; Implications in Teaching Computer Networking. *Information Technology, Learning and Performance Journal*, vol. 21 no. 2, s. 20-21.
- Chen, W.-P., Millard, D. E., & Wills, G. B. (2011). Using Scrutable Learning Models to Support Personal learning Objectives on Mobile Devices. Proceedings of the The PLE Conference 2011, 10th - 12th July 2011, Southampton, UK.
- Çakır, H. (2011). Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt:02 No:40 s. 01-09.

Doğan, Y., & Sezer, G. O. (2009). A factor analysis study on the skills and values covered in the social studies course. *İlköğretim Online*, 8(2). <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/ilkonline/article/viewFile/5000038168/5000037025> (Erişim:08.04.2018)

Doğanay, A. (2006). Değerler Eğitimi. Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi (Edt. Cemil Öztürk). 255–286. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Doğanay, A. (2008). Çağdaş Sosyal Bilgiler Anlayışı Işığında Yeni Sosyal Bilgiler Programının Değerlendirilmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(2).

Durmuş, T. (2009). Devlet Okuları İle Özel Okullarda Öğrenim Gören İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersindeki Başarı Düzeylerinin Karşılaştırılması (Yüksek Lisans Tezi), Sosyal Bilgiler Başarı Testi: sf. 91-96.

EBA,(2017).Web 2.0 araçlarının eğitimde kullanımı. <http://www.eba.gov.tr/video/izle/85793ec030609b1434e189461d6585587472507686002>

Ersoy, Y.; Kaya, R.; Aksu, M.; Tezer, C.; Demirbaş, M. & Özdaş, A. (1991). Matematik Öğretimi, Eskişehir:Anadolu Üniversitesi.

Evans, J. M., & Brueckner, M. M. (1990). *Elementary social studies: teaching for today and tomorrow*. Allyn & Bacon.

Heafner, T. (2004). Using technology to motivate students to learn social studies. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 4(1), s. 42-53, <https://citejournal.s3.amazonaws.com/wp-content/uploads/2016/04/v4i1socialstudies1.pdf> (Erişim: 14.02.2017)

Hüçüptan, L. (2006). Bilgisayar Destekli Öğretimin 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Öğrenci Başarısına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Güneş, L. (2015). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İlkokullarında Bilgi Ve İletişim Teknolojilerinin Öğrenme-Öğretme Sürecine Entegrasyonu. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

ISTE. (2007). International Society For Technology In Education Standards For Students. <http://www.iste.org/standards/standards/for-students-2007> (Erişim:08.04.2018)

ISTE. (2016). International Society For Technology In Education Standards For Students. <http://www.iste.org/standards/for-students#startstandards> (Erişim:08.04.2018)

İneç, Z. F. (2012). Sosyal Bilgiler Eğitiminde İnternet Tabanlı CBS Uygulaması. Yüksek Lisans Tezi. Erzincan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kan Ç. (2010). Sosyal Bilgiler Dersi ve Değerler Eğitimi. Milli Eğitim Dergisi, 187, 138–145.

Karaduman, H. (2011). Sosyal Bilgiler Dersinde Dijital Vatandaşlığa Dayalı Etkinliklerin Öğrencilerin Dijital Ortamdaki Tutumlarına Etkisi Ve Öğrenme Öğretme Sürecine Yansımaları. Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Karasar. N. (2005). Bilimsel Araştırma Yöntemi, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Kaya, A. (2010). İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretiminde 6 ve 7. Sınıflarda İnternet Kullanımı (Kütahya-Simav Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Kaya, N. (2008). Sosyal Bilgiler Öğretiminde İnteraktif (etkileşimli) Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrenci Başarısına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kayaduman, H., Sırakaya, M., Seferoğlu, S.S.(2011). Eğitimde FATİH Projesinin Öğretmenlerin Yeterlik Durumları Açısından İncelenmesi, Akademik Bilişim'11 - XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, İnönü Üniversitesi, Malatya

Meb.gov.tr, (2018). <http://www.meb.gov.tr/bakan-yilmaz-ogrencilerimize-tablet-yerine-klavyeli-bilgisayarlar-dagitmayi-planliyoruz/haber/15554/tr>

(Erişim:08.04.2018)

MEB. (2006). İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi 6 Sınıf Öğretim Programı ve Kılavuzu, Ankara.

MEB, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, (2017). Sosyal Bilgiler Dersi Taslak Öğretim Programı, Ankara.

MEB,(2018).<http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201812103847686-SOSYAL%20B%C4%B0LG%C4%B0LER%20%C3%96%C4%9ERET%C4%B0M%20PROGRAMI%20.pdf> (Erişim: 09.03.2018)

Milliyet Gazetesi İnternet Sitesi. (2017). <http://www.milliyet.com.tr/-fatih-projesi-icin-58-ihale-gundem-2402776/> (Erişim: 12.03.2017)

Mutlu, M. E. (2014). Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi Öğrencileri İçin Bir Kişisel Öğrenme Ortamı Çerçevesi. Eğitim Ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Cilt:3, Sayı:3, Makale:11

NCSS (1993 January;February). The Social Studies Professional. Washington DC: National Council for the Social Studies.

O'Reilly, T. (2005). <http://www.oreilly.com/pub/a/web2/archive/what-is-web-20.html> (Erişim:28.03.2018)

Ozgurkocaeli.com.tr, (2017). <http://www.ozgurkocaeli.com.tr/hem-ogrencilere-hem-ogretmenlere-40-bin-761-bilgisayar-338188h.htm>

Öztürk, C. (2006). Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi: Yapılandırmacı Bir Yaklaşım. Ankara: Pegem A Yayıncılık

Robinson, D., Ikeda, T. (2002). Is On-Line Education The Future For Universities? <http://www.cshe.nagoya-u.ac.jp/publications/journal/no2/09.pdf> (Erişim: 19.03.2017)

Seferoğlu, S. S. (2006). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. Pegem A Yayıncılık.

Sözcü Gazetesi İnternet Sitesi. (2016).
<http://www.sozcu.com.tr/2016/egitim/yuzbinlerce-akilli-tahta-asrin-projesinin-gucune-dayanamadi-1077252/> (Erişim: 12.03.2017)

Şaşan,H.(2002).Yaşadıkça Eğitim. Sayı 74-75, s. 49-52,
<http://talimterbiye.mebnet.net/ogrenci%20merkezli%20egitim/yapilandirmaciogrenme.pdf> (Erişim: 03.03.2017)

Tanrıöğen, A. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. ANI Yayıncılık, Ankara.

Uşun, S. (2000). Dünyada ve Türkiye’de bilgisayar destekli öğretim. *Ankara: Pegem A Yayıncılık*.

Ünlü, İ. (2009). İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Destekli Sınıf Ortamında Öğrenmenin Öğrencilerin Akademik Başarısına Tutumuna Ve Öğrenmenin Kalıcılığına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Wikipedia, (2018). https://en.wikipedia.org/wiki/Web_2.0 (Erişim:28.03.2017)

Wikipedia, (2018). https://en.wikipedia.org/wiki/ISTE_Standards (Erişim:08.04.2018)

Yaman, E., Hamedoğlu,M., (2001). Bilgisayarlı Öğretim, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 3, Sf.165

Yarar Kaptan, S. (2015). İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Hoşgörü Değerinin Karma Yaklaşımına Dayalı Bilgisayar Destekli Etkinliklerle Öğretimi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yaylak, E. (2010). İlköğretim Sosyal Bilgiler öğretiminde İnternet Tabanlı Öğretimin Ders Başarısına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yeşil, R. ve Aydın, D. (2007). Demokratik Değerlerin Eğitiminde Yöntem ve Zamanlama. TSA / Yıl: 11, 2, 65-84.

EKLER

EK-1: GRUPLARIN SOSYAL BİLGİLER DERSİ BAŞARI TESTİNDEN ALDIKLARI ÖN TEST PUANLARI

KONTROL GRUBU		DENEY GRUBU	
Öğrenci Sıra No	Ön test Puanı	Öğrenci Sıra No	Ön test Puanı
1	24,14	1	79,31
2	68,97	2	62,07
3	48,28	3	62,07
4	68,97	4	55,17
5	55,17	5	79,31
6	41,38	6	82,76
7	27,59	7	48,28
8	68,97	8	82,76
9	62,07	9	75,86
10	62,07	10	62,07
11	58,62	11	55,17
12	79,31	12	51,72
13	51,72	13	62,07
14	34,48	14	62,07
15	86,21	15	44,83
16	41,38	16	62,07
17	65,52	17	51,72
18	68,97	18	68,97
19	51,72	19	55,17
20	34,48	20	68,97
21	34,48	21	68,97
22	79,31	22	55,17
23	72,41	23	68,97
24	51,72	24	51,72
25	55,17	25	72,41
26	44,83	26	68,97
27	51,72	27	27,59
28	44,83	28	75,86
29	24,14	29	65,52
30	27,59	30	75,86
31	72,41	31	27,59
32	75,86	32	27,59
33	75,86	33	79,31
34	62,07	34	34,48

Ortalama	55,07	Ortalama	60,95
----------	-------	----------	-------

EK-2: GRUPLARIN SOSYAL BİLGİLER DERSİ BAŞARI TESTİNDEN ALDIKLARI SON TEST PUANLARI

KONTROL GRUBU		DENEY GRUBU	
Öğrenci Sıra No	Son test Puanı	Öğrenci Sıra No	Son test Puanı
1	31,03	1	55,17
2	86,21	2	93,10
3	86,21	3	75,86
4	82,76	4	34,48
5	86,21	5	93,10
6	62,07	6	96,55
7	86,21	7	93,10
8	79,31	8	48,28
9	68,97	9	89,66
10	89,66	10	93,10
11	62,07	11	86,21
12	93,10	12	89,66
13	51,72	13	62,07
14	79,31	14	86,21
15	96,55	15	89,66
16	72,41	16	96,55
17	86,21	17	75,86
18	82,76	18	48,28
19	79,31	19	82,76
20	20,69	20	96,55
21	34,48	21	86,21
22	79,31	22	86,21
23	68,97	23	68,97
24	62,07	24	75,86
25	75,86	25	79,31
26	62,07	26	75,86
27	58,62	27	93,10
28	51,72	28	82,76
29	31,03	29	96,55
30	51,72	30	93,10
31	82,76	31	100,00
32	82,76	32	96,55
33	86,21	33	75,86
34	79,31	34	96,55
Ortalama	70,28	Ortalama	82,15

EK-3: GRUPLARIN SOSYAL BİLGİLER DERSİ BAŞARI TESTİNDEN ALDIKLARI KALICILIK PUANLARI

KONTROL GRUBU		DENEY GRUBU	
Öğrenci Sıra No	Kalıcılıktest Puanı	Öğrenci Sıra No	Kalıcılıktest Puanı
1	27,59	1	89,66
2	86,21	2	79,31
3	89,66	3	100,00
4	89,66	4	100,00
5	82,76	5	86,21
6	68,97	6	100,00
7	65,52	7	68,97
8	82,76	8	96,55
9	58,62	9	79,31
10	89,66	10	86,21
11	55,17	11	79,31
12	93,10	12	58,62
13	51,72	13	89,66
14	51,72	14	82,76
15	82,76	15	86,21
16	68,97	16	75,86
17	82,76	17	41,38
18	62,07	18	79,31
19	48,28	19	93,10
20	55,17	20	89,66
21	20,69	21	82,76
22	82,76	22	79,31
23	68,97	23	89,66
24	48,28	24	72,41
25	68,97	25	96,55
26	62,07	26	82,76
27	58,62	27	58,62
28	48,28	28	89,66
29	34,48	29	96,55
30	55,17	30	89,66
31	75,86	31	31,03
32	75,86	32	72,41
33	86,21	33	89,66
34	79,31	34	58,62
Ortalama	66,43	Ortalama	80,93

EK-4: GRUPLARIN SOSYAL BİLGİLER DERSİ TUTUM ÖLÇEĞİNDEN ALDIKLARI PUANLAR

KONTROL GRUBU			DENEY GRUBU		
Öğrenci Sıra No	Olumlu Tutum Puanı	Olumsuz Tutum Puanı	Öğrenci Sıra No	Olumlu Tutum Puanı	Olumsuz Tutum Puanı
1	29,04	22,05	1	48,95	18
2	47,96	16,95	2	29,04	21
3	48,95	19,05	3	36,96	21
4	44	18	4	43,01	18
5	36,96	22,05	5	50,05	16,95
6	36,96	21	6	47,96	16,05
7	36,96	21	7	36,96	24
8	44	15	8	54,01	15
9	45,98	16,05	9	44,99	22,95
10	51,04	16,05	10	52,03	21
11	51,04	16,95	11	44	21
12	46,97	15	12	46,97	22,05
13	19,03	22,05	13	23,98	34,95
14	41,03	27	14	47,96	15
15	42,02	25,95	15	44,99	15
16	34,98	37,05	16	52,03	15
17	33	37,95	17	35,97	24
18	26,95	40,05	18	30,03	25,95
19	55	15	19	48,95	19,05
20	22,99	42	20	44	19,95
21	33,99	22,95	21	33	31,95
22	23,98	25,95	22	53,02	16,95
23	33	15	23	40,04	27
24	23,98	34,05	24	34,98	24
25	52,03	16,95	25	45,98	19,05
26	45,98	15	26	45,98	24
27	24,97	40,05	27	40,04	19,05
28	39,05	37,05	28	44	16,05
29	37,95	33	29	44,99	22,95
30	52,03	16,95	30	47,96	16,05
31	45,98	19,05	31	54,01	15
32	43,01	24	32	48,95	25,05
33	37,95	28,05	33	41,03	25,05
34	35,97	28,95	34	44,99	19,95
Ortalama	38,96	24,21	Ortalama	43,58	20,82

EK-5: SOSYAL BİLGİLER DERSİ TUTUM ÖLÇEĞİ GÜVENİRLİK (CRONBACH ALPHA) ANALİZİ

Tutum Ölçeği Boyutları	Boyuta Bağlı Madde Aralığı	Ölçeğe Katılan Öğrenci Sayısı	Güvenirlilik Puanları (Cronbach Alpha)
Öğrenme İsteği	1-7. maddeler	N=68	0,868
Sosyal Bilgiler Dersinden Hoşlanma	8-15. maddeler	N=68	0,901
Öğretmenden Kaynaklanan Tutumlar	16-21. maddeler	N=68	0,701
Sosyal Bilgiler Sevgisi	22-26. maddeler	N=68	0,771

Tutum ölçeği anketine 68 kişi katılmış, soruların tamamına yanıt vermişlerdir. Cronbach Alpha 1e yaklaştıkça güvenirliğin arttığına işaret eder. 0,80-1,00 arası çok güvenilir şekilde tabir edilir.

“Öğrenme isteği” boyutuna bağlı maddeler için ulaşılan 0,868 Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı idealdir, güvenirlik bu maddelerde yüksek gözükmuştür.

“Sosyal Bilgiler Dersinden Hoşlanma” boyutuna bağlı maddeler için ulaşılan 0,901 Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı idealdir, güvenirlik bu maddelerde çok yüksek gözükmuştür.

“Öğretmenden Kaynaklanan Tutumlar” boyutuna bağlı maddeler için ulaşılan 0,701 Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı uygun olarak değerlendirilebilir. Ancak “Öğretmenden Kaynaklanan Tutumlar” ile ilgili maddelerin güvenirliğinde diğer boyutlardaki güvenirliğe kıyasla bir azalma olduğu görülmektedir. Öğretmen-öğrenci ilişkisindeki objektivite kaynaklı olabilecek yanlı cevap ihtimalinin, güvenirliği azaltmış olabileceği düşünülmektedir.

“Sosyal Bilgiler Sevgisi” boyutuna bağlı maddeler için ulaşılan 0,771 Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı idealdir, güvenirlik bu maddelerde yüksek gözükmuştür. Tutum ölçeğinin tamamı Demir, S. B.& Akengin H. (2010) tarafından 0,932 güvenirliğinde ölçülmüştür.

EK-6: TUTUM ÖLÇEĞİ GRUPLARA BAĞLI MADDE ORTALAMA PUANLARI

Tutum Ölçeği Maddeleri	Sınıf (Grup)	N	Grup Ortalamaları	Madde Ortalaması
Sosyal Bilgiler dersinde zilin nasıl çaldığını anlamıyorum.	5-A Kontrol	34	3,21	3,66
	5-C Deney	34	4,12	
Sosyal Bilgiler dersinden nefret ediyorum	5-A Kontrol	34	1,65	1,38
	5-C Deney	34	1,12	
Sosyal Bilgiler dersi yerine başka bir derse girmeyi tercih ederim	5-A Kontrol	34	2,06	1,85
	5-C Deney	34	1,65	
Mecbur olmasam Sosyal Bilgiler dersine girmem	5-A Kontrol	34	1,68	1,60
	5-C Deney	34	1,53	
Keşke her ders Sosyal Bilgiler olsa	5-A Kontrol	34	2,88	3,13
	5-C Deney	34	3,38	
Bence Sosyal Bilgiler dersine ayrılan sürenin azaltılması gerekir	5-A Kontrol	34	2,35	2,04
	5-C Deney	34	1,74	
Ah Ah keşke Soysa Bilgiler olmasa	5-A Kontrol	34	2,03	1,78
	5-C Deney	34	1,53	
Sosyal Bilgiler dersinin konuları bana çok eğlenceli geliyor	5-A Kontrol	34	3,65	3,93
	5-C Deney	34	4,21	
Sosyal Bilgiler dersinde yeni konuları öğrenmek bana heyecan veriyor	5-A Kontrol	34	3,97	4,09
	5-C Deney	34	4,21	
Sosyal Bilgiler dersi bende güzel duygular uyandırıyor	5-A Kontrol	34	3,85	4,04
	5-C Deney	34	4,24	
Sosyal Bilgiler dersini iple çekiyorum	5-A Kontrol	34	3,62	3,74
	5-C Deney	34	3,85	
Sosyal Bilgiler sevdiğim dersler arasındadır	5-A Kontrol	34	3,85	4,03
	5-C Deney	34	4,21	
Mümkün olsa boş derslerimde Sosyal Bilgiler dersine girmek isterim	5-A Kontrol	34	3,06	3,37
	5-C Deney	34	3,68	
Tarihi hikâyeleri dinlemek bana zevk verir.	5-A Kontrol	34	3,38	3,60
	5-C Deney	34	3,82	
Boş zamanlarımda Sosyal Bilgiler dersiyle ilgili kitapları okurum	5-A Kontrol	34	3,41	3,53
	5-C Deney	34	3,65	
Sosyal Bilgiler öğretmenimiz beni Sosyal Bilgiler dersinden soğuttu	5-A Kontrol	34	1,26	1,21
	5-C Deney	34	1,15	
Sosyal Bilgiler öğretmeni yüzünden Sosyal	5-A Kontrol	34	1,21	1,18

Bilgiler kelimesini bile duymak istemiyorum	5-C Deney	34	1,15	
Sosyal Bilgiler öğretmeninden nefret ediyorum	5-A Kontrol	34	1,24	1,21
	5-C Deney	34	1,18	
Sosyal Bilgiler dersinde asla başarılı olamam	5-A Kontrol	34	1,59	1,53
	5-C Deney	34	1,47	
Sosyal Bilgiler öğretmenim bana Sosyal Bilgiler dersini sevdirdi	5-A Kontrol	34	4,09	4,16
	5-C Deney	34	4,24	
Sosyal Bilgiler dersine çalışmam gerektiği zaman kendimi yorgun hissediyorum	5-A Kontrol	34	1,53	1,46
	5-C Deney	34	1,38	
Hata yapmaktan korktuğum için Sosyal Bilgiler dersinde konuşmam	5-A Kontrol	34	1,74	1,56
	5-C Deney	34	1,38	
Sosyal Bilgiler dersinden asla iyi bir not alamam	5-A Kontrol	34	1,53	1,57
	5-C Deney	34	1,62	
Sosyal Bilgiler dersi olmasaydı, okulu daha çok severdim	5-A Kontrol	34	1,32	1,31
	5-C Deney	34	1,29	
Sosyal Bilgiler dersi zaman kaybıdır	5-A Kontrol	34	1,24	1,15
	5-C Deney	34	1,06	
Sosyal Bilgiler dersinde canım çok sıkılıyor	5-A Kontrol	34	1,79	1,69
	5-C Deney	34	1,59	

* Ölçekte;

Tamamen Katılmıyorum 1 puan

Katılmıyorum 2 puan

Kararsızım 3 puan

Katılıyorum 4 puan

Tamamen Katılıyorum 5 puan şeklinde tanımlanmıştır.

EK-7: SOSYAL BİLGİLER DERSİ TUTUM ÖLÇEĞİ

Demir, S. B.& Akengin H. (2010). Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Bir Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. e-international journal of educational research Volume: 1 Issue: 1- Summer 2010 pp. 26-40.

	Maddeler	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1. BOYUT (Öğrenme İsteği)	1-Sosyal Bilgiler dersinde zilin nasıl çaldığını anlamıyorum.					
	2-Sosyal Bilgiler dersinden nefret ediyorum.*					
	3-Sosyal Bilgiler dersi yerine başka bir derse girmeyi tercih ederim.*					
	4-Mecbur olmasam Sosyal Bilgiler dersine girmem.*					
	5-Keşke her ders Sosyal Bilgiler olsa...					
	6-Bence Sosyal Bilgiler dersine ayrılan sürenin azaltılması gerekir.*					
	7-Ah Ah keşke Soysa Bilgiler olmasa...*					
2. BOYUT (Sosyal Bilgiler)	8-Sosyal Bilgiler dersinin konuları bana çok eğlenceli geliyor.					
	9-Sosyal Bilgiler dersinde yeni konuları öğrenmek bana heyecan veriyor.					
	10 Sosyal Bilgiler dersi bende güzel					

	duygular uyandırıyor.					
	11-Sosyal Bilgiler dersini ipte çekiyorum.					
	12-Sosyal Bilgiler sevdiğim dersler arasındadır.					

2. BOYUT (Devamı)	13-Mümkün olsa boş derslerimde Sosyal Bilgiler dersine girmek isterim.					
	14-Tarihi hikâyeleri dinlemek bana zevk verir.					
	15-Boş zamanlarımda Sosyal Bilgiler dersiyle ilgili kitapları okurum.					
3. BOYUT (Öğretmenden Kaynaklanan Tutumlar)	16-Sosyal Bilgiler öğretmenimiz beni Sosyal Bilgiler dersinden soğuttu.*					
	17-Sosyal Bilgiler öğretmeni yüzünden Sosyal Bilgiler kelimesini bile duymak istemiyorum.*					
	18-Sosyal Bilgiler öğretmeninden nefret ediyorum.*					
	19-Sosyal Bilgiler dersinde asla başarılı olamam.*					
	20-Sosyal Bilgiler öğretmenim bana Sosyal Bilgiler dersini sevdirdi.					
	21- Sosyal Bilgiler dersine çalışmam gerektiği zaman kendimi yorgun hissediyorum.*					
	22-Hata yapmaktan korktuğum için					

4. BOYUT (Sosyal Bilgiler Sevdası)	Sosyal Bilgiler dersinde konuşmam.*					
	23-Sosyal Bilgiler dersinden asla iyi bir not alamam.*					
	24-Sosyal Bilgiler dersi olmasaydı, okulu daha çok severdim.*					
	25-Sosyal Bilgiler dersi zaman kaybıdır.*					
	26-Sosyal Bilgiler dersinde canım çok sıkılıyor.*					
	* Olumsuz Tutum Cümleleri ifade etmektedir					

EK-8: SOSYAL BİLGİLER TUTUM ÖLÇEĞİ GÜVENİRLİK ANALİZİ

Demir, S. B.& Akengin H. (2010). Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Bir Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. e-international journal of educational research Volume: 1 Issue: 1- Summer 2010 pp. 26-40.

İlköğretim Sosyal Bilgiler dersine yönelik öğrenci tutumlarını ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir tutum ölçeği geliştirmektir. Araştırmanın çalışma grubunu; Ordu, Muş, Diyarbakır ve İstanbul illerinde bulunan ilköğretim okullarının altıncı ve yedinci sınıflarında öğrenim görmekte olan 640 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubunda bulunan öğrencilerin 320'si erkek 320'si ise kızdır. Öğrencilerin 320'si altıncı sınıfta 320'si ise yedinci sınıfta öğrenim görmektedir. Ölçeğin geçerlik çalışmaları kapsamında başlangıçta açımlayıcı faktör analizi çalışmalarına yer verilmiş, daha sonra doğrulayıcı (confirmatory) faktör analizi çalışmaları tamamlanmıştır. Araştırmanın açımlayıcı faktör analizi SPSS 17 paket programıyla, doğrulayıcı faktör analizi çalışmaları ise Lisrel 8.8 yazılımı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, ölçeği geliştirilmek için kullanılan aşamalar şu şekildedir 1. Madde Havuzunun Oluşturulması 2. Uzman Görüşü Alınması, 3. Ön Deneme Formunun Oluşturulması 4. Faktör Analizi

Bulgular: Araştırmada uygulanan faktör analizi sonuçlarına göre; Kaiser Meyer Olkin (KMO) değeri 0.906 bulunmuştur. Bartlett testi sonucu olarak 2431,319 tespit edilmiştir. Ölçeğin bütününe ilişkin Cronbach alpha güvenirlik katsayısı ise 0.932 bulunmuştur. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda kök ortalama kare yaklaşım hatası (RMSEA) 0.028; P-value for Test of Close Fit (RMSEA <0.05)=0.96; standardize edilmiş kök ortalama kare artık (RMR) 0.082; uyum iyiliği indeksi (GFI) 0.80; düzeltilmiş uyum iyiliği indeksi (AGFI) 0.76; normlanmış uyum indeksi (NFI) 0.93; karşılaştırmalı uyum indeksi (CFI) 0.99 ve benzerlik uyum indeksi (RFI) 0.92 olarak belirlenmiştir. Analizler sonucunda; artmalı uyum indeksi (IFI) 0.99; Parsimony uyum iyiliği indeksi (PGFI) 0.67; Parsimony normalleştirilmiş uyum iyiliği indeksi (PNFI)=0.84 olarak belirlenmiştir. Ayrıca serbestlik derecesi 293; kök ortalama kare artık 0.14 ve normlanmamış uyum indeksi, (NNFI) 0.99 olarak saptanmıştır.

EK-9: SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNE YAKLAŞIM ANKETİ

KRİTERLER	DEĞERLENDİRME				
	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
Bilgisayar Kullanabiliyorum.					
İnternet kullanabiliyorum.					
Kendime ait bir elektronik posta hesabım var.					
Web 2.0 yazılımları hakkında bilgi sahibiyim.					
Öğrencileri Web 2.0 yazılımlarını edinmeleri için yönlendiririm.					
Öğrencilerin ödev ve çalışmalarında Web 2.0 yazılımlarını kullanmalarına rehberlik ederim.					
Office yazılımları hakkında bilgi sahibiyim.					
Office yazılımlarını temel seviyede kullanabilirim.					
Öğrenci sınavlarını hazırlarken Office yazılımlarını kullanırım.					
Öğrenci çalışma yaprakları hazırlarken Office yazılımlarını kullanırım.					
Sosyal Bilgiler dersi değerlendirme sınavlarımı hazırlarken, internet sitelerinde bulunan sınav örneklerini kullanırım.					
Kendime ait bir harici elektronik depolama (Harici hdd, Usb bellek vs) aygıtım vardır.					
Öğrenci ürün dosyalarını, sınav örneklerini, çalışma kağıtlarını elektronik ortamda saklarım.					

Okul ile ilgili karar evraklarını, resmi yazıları, tutanakları, formları ve dilekçeleri elektronik ortamda saklarım.					
Sınıf ortamında ders işlerken akıllı tahta kullanırım.					
Sınıf ortamında ders esnasında tablet bilgisayarları öğrencilerimle birlikte kullanırım.					
Kazanım aktarımında kullanmak üzere görsel materyaller içeren sunumlar hazırlarım.					
Akıllı tahtaları okuma çalışması yaptırırken kullanırım.					
Akıllı tahtalarda harita görselleri sunarım.					
Akıllı tahtalarda ders kitabından ayrı olarak farklı uygulama yazılımlarını kazanım aktarımlarında kullanırım.					
Akıllı tahtalarda öğrencilere eğitsel içerikli oyunlar oynatırım.					
Ders esnasında kazanım ile ilgili bir konuda bilgi almak üzere cep telefonumun internetini kullanarak kısa süreli araştırma yaparım.					
Öğrencilere çalışma kitabı, çalışma yaprağı veya tekrar ödevleri haricinde, bilgisayar ve internet üzerinden yapabilecekleri araştırma ödevleri de veririm.					
Öğrencilerime elektronik ortamda, okul dışında mobil iken veyahut evde iken kullanabilecekleri çalışma notları, ders içerikleri ve kazanımlara uygun materyaller dağıtırım.					
Gündelik hayatta bilgi iletişim araçları ile meşgul iken aklıma Sosyal Bilgiler dersi ile ilintili sınıfta kullanabileceğim bir soru gelirse, bunu daha sonra öğrencilere sunmak üzere hemen dijital ortama aktarırım.					

EK-10: SOSYAL BİLGİLER DERSİ BAŞARI TESTİ

1. Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde görülen doğal afetlerden biri **değildir**?

- A. Deprem B. Sel C. Heyelan D. Tsunami

2. Doğu Anadolu Bölgesi'nde çayır ve otlakların bol olması hangi geçim kaynağının gelişmesini sağlamıştır?

- A) Tarım B) Hayvancılık C) Ormancılık D) Ticaret

3. “Ülkemizde bölgeler arası iklim farklılıkları görülmektedir.” Bu durumun, sonuçları arasında,

I. Tarımsal ürünlerde çeşitlilik görülmesi II. Yaşam biçimlerinde farklılıklar olması
III. Depremlerin artması IV. Ekonomik uğraş alanlarında farklılıklar olması
yukarıdakilerden hangisi **yoktur**?

- A) I B) II C) III D) IV

4. Aşağıdaki bölgelerimizden hangisinde **turuncgiller** üretilir?

- A) Güneydoğu Anadolu Bölgesi B) Akdeniz Bölgesi
C) Doğu Anadolu Bölgesi D) Marmara Bölgesi

5. Sanayinin gelişmekte olduğu bir bölgede aşağıdakilerden hangisinde **değişme olmaz**?

- A) Nüfusunda B) Coğrafi konumunda C) Ticari hayatında D) Yaşam düzeyinde

6. Yurdumuzda etkili olan iklimler arasında aşağıdakilerden hangisi **yoktur**?

- A) Karasal iklim B) Muson iklimi C) Akdeniz iklimi D) Karadeniz iklimi

7. Heyelan, eğimli yamaçlarda yağışın bol olması sonucu ortaya çıkan toprak kaymasıdır.

Ülkemizde heyelan olayı düşünüldüğünde aşağıdaki bölgelerimizin hangisinde **en fazla** meydana gelir?

- A. Karadeniz Bölgesi B. İç Anadolu Bölgesi
C. Güneydoğu Anadolu Bölgesi D. Marmara Bölgesi

8. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin yedi coğrafi bölgesinden biri **değildir**?

A) Ege Bölgesi

B) Akdeniz Bölgesi

C) Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi

D) Doğu Anadolu Bölgesi

9. Karadeniz Bölgesi orman bakımından en zengin bölgemizdir. Karadeniz Bölgesi'nin orman bakımından **en zengin bölge olmasının temel nedeni** aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yağış miktarı B) Yağış eğimi C) Yağış şekli D) Toprak yapısı

10. Kabartma haritalardaki *kahverengi-yeşil-sarı* renkleri **sırasıyla** aşağıdaki yeryüzü şekillerinden hangilerini gösterir?

A) Dağ-ova-plato B) Dağ-ova-deniz C) Dağ-ova-göl D) Dağ-plato

11. *Dağ*: Yer kabuğunun çıkıntılı, yüksek ve yamaçlarıyla çevresine egemen bölümleridir. *Körfez*: Karaların içine sokulmuş deniz parçalarının oluşturduğu yeryüzü şeklidir. *Ova*: İki dağ arasında oluşmuş, geniş ve derin yarıklar, geçitlerdir. *Volkan*: Magma maddelerinin yer içinden yüzeye çıktığı ya da geçmişte çıkmış olduğu, genellikle koni biçiminde tepesinde bir püskürtme ağzı bulunan dağ, yanardağ

Yukarıdaki kavramları anlamlarıyla eleştirdiğimizde hangisi **uygun olmaz**?

A) Dağ

B) Ova

C) Körfez

D) Volkan

12. Aşağıda verilen ülkemizle ilgili bilgilerden hangisi **yanlıştır**?

A) Dünya üzerinde Avrupa, Asya ve Afrika kıtaları arasında kalan bir bölgede yer alır.

B) Altı coğrafi bölgeden oluşur.

C) Konum itibarıyla Dünya'nın en önemli noktalarından biri üzerindedir.

D) İki kıta üzerinde toprakları vardır.

13. **I.** Fırat ve Dicle ırmakları bölgeye canlılık verir.

II. Ağrı Dağı ve Van Gölü bu bölgededir. **III.** Yükseltisi en fazla olan bölgedir.

Yukarıda verilen bilgiler ülkemizin *hangi coğrafi bölgesini* anlatmaktadır?

A. Güneydoğu Anadolu Bölgesi

B. İç Anadolu Bölgesi

C. Doğu Anadolu Bölgesi D. Marmara Bölgesi

14. Aşağıdaki sönmüş volkanik dağ-bulunduğu bölge eşleştirmelerinden hangisi **yanlıştır**?

- A) Erciyes-İç Anadolu Bölgesi B) Nemrut-Güneydoğu Anadolu Bölgesi
C) Süphan-Doğu Anadolu Bölgesi D) Karacadağ-Marmara Bölgesi

15. Aşağıdaki bölgelerden hangisi Karadeniz Bölgesi'ne **komsu değildir**?

- A) Marmara Bölgesi B) İç Anadolu Bölgesi
C) Akdeniz Bölgesi D) Doğu Anadolu Bölgesi

16. Aşağıdakilerden hangisi devletin *çocuk eğitimi* ile ilgili görevlerindendir?

- A) Okur-yazar oranını düşürmek B) Üniversiteyi erkek çocuklar için zorunlu hale getirmek
C) İlköğretimi zorunlu ve parasız hale getirmek D) Eğitim ve mesleklerle ilgili bilgileri gizli tutmak.

17. Aşağıdakilerden hangisi *ilköğretim öğrencisinin* haklarındandır?

- A) Milletvekili olmak B) Belediye başkanı olmak
C) Muhtar olmak D) Öğrenci temsilcisi olmak

18. Okulda kulüp çalışmalarını yerine getirirken içinde olmalıyız. Yukarıdaki tümcede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi *en uygundur*?

- A) Dayanışma B) Düzenli C) Planlı D) Bencillik

19. –Oğuz ödevini yapmayıp arkadaşları ile maç yapmıştır.

-Efe annesinin telefonunu yanlışlıkla bozmuş ve özür dilemiştir.

-Serhat babalar gününde babasının elini öperek gününü kutlamıştır.

Yukarıdaki olaylar aşağıdakilerden hangisine örnek **oluşturmaz**?

- A) Sorumsuzluk B) Dürüstlük C) Sevgi-Saygı D) Kıskançlık

20. Türkiye balık üretimin % 80'ini karşılayan bölgemiz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karadeniz Bölgesi B) Marmara Bölgesi C) Akdeniz Bölgesi D) Ege Bölgesi

21. Güneydoğu Anadolu Bölgesi aşağıdaki tarım ürünlerinden hangilerinin üretiminde *1. sırada* yer almaktadır?

- A) Çay-Kırmızı mercimek B) Pirinç-Gül
C) Antep fıstığı-Pirinç D) Antep fıstığı-Kırmızı mercimek

22. Ekonomik değer taşıyan hayvanların üretilmesi, beslenmesi ve pazarlanması faaliyetlerine hayvancılık adı verilir. Buna göre aşağıdakilerden hangisi hayvancılık faaliyeti sonucu **elde edilmez**?

- A) Deri B) Et C) İlaç D) Süt

23. Aşağıdakilerden hangisi tarımsal faaliyet **değildir**?

- A) Buğday üretmek B) Meyve yetiştirmek
C) Maden işletmek D) Buğday, arpa, yulaf yetiştirmek

24. Aşağıdaki ürünlerden hangisi serada **yetiştirilemez**?

- A) Muz B) Buğday C) Çilek D) Salatalık

25. Aşağıdaki temel “uğraş-yan uğraş” eşlemesinden hangisi **yanlıştır**?

- A) Pamuk Seramik B) Hayvancılık Dokuma
C) Petrol Plastik D) Balıkçılık Konserve

26. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’nin *yurt dışına sattığı* ürünlerdendir?

- A) Avakado B) Kivi C) Kakao D) Fındık

27. – Tavuk - Koyun - Keçi - İpekböceği

Yukarıdaki hayvanlardan hangisinin ürünü dokumacılıkta **kullanılamaz**?

- A) İpekböceği B) Keçi C) Tavuk D) Koyun

28. Aşağıdaki bitkilerden hangisinden yağ **elde edilmez**?

- A) Mısır B) Buğday C) Fındık D) Ay çiçeği

29. Aşağıdakilerden hangisi turuncgiller grubuna **girmez**?

- A) Greyfurt B) Portakal C) Mandalin D) Kavun

EK-11: SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNE YAKLAŞIM ANKETİ GENEL ORTALAMALAR

Madde İstatistikleri

Madde	Ortalama(Mean)
Bilgisayar Kullanabiliyorum	4,91
İnternet kullanabiliyorum	4,95
Sınıf ortamında ders işlerken akıllı tahta kullanırım	4,09
Sınıf ortamında ders esnasında tablet bilgisayarları öğrencilerimle birlikte kullanırım	3,27
Akıllı tahtaları okuma çalışması yaptırırken kullanırım	3,59
Akıllı tahtalarda harita görselleri sunarım	4,05
Akıllı tahtalarda ders kitabından ayrı olarak farklı uygulama yazılımlarını kazanım aktarımlarında kullanırım	3,91
Akıllı tahtalarda öğrencilere eğitsel içerikli oyunlar oynatırım	3,86
Ders esnasında kazanım ile ilgili bir konuda bilgi almak üzere cep telefonumun internetini kullanarak kısa süreli araştırma yaparım	4,64
Öğrencilerime elektronik ortamda, okul dışında mobil iken veyahut evde iken kullanabilecekleri çalışma notları, ders içerikleri ve kazanımlara uygun materyaller dağıtırım	3,73
Kendime ait bir elektronik posta hesabım var	5,00
Web 2.0 yazılımları hakkında bilgi sahibiyim	2,91
Öğrencileri Web 2.0 yazılımlarını edinmeleri için yönlendiririm	2,73
Öğrencilerin ödev ve çalışmalarında Web 2.0 yazılımlarını kullanmalarına rehberlik ederim	2,73
Kazanım aktarımında kullanmak üzere görsel materyaller içeren sunumlar hazırlarım	4,41

Office yazılımları hakkında bilgi sahibiyim	4,64
Office yazılımlarını temel seviyede kullanabilirim	4,77
Öğrenci sınavlarını hazırlarken Office yazılımlarını kullanırım	4,86
Öğrenci çalışma yaprakları hazırlarken Office yazılımlarını kullanırım	4,86
Sosyal Bilgiler dersi değerlendirme sınavlarımı hazırlarken, internet sitelerinde bulunan sınav örneklerini kullanırım	3,77
Öğrencilere çalışma kitabı, çalışma yaprağı veya tekrar ödevleri haricinde, bilgisayar ve internet üzerinden yapabilecekleri araştırma ödevleri de veririm	4,18
Gündelik hayatta bilgi iletişim araçları ile meşgul iken aklıma Sosyal Bilgiler dersi ile ilintili sınıfta kullanabileceğim bir soru gelirse, bunu daha sonra öğrencilere sunmak üzere hemen dijital ortama aktarırım	4,05
Kendime ait bir harici elektronik depolama (Harici hdd, Usb bellek vs) aygıtım vardır	4,91
Öğrenci ürün dosyalarını, sınav örneklerini, çalışma kâğıtlarını elektronik ortamda saklarım	4,09
Okul ile ilgili karar evraklarını, resmi yazıları, tutanakları, formları ve dilekçeleri elektronik ortamda saklarım	4,59

SPSS Paket 24'te yapılan güvenirlik analizinde ulaşılan Cronbach Alpha 0,863 güvenirlik katsayısı ile maddelerin güvenirliğinin üst düzeyde olduğu görülmüştür.

* Ölçekte; Tamamen Katılmıyorum 1 puan, Katılmıyorum 2 puan, Kararsızım 3 puan, Katılıyorum 4 puan, Tamamen Katılıyorum 5 puan şeklinde tanımlanmıştır. * Araştırmaya toplam 22 Öğretmen katılmıştır.

EK-12: SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNE YAKLAŞIM ANKETİ KIDEME DAYALI İSTATİSTİKLER

Kıdem Yılıınız		Frekans	Yüzdelik	Geçerli Yüzdelik	Kümülatif Yüzdelik
Değer	5 ve altı	10	45,5	45,5	45,5
	5-10 yıl	6	27,3	27,3	72,8
	10-15 yıl	3	13,6	13,6	86,4
	15-20 yıl	2	9,0	9,0	95,5
	20 ve üstü	1	4,5	4,5	100,0
	Total	22	100,0	100,0	

Araştırmaya Kocaeli ilinde görev yapmakta olan devlet ortaokullarında çalışan 22 Sosyal Bilgiler Öğretmeni katılmıştır. 10 yıl ve altında görev süresi olan 16 öğretmen, 10 yıldan daha fazla görev süresi olan 6 öğretmen vardır. Öğretmenlerden veri toplamak için Google Formlar vasıtasıyla https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdYblwQALcdg0Bn5h910xof_RaQHrHc3rXHlhk2SuGGoAQjJA/viewform?usp=sf_link ilgili web adresi kullanılmıştır. Öğretmenlerden Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Bilgi ve İletişim Teknolojilerine Yaklaşım Anketine ait soruları cevaplamaları istenmiştir. Alınan cevaplar Google Form yardımı ile tablolastırılıp SPSS Paket 24 programına aktarılmıştır. SPSS Paket 24 programında yapılan analiz çalışmaları sonucunda elde edilen veriler bu tez çalışmasında kullanılmıştır.

EK-13: SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNE YAKLAŞIM ANKETİ KIDEME DAYALI ORTALAMALAR

Madde İstatistikleri	Ortalama (Mean)	
	10 yıl ve altı	10 yıl ve üstü
Bilgisayar Kullanabiliyorum	4,94	4,83
İnternet kullanabiliyorum	5,00	4,83
Sınıf ortamında ders işlerken akıllı tahta kullanırım	4,31	3,50
Sınıf ortamında ders esnasında tablet bilgisayarları öğrencilerimle birlikte kullanırım	3,50	2,66
Akıllı tahtaları okuma çalışması yaptırırken kullanırım	3,62	3,50
Akıllı tahtalarda harita görselleri sunarım	4,25	3,50
Akıllı tahtalarda ders kitabından ayrı olarak farklı uygulama yazılımlarını kazanım aktarımlarında kullanırım	4,25	3,00
Akıllı tahtalarda öğrencilere eğitsel içerikli oyunlar oynatırım	4,00	3,50
Ders esnasında kazanım ile ilgili bir konuda bilgi almak üzere cep telefonumun internetini kullanarak kısa süreli araştırma yaparım	4,75	4,33
Öğrencilerime elektronik ortamda, okul dışında mobil iken veyahut evde iken kullanabilecekleri çalışma notları, ders içerikleri ve kazanımlara uygun materyaller dağıtırım	3,94	3,17
Kendime ait bir elektronik posta hesabım var	5,00	5,00
Web 2.0 yazılımları hakkında bilgi sahibiyim	3,19	2,17
Öğrencileri Web 2.0 yazılımlarını edinmeleri için yönlendiririm	2,94	2,17
Öğrencilerin ödev ve çalışmalarında Web 2.0 yazılımlarını kullanmalarına rehberlik ederim	2,94	2,17
Kazanım aktarımında kullanmak üzere görsel materyaller içeren sunumlar hazırlarım	4,62	3,83
Office yazılımları hakkında bilgi sahibiyim	4,75	4,33
Office yazılımlarını temel seviyede kullanabilirim	4,88	4,50

Öğrenci sınavlarını hazırlarken Office yazılımlarını kullanırım	4,94	4,67
Öğrenci çalışma yaprakları hazırlarken Office yazılımlarını kullanırım	4,94	4,67
Sosyal Bilgiler dersi değerlendirme sınavlarımı hazırlarken, internet sitelerinde bulunan sınav örneklerini kullanırım	3,50	4,50
Öğrencilere çalışma kitabı, çalışma yaprağı veya tekrar ödevleri haricinde, bilgisayar ve internet üzerinden yapabilecekleri araştırma ödevleri de veririm	4,44	3,50
Gündelik hayatta bilgi iletişim araçları ile meşgul iken aklıma Sosyal Bilgiler dersi ile ilintili sınıfta kullanabileceğim bir soru gelirse, bunu daha sonra öğrencilere sunmak üzere hemen dijital ortama aktarırım	4,25	3,50
Kendime ait bir harici elektronik depolama (Harici hdd, Usb bellek vs) aygıtım vardır	5,00	4,67
Öğrenci ürün dosyalarını, sınav örneklerini, çalışma kağıtlarını elektronik ortamda saklarım	4,19	3,83
Okul ile ilgili karar evraklarını, resmi yazıları, tutanakları, formları ve dilekçeleri elektronik ortamda saklarım	4,69	4,33

EK-14: SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNE YAKLAŞIM ANKETİ CİNSİYETE DAYALI İSTATİSTİKLER (ERKEK) FREKANS VE ORTALAMALARI

Madde İstatistikleri	Erkek (Frekans)					Mean (Ortalama)
Madde	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Bilgisayar Kullanabiliyorum	-	-	-	1	10	4,91
İnternet kullanabiliyorum	-	-	-	1	10	4,91
Sınıf ortamında ders işlerken akıllı tahta kullanırım	4	2	-	2	3	2,82
Sınıf ortamında ders esnasında tablet bilgisayarları öğrencilerimle birlikte kullanırım	4	2	-	2	3	2,82
Akıllı tahtaları okuma çalışması yaptırırken kullanırım	2	-	2	3	4	3,64
Akıllı tahtalarda harita görselleri sunarım	2	-	-	1	8	4,18
Akıllı tahtalarda ders kitabından ayrı olarak farklı uygulama yazılımlarını kazanım aktarımlarında kullanırım	2	-	-	1	8	4,18
Akıllı tahtalarda öğrencilere eğitsel içerikli oyunlar oynatırım	2	-	1	2	6	3,91
Ders esnasında kazanım ile ilgili bir konuda bilgi almak üzere cep telefonumun internetini kullanarak kısa süreli araştırma yaparım	-	-	1	3	7	4,55
Öğrencilerime elektronik ortamda, okul dışında mobil iken veyahut evde iken kullanabilecekleri çalışma notları, ders içerikleri ve kazanımlara uygun materyaller dağıtırım	2	1	2	-	6	3,64
Kendime ait bir elektronik posta hesabım var	-	-	-	-	11	5,00
Web 2.0 yazılımları hakkında bilgi sahibiyim	1	5	1	2	2	3,09
Öğrencileri Web 2.0 yazılımlarını edinmeleri için yönlendiririm	4	2	2	2	1	2,45

Öğrencilerin ödev ve çalışmalarında Web 2.0 yazılımlarını kullanmalarına rehberlik ederim	4	2	2	2	1	2,45
Kazanım aktarımında kullanmak üzere görsel materyaller içeren sunumlar hazırlarım	1	-	-	2	8	4,45
Office yazılımları hakkında bilgi sahibiyim	-	-	2	-	9	4,64
Office yazılımlarını temel seviyede kullanabilirim	-	-	1	1	9	4,73
Öğrenci sınavlarını hazırlarken Office yazılımlarını kullanırım	-	-	-	2	9	4,82
Öğrenci çalışma yaprakları hazırlarken Office yazılımlarını kullanırım	-	-	-	2	9	4,82
Sosyal Bilgiler dersi değerlendirme sınavlarımı hazırlarken, internet sitelerinde bulunan sınav örneklerini kullanırım	2	-	-	4	5	3,91
Öğrencilere çalışma kitabı, çalışma yaprağı veya tekrar ödevleri haricinde, bilgisayar ve internet üzerinden yapabilecekleri araştırma ödevleri de veririm	1	1	-	2	7	4,18
Gündelik hayatta bilgi iletişim araçları ile meşgul iken aklıma Sosyal Bilgiler dersi ile ilintili sınıfta kullanabileceğim bir soru gelirse, bunu daha sonra öğrencilere sunmak üzere hemen dijital ortama aktarırım	2	1	1	1	6	3,73
Kendime ait bir harici elektronik depolama (Harici hdd, Usb bellek vs) aygıtım vardır	-	-	1	-	10	4,82
Öğrenci ürün dosyalarını, sınav örneklerini, çalışma kağıtlarını elektronik ortamda saklarım	-	-	1	-	10	4,82
Okul ile ilgili karar evraklarını, resmi yazıları, tutanakları, formları ve dilekçeleri elektronik ortamda saklarım	-	-	1	-	10	4,82

* Ölçekte; Tamamen Katılmıyorum 1 puan, Katılmıyorum 2 puan, Kararsızım 3 puan, Katılıyorum 4 puan, Tamamen Katılıyorum 5 puan şeklinde tanımlanmıştır. *

Araştırmaya toplam **11 Erkek** Öğretmen katılmıştır.

EK-15: SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNE YAKLAŞIM ANKETİ CİNSİYETE DAYALI İSTATİSTİKLER (KADIN) FREKANS VE ORTALAMALARI

Madde İstatistikleri	Kadın (Frekans)					Mean (Ortalama)
	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Madde						
Bilgisayar Kullanabiliyorum	-	-	-	1	10	4,91
İnternet kullanabiliyorum	-	-	-	-	11	5,00
Sınıf ortamında ders işlerken akıllı tahta kullanırım	2	-	1	4	4	3,73
Sınıf ortamında ders esnasında tablet bilgisayarları öğrencilerimle birlikte kullanırım	2	-	1	4	4	3,73
Akıllı tahtaları okuma çalışması yaptırırken kullanırım	3	-	1	2	5	3,55
Akıllı tahtalarda harita görselleri sunarım	2	-	1	1	7	4,00
Akıllı tahtalarda ders kitabından ayrı olarak farklı uygulama yazılımlarını kazanım aktarımlarında kullanırım	2	1	1	2	5	3,64
Akıllı tahtalarda öğrencilere eğitsel içerikli oyunlar oynatırım	2	-	1	3	5	3,82
Ders esnasında kazanım ile ilgili bir konuda bilgi almak üzere cep telefonumun internetini kullanarak kısa süreli araştırma yaparım	-	-	-	3	8	4,73
Öğrencilerime elektronik ortamda, okul dışında mobil iken veya evde iken kullanabilecekleri çalışma notları, ders içerikleri ve kazanımlara uygun materyaller dağıtırım	1	1	1	4	4	3,82
Kendime ait bir elektronik posta hesabım var	-	-	-	-	11	5,00
Web 2.0 yazılımları hakkında bilgi sahibiyim	2	3	1	4	1	2,91
Öğrencileri Web 2.0 yazılımlarını edinmeleri için yönlendiririm	2	2	2	4	1	3,00

Öğrencilerin ödev ve çalışmalarında Web 2.0 yazılımlarını kullanmalarına rehberlik ederim	2	2	2	4	1	3,00
Kazanım aktarımında kullanmak üzere görsel materyaller içeren sunumlar hazırlarım	-	1	1	2	7	4,36
Office yazılımları hakkında bilgi sahibiyim	-	-	1	2	8	4,64
Office yazılımlarını temel seviyede kullanabilirim	-	-	-	2	9	4,82
Öğrenci sınavlarını hazırlarken Office yazılımlarını kullanırım	-	-	-	1	10	4,91
Öğrenci çalışma yaprakları hazırlarken Office yazılımlarını kullanırım	-	-	-	1	10	4,91
Sosyal Bilgiler dersi değerlendirme sınavlarımı hazırlarken, internet sitelerinde bulunan sınav örneklerini kullanırım	1	-	2	7	1	3,64
Öğrencilere çalışma kitabı, çalışma yaprağı veya tekrar ödevleri haricinde, bilgisayar ve internet üzerinden yapabilecekleri araştırma ödevleri de veririm	1	-	1	3	6	4,18
Gündelik hayatta bilgi iletişim araçları ile meşgul iken aklıma Sosyal Bilgiler dersi ile ilintili sınıfta kullanabileceğim bir soru gelirse, bunu daha sonra öğrencilere sunmak üzere hemen dijital ortama aktarırım	-	-	2	3	6	4,36
Kendime ait bir harici elektronik depolama (Harici hdd, Usb bellek vs) aygıtım vardır	-	-	-	-	11	5,00
Öğrenci ürün dosyalarını, sınav örneklerini, çalışma kağıtlarını elektronik ortamda saklarım	2	1	2	3	3	3,36
Okul ile ilgili karar evraklarını, resmi yazıları, tutanakları, formları ve dilekçeleri elektronik ortamda saklarım	-	1	1	2	7	4,36

* Ölçekte; Tamamen Katılmıyorum 1 puan, Katılmıyorum 2 puan, Kararsızım 3 puan, Katılıyorum 4 puan, Tamamen Katılıyorum 5 puan şeklinde tanımlanmıştır. *

Araştırmaya toplam **11 Kadın** Öğretmen katılmıştır.

EK-16: ÖĞRETMEN BİLGİ FORMU

Aşağıdaki Sorulara kendinize uygun yanıtları veriniz.

1. Kıdem Yılıınız:

5 ve altı 5-10 yıl 10-15 yıl 15-20 yıl 20 yıl ve üstü

2. Mezun Olduğunuz Bölüm:

3. Cinsiyetiniz: Bay Bayan

4. Kullandığınız Yöntem-Teknikler:

Düz Anlatım Rol Yapma Gösterip Yaptırma Beyin Fırtınası Drama
Grup Çalışması Tartışma Örnek Olay Soru-Cevap
Bilgisayar Destekli Eğitsel Oyun ProblemÇözme Diğer

5. Kullandığınız Araç Gereçler:

Akıllı Tahta Bilgisayar Tepegöz Maket ve
Modeller

Televizyon Video Radyo-Teyp Tablet Bilgisayar

Beyaz Tahta Kara Tahta Kaynak Kitaplar Projektör

6. Sınıfınızdaki Toplam Öğrenci Sayısı:

10-15 16-21 22-27 28-33 34 ve üzeri

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Tarih: 10/04/2018

Tez Başlığı:

Bilgisayar ve İnternet Kullanımının Sosyal Bilgiler Öğretiminde Başarıya ve Kalıcılığa Etkisi

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 132 sayfalık kısmına ilişkin, 10/04/2018 tarihinde **tez danışmanım tarafından** Dokuz Eylül Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nın sağladığı İntihal Tespit Programından (Turnitin-Tez İntihal Analiz Programı) aşağıda belirtilen **filtreleme tiplerinden biri** (uygun olanı işaretleyiniz) uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin **benzerlik oranı % 22' dir.**

- <http://www.kutuphane.deu.edu.tr/tr/turnitin-tez-intihal-analiz-programi/> adresindeki Tez İntihal Analiz Programı

Kullanım Kılavuzunu okudum ☒

Filtreleme Tipi 1(Maksimum %15) ☐

Filtreleme Tipi 2(Maksimum %30) ☒

☐ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç, ☐ Kaynakça hariç, ☐ Alıntılar dâhil, ☐ Altı (6) kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç.	☒ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç, ☒ Kaynakça dâhil, ☒ Alıntılar dâhil.
EK 1- İntihal Tespit Programı Raporu İLK SAYFA Çıktısı. ☒	
EK 2- İntihal Tespit Programı Raporu (Tümü) Cd İçinde. ☒	

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esasları'nı inceledim ve yukarıda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Adı Soyadı : Ertuğrul Malkoç
Öğrenci No : 2014950030
Anabilim Dalı : İlköğretim
Programı : Sosyal Bilgiler Öğretmenliği
Statüsü : Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐

ÖĞRENCİ

Ertuğrul Malkoç
(Adı Soyadı, İmza, Tarih)

DANIŞMAN

Prof. Dr. Nevzat Gümüş
(Unvan, Adı Soyadı, İmza, Tarih)

Açıklamalar

1: Bu formu teslim etmeden önce sizden istenen bilgileri uygun kutucuğu () işaretleyerek doldurunuz.

Kullanıcı şifre vb. konusunda sorun yaşanması durumunda Üniversitemiz Merkez Kütüphanesinde bulunan Turnitin yetkilisine (Ali Taş Tel: +90 (232) 3018026 veya ali.tas@deu.edu.tr) başvurunuz.

2: Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu" formu tezin ciltlenmiş ve elektronik nüshalarının içerisinde ekler kısmında yer alır.

3: Tez savunmasında düzeltme alınması durumunda bu form güncellenerek yeniden hazırlanır.

4: Turnitin-Tez İntihal Analiz Programına yükleme yapılırken Dosya Başlığı (document title) olarak **tez başlığının tamamı**, Yazar Adı (author's first name) olarak **öğrencinin adı**, Yazar Soyadı (author's last name) olarak **öğrencinin soyadı** bilgisini yazınız.